

Strategia Rozwoju Siemianowic Śląskich do 2030 roku

Siemianowice Śląskie, grudzień 2016

Spis treści

1.	WPROWADZENIE.....	3
1.1.	Założenia strategiczne	3
2.	SYTUACJA STRATEGICZNA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH.....	7
2.1.	Sytuacja społeczna	7
2.1.1.	Demografia.....	7
2.1.2.	Edukacja i opieka nad dzieckiem.....	11
2.1.3.	Zdrowie.....	15
2.1.4.	Kultura.....	18
2.1.5.	Pomoc społeczna.....	21
2.1.6.	Kapitał społeczny.....	24
2.1.7.	Bezpieczeństwo publiczne.....	25
2.2.	Sytuacja gospodarcza	27
2.2.1.	Struktura gospodarcza.....	27
2.2.2.	Rynek pracy.....	30
2.3.	Przestrzeń i środowisko	35
2.3.1.	Struktura przestrzenna miasta.....	35
2.3.2.	Środowisko przyrodnicze.....	36
2.3.3.	Infrastruktura mieszkaniowa.....	41
2.3.4.	Infrastruktura techniczna.....	44
2.3.5.	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna.....	47
2.4.	Wyzwania strategiczne miasta	49
3.	WIZJA STRATEGICZNEGO ROZWOJU SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH.....	61
3.1.	Podstawy dla wyznaczenia Wizji	61
3.2.	Wizja Rozwoju Miasta	62
4.	PRIORYTETY STRATEGICZNE SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH.....	65
5.	CELE ROZWOJU SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH.....	69
6.	PROJEKTY NA RZECZ OSIĄGNIĘCIA CELÓW ROZWOJU SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH.....	74
7.	ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM STRATEGII.....	77
7.1.	System wdrażania	77
7.2.	System monitoringu	84
	ZAŁĄCZNIKI.....	88
	Ramowa charakterystyka projektów	88
	Lista osób uczestniczących w opracowaniu strategii	98

1. WPROWADZENIE

1.1. Założenia strategiczne

Rozwój lokalny to proces, w którym łączą się naturalnie zachodzące przemiany w mieście i jego otoczeniu z konsekwencjami decyzji zmierzającymi do wykorzystania lub zmiany pewnych trendów i uwarunkowań, a także do kreowania nowych, pożądaných wartości. Kształtowanie przyszłości miasta wymaga stworzenia spójnej, podzielanej przez podmioty lokalne koncepcji rozwoju opartej na analizach wykorzystujących dane z różnych źródeł. Koncepcją taką jest strategia rozwoju miasta – stanowiąca fundament planistyczny, organizująca myślenie o rozwoju lokalnym, jego celach oraz sposobach ich osiągnięcia.

Strategia rozwoju miasta nie powinna być traktowana jako jeden z wielu dokumentów; to raczej rodzaj kontraktu łączącego społeczność lokalną – kontraktu, którego celem jest wspólne działanie podmiotów z miasta na rzecz osiągnięcia pożądaných wartości. Wśród zakładanych efektów procesu formułowania i wdrażania strategii wskazać należy efekty odnoszące się zarówno do wnętrza miasta oraz jego otoczenia.

W wymiarze dotyczącym wnętrza miasta strategia, a właściwie jej realizacja powinna prowadzić do uzyskania tak ważkich efektów jak:

- podnoszenie satysfakcji mieszkańców z warunków funkcjonowania w mieście – zarówno w aspekcie życia codziennego, jak też w dłuższej perspektywie,
- stałe poszerzanie możliwości rozwoju mieszkańców i innych podmiotów lokalnych, realizacji aspiracji i oczekiwań, traktowanie miasta jako przestrzeni szans, a równocześnie jako środowiska ograniczającego ryzyko podejmowanych decyzji,
- integrowanie środowisk lokalnych, rozwijanie partnerstwa lokalnego, tworzenie sieci kooperacji dających podmiotom lokalnym większe szanse rozwoju oraz możliwości wpływania na przyszłość miasta,
- kształtowanie miasta jako spójnego systemu, w ramach którego koordynowane są różne funkcje łączone synergicznymi relacjami,

**Strategia
w lokalnym
systemie
planowania**

- wyzwolenie i wykorzystanie potencjału kreatywnego i przedsiębiorczego miasta, także reprezentowanego przez indywidualnych mieszkańców.

Rozwój miasta w równym stopniu determinowany jest przez procesy wewnętrzne, jak też uwarunkowania mające miejsce w otoczeniu: aglomeracyjnym, regionalnym, krajowym i globalnym. W wymiarze zewnętrznym realizacja strategii powinna prowadzić do osiągnięcia takich efektów jak:

- wzmocnienie zdolności miasta i podmiotów lokalnych do wykorzystywania szans pojawiających się w otoczeniu, przekształcanie miasta w system możliwie szeroko otwarty na absorbowanie szans,
- wzmocnienie konkurencyjności miasta względem innych ośrodków, także sąsiednich miast w Aglomeracji Górnośląskiej, budowanie atrakcyjności oferty miasta dla różnorodnych podmiotów zewnętrznych, w tym potencjalnych mieszkańców, inwestorów, odwiedzających korzystających z różnych udogodnień,
- wzmocnienie pozycji miasta w otoczeniu, która wyznaczana jest przede wszystkim przez rodzaj i siłę relacji kooperacyjnych,
- zbudowanie wizerunku miasta, w tym eksponowanie jego wyjątkowości i specjalizacji.

Strategię rozwoju miasta Siemianowice cechuje specyfika wynikająca z połączenia kilku komplementarnych podejść. Dotyczą one zarówno sposobu realizacji prac, jak również stawianych pytań badawczych i sposobu porządkowania rzeczywistości na etapach analitycznych i planistycznych. Wykorzystywane podejścia obejmują:

- podejście strategiczne, które rozumieć można jako:
 - równoległe rozpatrywanie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych decydujących o rozwoju miasta,
 - otwarcie długofalowej perspektywy prognozowania w połączeniu z długofalową perspektywą kształtowania przyszłości miasta,
 - poszukiwanie synergii między różnymi sferami rozwoju lokalnego, a w konsekwencji tworzenie pomysłu na tzw. zintegrowany rozwój miasta;

**Podejście do
formułowania
strategii**

- podejście partycypacyjne kładące nacisk na angażowanie różnych grup społeczności lokalnej w proces tworzenia strategii, w szczególności w rozpoznawanie wyzwań oraz nakreślenie wizji, celów i pomysłów na rozwój; podejście to zakłada również włączenie podmiotów lokalnych w proces wdrożenia strategii; podejście partycypacyjne znalazło swoje odzwierciedlenie w stosowanych metodach konsultacji (warsztaty, ankiety, spotkania z mieszkańcami); specjalne spotkania zostały poświęcone rozpoznaniu oczekiwań przedsiębiorców, młodych mieszkańców oraz podmiotów (osób i organizacji) reprezentujących sektor obywatelski;
- podejście procesowe, w ramach którego uwzględnia się:
 - dynamiczny kontekst analiz polegający na budowaniu raczej obrazu procesów niż stanu w danym punkcie czasu,
 - dynamizm wdrażania strategii, to jest przyjęcie konieczności modyfikowania i aktualizowania dokumentu zgodnie ze zmieniającą się sytuacją w mieście i jego otoczeniu;
- podejście *smart city* zorientowane na wdrażanie w mieście rozwiązań opierających się na wykorzystywaniu wiedzy i kreatywności jako siły napędzającej proces rozwoju lokalnego.

W ramach prac nad strategią zrealizowano szereg zadań badawczych i konsultacyjnych, które nadały kształt ostatecznej wersji dokumentu. Wśród tych zadań wskazać należy:

- identyfikację głównych przesłanek dla opracowania strategii oraz rozpoznanie motywacji kierujących podmiotami, które mają decydujący wpływ na rozwój miasta,
- przeprowadzenie kompleksowej diagnozy odnoszącej się zarówno do bieżącej sytuacji miasta, jak również procesów o znaczeniu strategicznym,
- postawienie hipotez dotyczących perspektyw rozwojowych miasta,
- rozpoznanie i porównanie oczekiwań mieszkańców i różnych grup społecznych z przewidywaną przyszłością,
- hierarchizację wyzwań decydujących o rozwoju miasta,

**Struktura zadań
zrealizowanych
w procesie
formułowania
strategii**

- wyznaczenie wizji strategicznego rozwoju miasta,
- sformułowanie struktury celów strategicznych oraz celów operacyjnych z określeniem ich zawartości (zarys kierunków prowadzących do realizacji celów),
- wskazanie kluczowych przedsięwzięć służących osiągnięciu wizji i celów,
- nakreślenie podstaw zarządzania strategią z uwzględnieniem systemu monitoringu oraz zasad dotyczących ewentualnych modyfikacji strategii.

Podjęcie prac nad strategią rozwoju miasta Siemianowice Śląskie wiąże się z wystąpieniem kilku ważnych przesłanek mających swoje źródło w mieście oraz w jego regionalnym i ponadregionalnym otoczeniu. Wśród przesłanek zewnętrznych wskazać należy:

- przemiany zachodzące w Aglomeracji Górnośląskiej związane z procesami metropolizacji oraz szukaniem płaszczyzn współpracy między miastami,
- zmiany w polityce lokalnej realizowanej przez inne miasta, którą są aktualnie lub potencjalnie partnerami bądź konkurentami Siemianowic Śl.,
- tworzenie nowych lub aktualizacje polityk oraz dokumentów krajowych i regionalnych, w tym w zakresie polityki regionalnej, zagospodarowania przestrzennego, rozwoju społecznego i gospodarczego,
- okres programowania w UE i wiążące się z tym kierunki polityki, zakres i reguły wsparcia dla rozwoju lokalnego.

**Przesłanki
opracowania
Strategii**

W wymiarze wewnętrznym można wskazać takie przesłanki jak:

- możliwość wykorzystania doświadczeń z realizacji dotychczasowych polityk lokalnych i strategii;
- wielokierunkowe przemiany społeczne, a szczególnie zmiany w strukturze oczekiwań, aspiracji i postaw mieszkańców; to zagadnienie jest niezwykle istotne w relacji do zmian poziomu mobilności zawodowej mieszkańców, a jego konsekwencją jest wyzwanie zachowania równowagi demograficznej miasta;
- zmiany w strukturze demograficznej miasta pociągające za sobą konieczność przekształcania usług publicznych.

2. SYTUACJA STRATEGICZNA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

Siemianowice Śląskie to miasto na prawach powiatu, administracyjnie należące do województwa śląskiego. Położone jest ono w samym centrum Metropolii Górnośląskiej, niecałe 20 km od Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. Składa się z pięciu, niegdyś odrębnych, miejscowości - obecnie dzielnic Siemianowic: Centrum, Bytkowa, Bańgowa, Michałkowic i Przełajki połączonych w jedno miasto w 1951 roku. Miasto od południa graniczy ze stolicą województwa śląskiego - Katowicami, od wschodu z Czeladzią, od zachodu z Chorzowem, natomiast od północy z Wojkowicami i Piekarami Śląskimi. Miasto bezpośrednio sąsiaduje również z największym w Polsce (wielkość powierzchni 600 ha) Wojewódzkim Parkiem Kultury i Wypoczynku im. gen. Jerzego Ziętka w Chorzowie. Na uwagę zasługuje także w tym przypadku bliskość granicy państwowej z Czechami i Słowacją (ok. 80 km).

Położenie

Miasto zajmuje powierzchnię 25,5 km², z czego około 10 km² przypada na zabudowę. Siemianowice Śląskie ze względu na swoje położenie w centrum Metropolii Górnośląskiej charakteryzują się jednym z najwyższych w województwie wskaźnikami gęstości zaludnienia, wynoszącym 2 676 os/km².

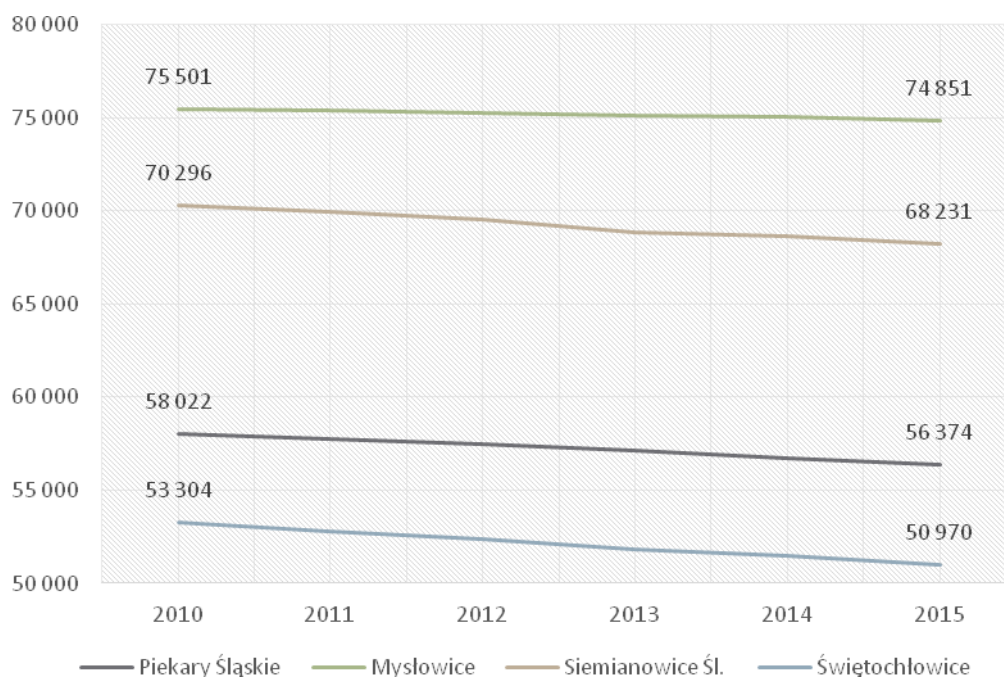
2.1. Sytuacja społeczna

2.1.1. Demografia

W 2015 roku, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, **liczba mieszkańców** Siemianowic Śląskich wynosiła 68 231 osób. W stosunku do 2010 roku liczba mieszkańców spadła o 2,9%. Spadek ten był ponad dwukrotnie wyższy od tendencji dla całego województwa śląskiego, natomiast odnosząc się do innych wybranych miast Metropolii Górnośląskiej można zauważyć, że zmiana była zbliżona do tendencji zanotowanej w Piekarach Śląskich (-2,8%), zdecydowanie niższa niż ubytek ludności w Świętochłowicach (-4,4%), oraz wyższa od wartości zarejestrowanej w Mysłowicach (-0,9%). Tendencja obserwowana w Siemianowicach Śląskich wpisuje się w kierunki zmian zauważane w obszarach wielkomiejskich, wskazujące na ich sukcesywne wyludnianie.

Stan i tendencje demograficzne

Wykres 1 Liczba ludności w Siemianowicach Śląskich oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w latach 2010-2015.

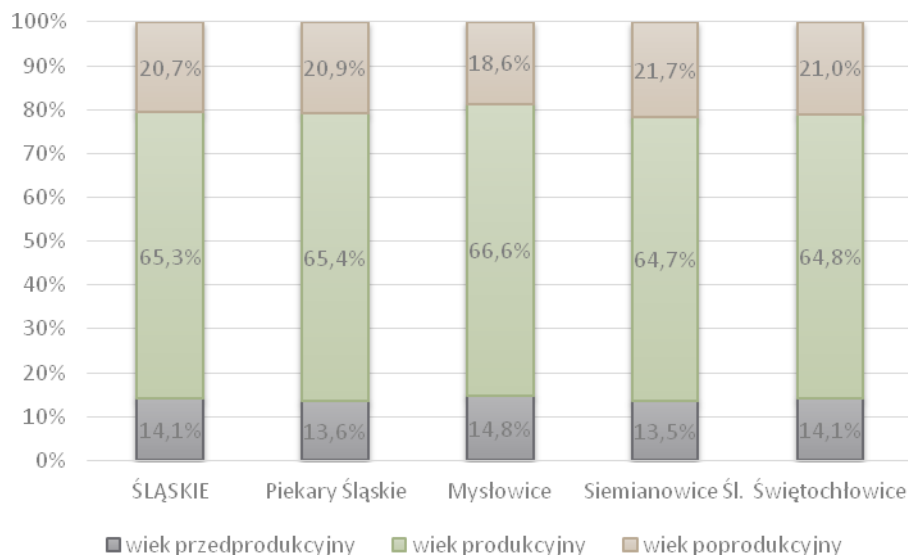

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Wśród ludności dominują tutaj kobiety. Wskaźnik feminizacji w 2015 wyniósł 109, tj. na 100 mężczyzn w mieście przypadało 109 kobiet (w analogicznym okresie dla województwa wskaźnik osiągnął wartość 107).

Wśród ludności Siemianowic Śląskich w 2015 roku 64,7% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, 13,5% w wieku przedprodukcyjnym i 21,7% osoby w wieku poprodukcyjnym. Strukturę tę można ocenić jako niekorzystną, zwłaszcza że wśród analizowanych miast, tj. Piekary Śląskich, Świętochłowic oraz Mysłówic oraz w odniesieniu do średniej wojewódzkiej, struktura w Siemianowicach Śląskich charakteryzowała się najniższym udziałem osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym oraz najwyższym w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik obciążenia demograficznego, wyrażający się liczbą osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, wynosił w 2015 roku dla Siemianowic Śląskich 34,9 i był wyższy od średniej dla województwa (33,0) oraz dla innych miast. Analizując dodatkowo 2010 rok, gdzie wskaźnik osiągnął 28,3 (czyli wartość o 6,6 pkt. niższą) można mówić o tendencji starzenia się społeczności miasta.

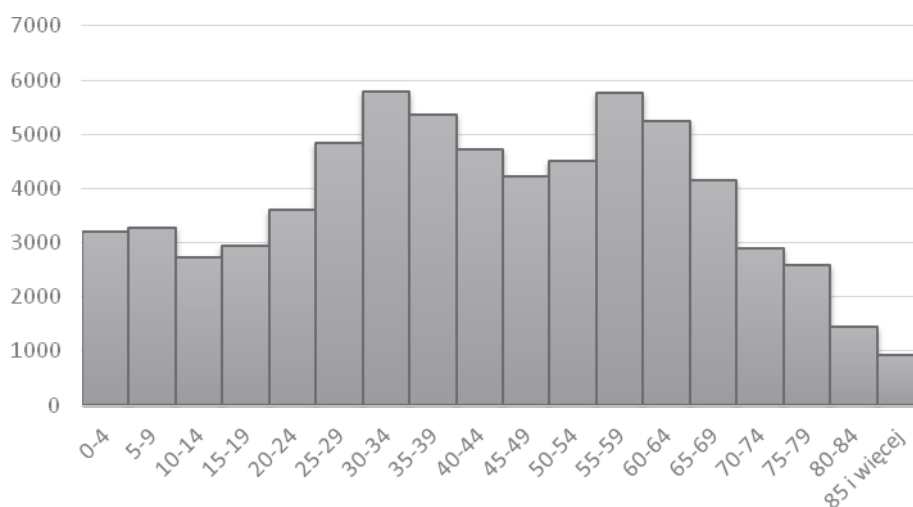
Wykres 2 Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Tezę o starzeniu się społeczeństwa potwierdza również rozmieszczenie ilości osób w poszczególnych grupach wiekowych. Zauważa się dwa wyższe demograficzne wśród osób w wieku 30-39 oraz 55-64, natomiast już wśród dzieci w wieku do 9 lat tak wysokiej zwyzki nie obserwuje się. Sugeruje to, że w kolejnych latach liczba ludności w wieku produkcyjnym również będzie odpowiednio niższa, a w wieku poprodukcyjnym wyższa.

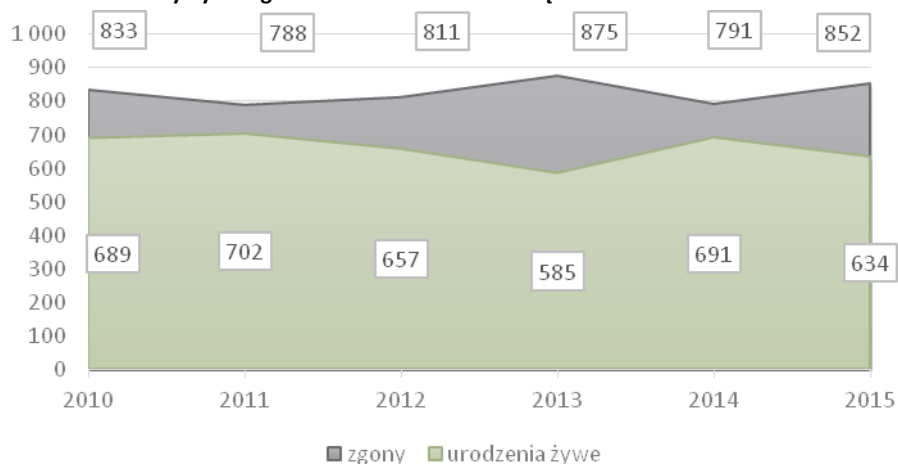
Wykres 3 Liczba osób w poszczególnych grupach wiekowych w Siemianowicach Śląskich w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Spadek liczby ludności na przestrzeni ostatnich lat jest efektem ujemnego **przyrostu naturalnego** oraz ujemnego salda migracji. Od 2010 roku liczba zgonów stale przewyższa tutaj liczbę urodzeń żywych. W latach 2010-2015 najwyższa różnica miała miejsce w roku 2013 (spadek liczby mieszkańców o 290 osób) oraz w 2015 roku (spadek o 218 osób).

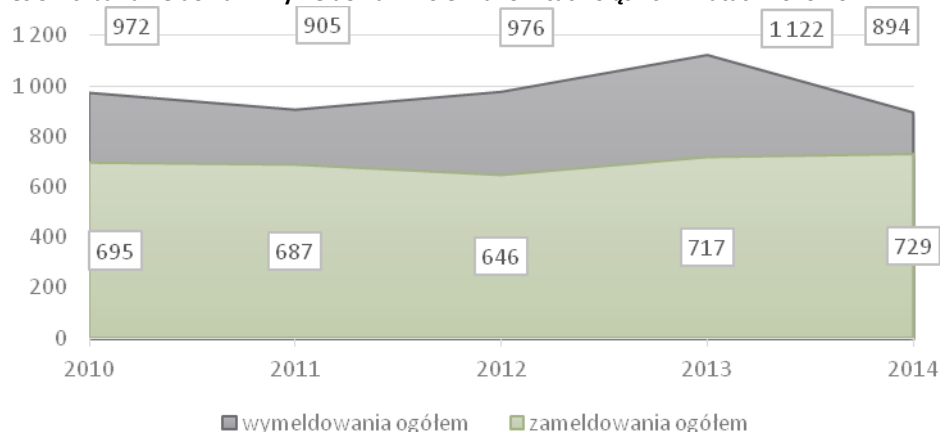
Wykres 4 Liczba urodzeń żywych i zgonów w Siemianowicach Śląskich w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Również stale notowane jest ujemne **saldo migracji**, tj. liczba wymeldowań przewyższa ilość zameldowań. W 2013 roku różnica ta wynosiła aż 405. Ruch migracyjny dotyczy w szczególności zameldowań i wymeldowań do i z miasta.

Wykres 5 Liczba zameldowań i wymeldowań w Siemianowicach Śląskich w latach 2010-2014¹.

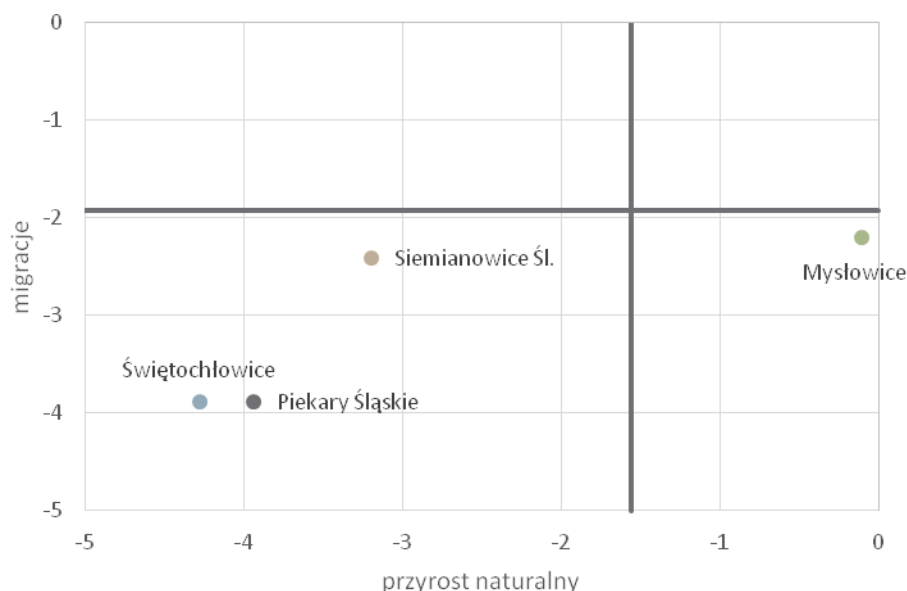

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

¹ Ze względu na zmiany w systemie gromadzenia danych GUS nie przedstawia danych dot. migracji zagranicznych za 2015 rok.

Sytuacja ujemnego salda migracji i ujemnego przyrostu naturalnego jest charakterystyczna również dla innych miast Metropolii Górnośląskiej, a także powiela regionalną tendencję w zakresie depopulacji w obrębie regionu.

Wykres 6 Przyrost naturalny na 1000 ludności oraz saldo migracji na 1000 ludności w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w 2014 i 2015 roku.²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Tendencje dotyczące starzenia się społeczności miasta oraz jego depopulacji potwierdzają **prognozy demograficzne**, przedstawione przez Główny Urząd Statystyczny. Zgodnie z nimi, do roku 2050 liczba mieszkańców Siemianowic Śląskich spadnie do 44 970, tj. o 23,3%. W wyniku zmian demograficznych wzrośnie udział procentowy osób w wieku poprodukcyjnym (do 34%), natomiast spadnie udział osób w wieku przedprodukcyjnym (do 12%) oraz produkcyjnym (do 54%).

2.1.2. Edukacja i opieka nad dzieckiem

Opieka nad dzieckiem do 3 roku życia realizowana jest przez **żłobki**. We wrześniu 2015 roku w Żłobku Miejskim oferowano 123 miejsca, w 2016 roku liczba ta wzrosła do 131. W stosunku do 2012 roku, kiedy to liczba miejsc wynosiła 74, zanotowano wzrost o 77%. Dodatkowo, w prywatnych placówkach oferowanych jest 39 miejsc. Łącznie więc w mieście na opiekę żłobkową może liczyć 170 dzieci. Według danych płynących

² Linia pionową i poziomą oznaczono średnią dla województwa.

z placówek, 13,1% rodziców jest zainteresowanych opieką w Żłobku Miejskim, potrzeby są więc zaspokajane w 56%.³

W Siemianowicach Śląskich ofertę edukacyjną realizują przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, zespoły szkół ponadgimnazjalnych oraz szkoły policealne (poniżej przedstawiono wykaz szkół działających w 2016 roku w mieście). W przypadku szkół ponadgimnazjalnych warto zwrócić uwagę na fakt, że miasto prowadzi działania zmierzające do rozwoju szkolnictwa zawodowego w mieście (projekty unijne, usystematyzowanie kierunków kształcenia w poszczególnych szkołach, inicjowanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami).

Tabela 1 Wykaz jednostek edukacyjnych funkcjonujących w Siemianowicach Śląskich 2016 roku.

Jednostki oświatowe publiczne	
Przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole nr 2 „Tęczowa Dwójeczka” • Przedszkole nr 6 • Przedszkole nr 9 • Przedszkole nr 10 • Przedszkole nr 11 • Przedszkole nr 12 • Przedszkole nr 16 • Przedszkole nr 18 • Przedszkole nr 19 • Przedszkole nr 20 „Zielona Kraina” • Zespół Przedszkolny nr 1 (Przedszkole nr 7, Przedszkole nr 15)
Szkoły podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> • Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika • Szkoła Podstawowa nr 3 im. Tadeusza Kościuszki • Szkoła Podstawowa nr 5 im. Adama Mickiewicza • Szkoła Podstawowa nr 6 im. Fryderyka Chopina • Szkoła Podstawowa nr 11 im. Juliusza Słowackiego • Szkoła Podstawowa nr 13 im. Józefa Skrzeka
Gimnazjum	<ul style="list-style-type: none"> • Gimnazjum nr 2 im. Powstańców Śląskich
Zespoły szkół	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół nr 1 (Szkoła Podstawowa nr 16 im. Bolesława Prusa, Gimnazjum nr 5) • Zespół Szkół nr 2 (Gimnazjum nr 4, I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Śniadeckiego) • Zespół Szkół nr 3 (Gimnazjum nr 3 im. Wojciecha Korfańtego, II Liceum Ogólnokształcące im. Jana Matejki) • Zespół Szkół nr 4 (Szkoła Podstawowa nr 4 im. Witolda Budryka, Gimnazjum nr 7 im. Antoniego Halora) • Zespół Szkół Integracyjnych (Szkoła Podstawowa nr 20 z Oddziałami Integracyjnymi im. Władysława Broniewskiego, Gimnazjum nr 8 Integracyjne) • Zespół Szkół Sportowych (Szkoła Podstawowa nr 8 im. Józefa Skrzeka i Pawła Wójcika, Gimnazjum nr 1, V Liceum Ogólnokształcące) • Zespół Szkół Specjalnych (Szkoła Podstawowa nr 9 im. Juliusza Ligonja, Gimnazjum nr 6, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 3, Szkoła

³ Dane UM Siemianowice Śląskie.

	Przynależająca do Pracy) <ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących „Meritum” im. Piotra Kołodzieja (III Liceum Ogólnokształcące, Technikum nr 2) • Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych „Cogito” (Technikum nr 1 im. Zbigniewa Herberta, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1) • Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych (Gimnazjum dla Dorosłych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 im. św. Jana Pawła II, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych)
Niepubliczne jednostki oświatowe oraz publiczne, dla których organem prowadzącym jest osoba prawną inna niż jednostka samorządu terytorialnego	
<ul style="list-style-type: none"> • I Społeczne Przedszkole z Elementami Pedagogiki Waldorfskiej • Niepubliczne przedszkole Gumisiowe Przedszkole • Niepubliczne przedszkole Bajkowe Przedszkole • Dwujęzyczne Przedszkole Strefa Malucha (ul. Wróbla) • Dwujęzyczne Przedszkole Strefa Malucha (ul. Żurawia) • Niepubliczne Wesołe Przedszkole • Niepubliczny Katolicki Klub Dziecięcy i Punkt Przedszkolny "Aniołów Stróżów" • Niepubliczne Przedszkole Sportowe „Wesoła Rodzinka” • Prywatna Szkoła Podstawowa „Arkona” • Prywatne Gimnazjum „Pimarius” • Publiczne Gimnazjum Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Katowickiej • Katolickie Liceum Ogólnokształcące • Zawodowa Szkoła FOTOEDUKACJA • Policealna Szkoła Centrum Edukacji „Siódemka” • Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Centrum Edukacji „Siódemka” • Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych • „de.chat” Serwis języka niemieckiego • Policealna Szkoła Florystyki w Siemianowicach Śląskich • EDUKA CENTER • Prywatna Szkoła Policealna dla Dorosłych „Twoja –Szkoła” • Centrum Kształcenia Ustawicznego SUPREME w Siemianowicach Śląskich • Szkoła Policealna SUPREME w Siemianowicach Śląskich • Specjalistyczna Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna • Terapeutyczny Punkt Przedszkolny "Przyjazny Zakątek" 	

Źródło: UM Siemianowice Śląskie.

Z przedszkoli zlokalizowanych w Siemianowicach Śląskich w 2015 roku skorzystało 87,6% dzieci w wieku 3-5 lat⁴ – była to wartość wyższa od innych miast w Metropolii Górnośląskiej, jednak niższa od średniej dla województwa. Należy zwrócić uwagę na znaczną poprawę sytuacji w porównaniu do roku 2010, gdyż odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększył się w Siemianowicach Śląskich o prawie 41%.

⁴ Obowiązek szkolny dla 6-latków zniesiono w 2016 roku.

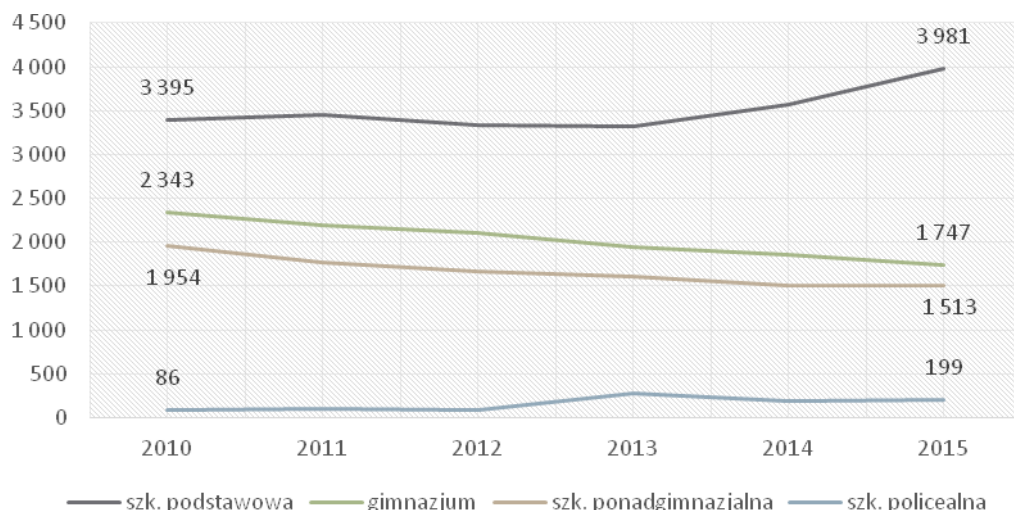
Tabela 2 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat i 3-6 lat w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej.

	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	
	3-5 lat (2015 rok)	3-6 lat (2014 rok) ⁵
ŚLĄSKIE	87,9	85,7
Piekary Śląskie	83,4	83,5
Mysłowice	84,8	82,3
Siemianowice Śl.	87,6	83,9
Świętochłowice	79,0	75,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Liczba uczniów szkół podstawowych w 2015 roku w Siemianowicach Śląskich wynosiła 3 981; była to wartość o ponad 17% wyższa od liczby uczniów w 2010 roku (wzrost liczby uczniów wyższy od średniej wojewódzkiej – 16,3%). Wzrost liczby uczniów od roku 2014 związany jednak był silnie ze zmianami wprowadzanymi w szkolnictwie. Już w przypadku uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych widać stały spadek ich ilości. W 2015 roku w Siemianowicach Śląskich uczyło się 1747 gimnazjalistów oraz 1513 uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Było to odpowiednio mniej o 25,4% i 22,6% uczniów w odniesieniu do roku 2010. Podobna tendencja dotyczy innych miast Metropolii Górnośląskiej oraz całego regionu, a związane jest z niską ilością urodzeń.

Wykres 7 Liczba uczniów na poszczególnych poziomach kształcenia w Siemianowicach Śląskich w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ok. 47% stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących, a 18% zasadniczych szkół zawodowych i przysposabiających do pracy.

⁵ Brak danych za 2015 rok.

W największym stopniu spadek liczby uczniów na tym poziomie kształcenia dotyczył pierwszej z grup.

W analizowanym roku do szkół policealnych w mieście uczęszczało 199 osób – w tym przypadku nie zauważa się wyraźnej tendencji malejącej.

Analizując poziom kształcenia należy zwrócić uwagę na stosunkowo wysoki poziom nauczania w siemianowickich szkołach podstawowych. W 2015 roku średni wynik z języka polskiego w szkołach w Siemianowicach Śląskich wynosił 71,15, co wśród wybranych miast Metropolii Górnośląskiej, było wartością niższą tylko od Piekar Śląskich. W przypadku matematyki średni wynik tutejszych szkół był najwyższy wśród analizowanych miast. Zgoła inaczej wygląda sytuacja w przypadku egzaminu gimnazjalnego. Średnie wyniki z egzaminu z języka polskiego i matematyki były tutaj najniższe w całym województwie. Również wyniki z języka angielskiego wypadły stosunkowo słabo w odniesieniu do innych miast Metropolii. Zdawalność egzaminu maturalnego (po wszystkich sesjach egzaminacyjnych) wyniosła w mieście 77,19%, tymczasem w innych miastach Metropolii była wyższa, a w Mysłowicach wyniosła aż 85,91%.

Tabela 3 Wyniki egzaminów na poszczególnych poziomach kształcenia w Siemianowicach Śląskich oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w 2015 roku.

	Sprawdzian 6 klasa		Egzamin gimnazjalny			Egzamin maturalny	
	J.POL	MAT	J.POL	MAT	J.ANG	liczba obecnych na wszystkich egzaminach	odsetek sukcesów
Piekary Śląskie	71,53	56,27	62,11	44,56	69,66	155	78,71
Mysłowice	69,56	53,41	62,19	45,10	67,14	298	85,91
Siemianowice Śl.	71,15	60,67	57,40	42,35	63,36	228	77,19
Świętochłowice	70,06	56,45	57,74	44,49	64,85	145	80,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Jaworzno.

2.1.3. Zdrowie

Opiekę stacjonarną w Siemianowicach Śląskich zabezpiecza Szpital Miejski. Jest to największa tego typu placówka w mieście z ośmioma oddziałami, blokiem operacyjnym, blokiem porodowym i izbą przyjęć. Przy placówce działają poradnie specjalistyczne: Chirurgii Ogólnej (realizuje również świadczenia z zakresu chorób piersi), Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Endokrynologiczna, Leczenia Bólu, Onkologiczna, Otorynolaryngologiczna, Rehabilitacyjna, Urologiczna, Wad Postawy oraz Zdrowia

**Placówki
ochrony
zdrowia**

Psychicznego dla Dzieci. Szpital działa jako spółka prawa handlowego ze 100% udziałem miasta. Oprócz Szpitala Miejskiego w mieście zlokalizowane są także:

- Szpital Wojewódzki - Centrum Leczenia Oparzeń im. dr Stanisława Sakiela. Jest to wiodący ośrodek w Polsce zajmujący się kompleksowym leczeniem urazów oparzeniowych, ich następstw oraz ran przewlekłych,
- szpital prywatny – NEFROLUX. Jest to jednostka, która udziela świadczeń w zakresie stacjonarnej, doraźnej i ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia lub komercyjnie. Szpital posiada bazę diagnostyczną oraz oddział rehabilitacji i fizykoterapii.⁶

Oprócz wskazanych placówek w mieście funkcjonują:

- Samodzielny Publiczny Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego – placówka świadczy ambulatoryjne usługi specjalistyczne w zakresie psychiatrii,
- Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia – placówka świadczy ambulatoryjne usługi w zakresie leczenia osób uzależnionych, osób współuzależnionych oraz prowadzi terapię dorosłych dzieci alkoholików,
- Samodzielny Publiczny Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy - placówka świadczy całodobowe usługi w zakresie opieki, pielęgnacji, i rehabilitacji. Zapewnia nadzór lekarski oraz kontynuację leczenia farmakologicznego i dietetycznego.⁷

Ponadto w mieście zlokalizowana jest stacja pogotowia ratunkowego oraz liczne NZOZ-y.

Zdrowie mieszkańców i jego profilaktyka

Najczęstszą przyczyną zgonów mieszkańców Siemianowic Śląskich są choroby układu krążenia – w 2014 roku z tego powodu zmarło w mieście 364 osób, tj. 46% wszystkich zgonów. Był to jednak odsetek mniejszy, aniżeli średnia dla województwa (spośród analizowanych miast tylko w Świętochłowicach odsetek zgonów z tytułu chorób układu krążenia był niższy). Drugą w kolejności przyczyną zgonów (210 osób, 26,5%) są choroby nowotworowe – tutaj jednak odsetek osób, które zmarły w wyniku tej choroby był niższy

⁶ źródło: <http://www.nefrolux.pl>.

⁷ Dane UM Siemianowice Śląskie.

od średniej wojewódzkiej oraz najniższy spośród analizowanych miast Metropolii. W przypadku zgonów na choroby układu trawiennego odsetek osób był wyższy niż dla województwa, natomiast w przypadku zgonów z tytułu chorób układu oddechowego niższy.

Tabela 4 Najczęstsze przyczyny zgonów w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w 2014 roku.

	Nowotwory	choroby układu krążenia	choroby układu oddechowego	choroby układu trawiennego	objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	zewnątrzne przyczyny zachorowania i zgonu
ŚLĄSKIE	13 296	22 509	1 871	2 321	1 934	2 521
Piekary Śląskie	175	307	14	43	27	32
Mysłowice	205	371	23	50	16	51
Siemianowice Śl.	210	364	27	41	40	38
Świętochłowice	180	245	24	26	37	41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Wśród dzieci największym problemem są alergie, w szczególności dychawica oskrzelowa. Ponadto znaczny odsetek osób do 18 roku życia ma zdiagnozowane zniekształcenia kręgosłupa, zaburzenia refrakcji i akomodacji oka oraz cierpi na otyłość. W 2016 roku, we współpracy z poradnią „Familia”, przeprowadzono diagnozę wśród dzieci i młodzieży z siemianowickich szkół odnośnie odżywiania i stylu życia, to ostatnie schorzenie staje się dużym problemem.

Z kolei wśród dorosłych najczęściej zarejestrowanych zachorowań notowano z powodu chorób układu krążenia (11 690 osób w 2014 roku), a następnie z powodu cukrzycy (2801 osób). W dalszej kolejności wiele osób chorowało na przewlekłe choroby układu trawiennego (1524), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (1449) oraz przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawicę oskrzelową (1026).⁸

⁸ Śląski Urząd Wojewódzki – informacje dla powiatu Siemianowice Śląskie.

2.1.4. Kultura

W mieście funkcjonują trzy podstawowe instytucje kultury:

Infrastruktura

- Siemianowickie Centrum Kultury,
- Muzeum Miejskie,
- Miejska Biblioteka Publiczna.

Siemianowickie Centrum Kultury dysponuje sześcioma obiektami przeznaczonymi na działalność kulturalną w następujących dzielnicach miasta:

- Centrum – Willa Fitznera i Jarzębina oraz Amfiteatr,
- Bytków – siedziba główna,
- Michałkowice – Park Tradycji, „Zameczek”.

Każdy z oddziałów ma określoną specyfikę oraz zdefiniowane grupy odbiorców. Stały monitoring trendów w kulturze oraz potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta wraz z działaniami zmierzającymi do kształtowania świadomego odbiorcy, modelują ofertę kulturalną Siemianowickiego Centrum Kultury.

W ramach swojej działalności Siemianowickie Centrum Kultury organizuje liczne imprezy kameralne i masowe, konkursy i festiwale. Realizuje swoje zadania poprzez organizację koncertów, prezentacji, imprez dla dzieci, spotkań autorskich, wernisaży, warsztatów artystycznych, koncertów plenerowych, projekcji filmowych. Wiele wydarzeń ma charakter cykliczny, np. Dni Siemianowic Śląskich, INDUSTRIADA, Miejskie Prezentacje Taneczne, Ogólnopolski Festiwal Małych Form Teatralnych KARBIDKA, Festiwal Fotografii Industrialnej, Gody Siemianowickie, Wojewódzki Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej, Wojewódzki Festiwal Teatralnych Zespołów Dziecięcych i Młodzieżowych PROSCENIUM, Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Trzy Kolory”, Wojewódzkie Biesiady Zespołów Artystycznych Klubów Złotego Wieku, Festiwal Rockowy ROCK NOC, tematyczne seanse filmowe.

W 2015 roku instytucja prowadziła zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych w 48 grupach sekcyjnych oraz sześciu zespołach artystycznych. Wśród zespołów na szczególną uwagę zasługują: koncertujący w wielu krajach Europy - Zespół Pieśni i Tańca „Siemianowice” oraz Wielopokoleniowy „Teatr Domino”. W ramach sekcji prowadzone były zajęcia taneczne, plastyczne, sportowe, językowe, ceramiczne, wokalne. Ogółem uczestniczyło

w nich 612 osób. Siemianowickie Centrum Kultury zorganizowało w 2015 roku 291 imprez dla 47,3 tys. osób. Organizowane wydarzenia kierowane były do zróżnicowanych ze względu na wiek i preferencje kulturalne grup społecznych.

Muzeum Miejskie w Siemianowicach Śląskich powstało na początku lat '90 XX wieku. Zbiory Muzeum gromadzą trzy działy: historii (gromadzi i dokumentuje pamiątki dotyczące głównie dziejów Śląska i Siemianowic Śląskich), etnografii (gromadzi przedmioty należące do kultury tradycyjnej i przemysłowej) i sztuki (gromadzi prace plastyczne dawnych i współczesnych twórców). Ponadto w Muzeum działają: Galeria "Po Schodach", Galeria "Piwnica" i Galeria Rzeźby w Węglu.

W 2015 roku Muzeum odwiedziło 3 753 osoby, było to znacznie więcej niż w latach wcześniejszych, gdzie liczba odwiedzających oscylowała między 2200 a 2500 osób. Muzeum co roku pozyskuje nowe eksponaty – w 2015 pozyskało 20 nowych eksponatów (najwięcej pozyskano w 2014 – 84). Ponadto w placówce organizowane są wernisaże, koncerty, wieczory autorskie, konkursy, zajęcia Małej Akademii Jazzu oraz Zajęcia Akademii Muzealnej.

Miejska Biblioteka Publiczna oprócz biblioteki centralnej posiada dziewięć filii, w tym siedem bibliotek uniwersalnych, jedną dla dorosłych i jedną szpitalną⁹. Biblioteka w 2015 roku dysponowała zbiorem 228,4 tys. książek oraz 2,2 tys. zbiorów specjalnych. W ramach swojej działalności w 2015 roku bibliotekę odwiedziło 116,8 tys. osób, które wypożyczyły łącznie 215,2 tys. książek i 1,5 tys. audiobooków. Można zauważyć, że na przestrzeni lat, zarówno liczba czytelników, jak i wypożyczeń kształtuje się na podobnym poziomie. Miejska Biblioteka Publiczna współpracuje z Siemianowickim Uniwersytetem Trzeciego Wieku i w jej pomieszczeniach odbywa się większość zajęć tej uczelni. Ponadto placówka organizuje imprezy – w 2015 roku zorganizowano rekordową liczbę 740 imprez, w których uczestniczyło ponad 9 tys. osób.

Do najważniejszych zabytków na terenie miasta należy zespół pałacowo-parkowy Donnersmarcków. Dawny ogród pałacowy w stylu angielskim obecnie pełni funkcję parku miejskiego. Ponadto w Michałkowicach zlokalizowany jest drugi neogotycki pałacyk należący kiedyś do rodziny Rheinbaben, a pochodzący z 1870 roku. Park go otaczający obecnie jest ogólnodostępny i nosi nazwę Park Górnik im. Stanisława Dykty. W Pałacu Rheinbabenów potocznie zwanym „Zameczek” (oddział obecnie SCK) odbywają się imprezy kulturalne i prowadzona jest działalność sekcji artystycznych. W sąsiedztwie

**Dziedzictwo
kulturowe**

⁹ <http://www.mbpsiemianowice.pl/index.php/o-nas/organizacja>.

„Zameczku”, na terenie dawnej kopalni „Michał”, powstał Park Tradycji z eksponatami związanymi z tradycją górniczą i hutniczą, który w 2013 roku został wpisany w Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Zabytkowy jest także budynek Muzeum Miejskiego, który niegdyś pełnił funkcję spichlerza, a jego budowa datowana jest na XVIII wiek. Podobnie na cele kulturalne została zaadoptowana willa przemysłowca Wilhelma Fitznera. Na uwagę zasługuje także rynek, przy którym znajduje się ratusz z 1904 roku w stylu eklektycznym.

Do obiektów zabytkowych, ujętych w rejestrze zabytków należą¹⁰:

- Zespół pałacowo-parkowy obejmujący założenie parkowe oraz budynki przy ulicy Chopina 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,
- Ratusz przy ulicy Jana Pawła II 10,
- "Zameczek" w Michałkowicach przy ulicy Oświęcimskiej 7,
- Zespół folwarku w Michałkowicach (pałac wraz z parkiem, dom ogrodnika tzw. „Zameczek” - wpisany do rejestru odrębną decyzją, budynek gospodarczy, budynek dawnej kotłowni, budynek dawnej stajni, budynek piwniczki),
- Budynek przy ulicy Powstańców 10,
- Budynek Centrum Leczenia Oparzeń przy ul. Hibnera (ob. Jana Pawła II),
- Willa Fitznera przy ulicy Fitznerów 3,
- Kamienica przy ulicy 1 Maja 5,
- Kamienica przy ulicy św. Barbary 12,
- Osiedle robotnicze przy ulicy Górniczej 6, 7, 8, 9,
- Parowy wyciąg kopalniany Szybu "Staszic I" Ruch II KWK "Siemianowice" z budynku przy ulicy Składowej (urządzenie przeniesione i zabudowane na terenie Parku Tradycji);
- Łażnia miejska przy ulicy Śniadeckiego 11, wraz z parkiem "Hutnik",
- Park Pszczelnik,
- Kościół ewangelicki im. Marcina Lutra przy ulicy Śląskiej 28 wraz z wyposażeniem,
- Kamienica mieszkalno-usługowa z budynkiem restauracyjnym przy ulicy Michałkowickiej 7,
- Budynek mieszkalno-usługowy przy ulicy Kościelnej 16,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Stanisława Wyspiańskiego 2,

¹⁰Na podstawie danych udostępnionych przez UM Siemianowice Śląskie.

-
- Budynki mieszkalne usytuowane przy ulicy Składowej 1, 2, 3,
 - Budynek dawnej portierni pałacowej – Dom Strażnika, przy ulicy Fryderyka Chopina 1a,
 - Spichlerz (Muzeum Miejskie) przy ulicy Chopina 5/6.

W ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków wskazał obszary potencjalnego występowania zabytków archeologicznych – stanowiska archeologiczne. Wykaz obiektów planowanych do objęcia ochroną na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje ok. 720 obiektów. Strefami ochrony konserwatorskiej planuje się objąć następujące obszary: centrum miasta, osiedle Laura, osiedle przy ulicy Bytomskiej, osiedle wojewódzkie (rejon ulic Łukasińskiego i Przyjaźni), ulica Kościelna (strona zachodnia) i kościół pw. św. Michała z otoczeniem.¹¹

2.1.5. Pomoc społeczna

Podstawową instytucją funkcjonującą w ramach pomocy społecznej w Siemianowicach Śląskich jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Za jego pośrednictwem udzielane jest tutaj m.in. wsparcie w postaci świadczeń społecznych. Ponadto funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, dwa Domy Pomocy Społecznej, wielofunkcyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza oraz świetlica środowiskowa.

Świadczenia
pomocy
społecznej

Świadczenia pomocy społecznej w mieście udzielane są zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W Siemianowicach Śląskich najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są ubóstwo i bezrobocie – w 2015 roku, z tytułu tych trudnych sytuacji, skorzystało odpowiednio 2 152 i 1 480 rodzin. Stosunkowo wiele rodzin zgłasza się po wsparcie także z tytułu niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego lub ciężkiej choroby. Wśród korzystających przeważają gospodarstwa jednoosobowe. Wśród rodzin z dziećmi dominują te z jednym lub dwojgiem dzieci. W grupie rodzin z dziećmi niemal połowę stanowią rodziny niepełne.

¹¹ Obiekty zabytkowe z rejestru zabytków oraz strefy ochrony na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Siemianowice Śląskie.

Tabela 5 Powody przyznania pomocy przez MOPS w 2015 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1	2.152	4.901
Bezrobocie	2	1.480	3.830
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	3	565	2.006
w tym : rodziny niepełne		196	640
rodziny wielodzietne		71	413
Niepełnosprawność	4	958	1.805
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	212	1.005
w tym : wielodzietność		97	559
Długotrwała lub ciężka choroba	6	305	470
Bezdomność	7	124	149
Alkoholizm	8	95	165
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	9	35	57
Zdarzenie losowe	10	3	13
Przemoc w rodzinie	11	11	39
Sytuacja kryzysowa	12	15	42
Narkomania	13	8	10

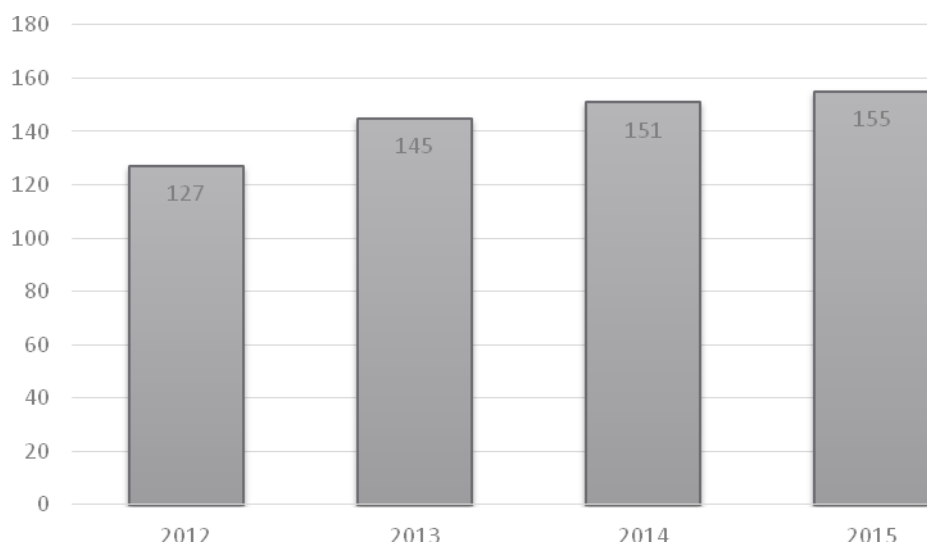
Źródło: Dane UM Siemianowice Śląskie.

W ramach działań pomocy społecznej wsparcie udzielane jest także osobom bezdomnym. W 2015 roku takich osób zarejestrowano 124, z czego tylko 84 osoby skorzystały z pomocy w postaci schronienia.

Istotnym obszarem aktywności miasta jest finansowanie działalności **Domów Pomocy Społecznej**. Obecnie w Siemianowicach Śląskich funkcjonują dwa Domy Pomocy

Spółecznej, prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Boromousek które przyjmują mieszkańców miasta, jak również osoby spoza niego. Jeden z nich przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych (przy ul. Św. Barbary 5), drugi dla dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie (przy ul. Maciejkowiekiej 8). W 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał pobyt w Domach Pomocy Społecznej dla 155 osób; była to największa liczba podopiecznych od 2012 roku, co wyraźnie oznacza rosnące zapotrzebowanie na tego typu usługi.

Wykres 8 Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w latach 2012-2015.

Źródło: Dane UM Siemianowice Śląskie.

W Domach Pomocy w większości przebywają osoby przewlekle psychicznie chore, przewlekle somatycznie chore, osoby niepełnosprawne fizycznie oraz w podeszłym wieku. Oczekujący na miejsce to osoby przewlekle psychicznie chore oraz niepełnosprawne fizycznie i intelektualnie.

W zakresie interwencji kryzysowej pomoc specjalistyczną zapewnia Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Świadczy on pomoc i zapewnia schronienie w Hostelu, pomoc psychologiczną, pedagogiczną, socjalną i prawną. W razie zagrożenia udziela pomocy w trybie natychmiastowym.

W 2015 roku w Siemianowicach Śląskich mieszkało 1729 osób, które posiadały **orzeczenie o niepełnosprawności**, wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

w Siemianowicach Śląskich. Zdecydowaną większość tych osób stanowili dorośli, a stopień niepełnosprawności w 56% przypadków został określony jako umiarkowany. Znaczny stopień niepełnosprawności orzeczono dla 422 osób. W stosunku do roku 2014 liczba osób z orzeczeniem zmniejszyła się o 5 osób – widać natomiast znaczny wzrost orzeczeń wśród osób do 16 roku życia.

Tabela 6 Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności w Siemianowicach Śląskich w latach 2013-2015.

Rok	Powyżej 16 r.ż.	Poniżej 16 r.ż.	Kobiety	Mężczyźni	Lekki	Umiarkowany	Znaczny
2013	1560	92	856	704	201	921	438
2014	1634	100	847	787	180	1003	451
2015	1604	125	883	721	212	970	422

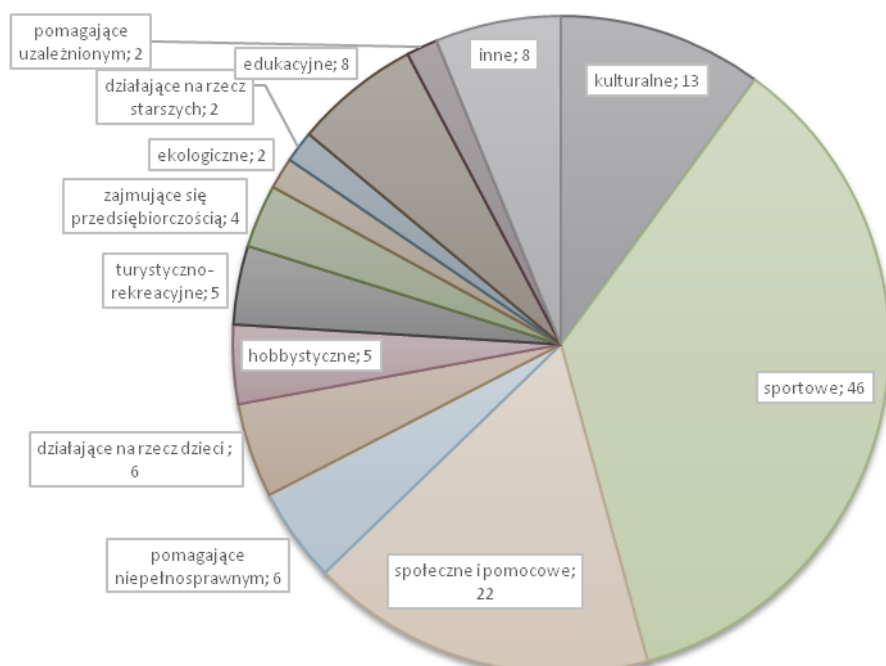
Źródło: Dane UM Siemianowice Śląskie.

2.1.6. Kapitał społeczny

W Siemianowicach Śląskich funkcjonuje 129 **stowarzyszeń** oraz 12 **fundacji**. Wśród stowarzyszeń najwięcej jednostek funkcjonuje w obszarach sportu, społeczno-pomocowym oraz kulturalnym. Ponadto aktywność organizacji skupia się na pomocy niepełnosprawnym, dzieciom, edukacji, turystyce i rekreacji oraz hobby.

Aktywność społeczna

Wykres 9 Stowarzyszenia funkcjonujące w Siemianowicach Śląskich według profilu działalności.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://siop.siemianowice.pl/>, 08.10.2016.

Aktywność społeczną można również analizować przez pryzmat **frekwencji w wyborach**. Generalnie najwyższą frekwencją cieszą się wybory prezydenckie oraz parlamentarne, najniższą zaś wybory do Parlamentu Europejskiego. Frekwencja wyborcza w Siemianowicach Śląskich, w prawie wszystkich przypadkach, była niższa od średniej wojewódzkiej (za wyjątkiem wyborów do Parlamentu Europejskiego). Zawsze natomiast osiągane tutaj wartości były wyższe od wyników dla Świętochłowic oraz prawie zawsze dla Piekar Śląskich (wyjątek wybory samorządowe), zaś niższe od frekwencji rejestrowanej w Mysłowicach.

Tabela 7 Frekwencja w wyborach w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w 2014 i 2015 roku.

	Wybory prezydenckie 2015	Wyboru do Sejmu 2015	Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014	Wybory samorządowe 2014
ŚLĄSKIE	55,13	52,25	23,75	43,34
Piekary Śląskie	53,98	50,66	21,69	46,37
Mysłowice	57,02	54,06	25,08	45,49
Siemianowice Śl.	54,07	51,41	23,90	40,65
Świętochłowice	48,49	45,53	20,54	40,10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pkw.gov.pl.

2.1.7. Bezpieczeństwo publiczne

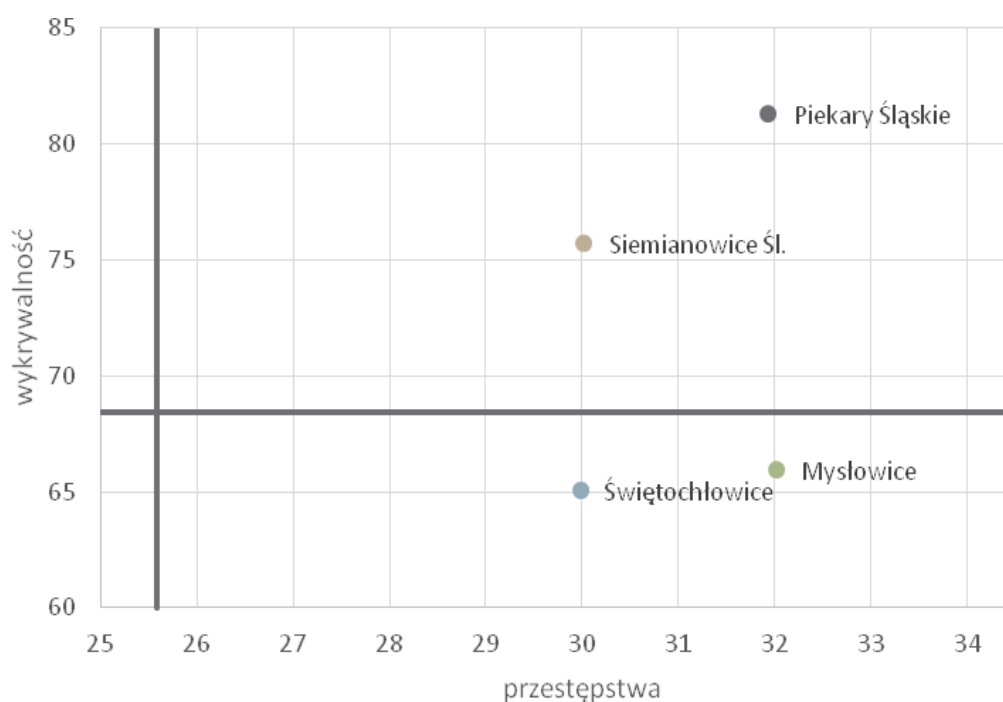
Analizując bezpieczeństwo publiczne należy prześledzić liczbę przestępstw zarejestrowanych przez Policję. W 2015 roku w mieście (według danych GUS) popełniono 2054 przestępstwa. W odniesieniu do 2012 roku, liczba ta spadła o 26,4%. Wśród popełnianych przestępstw dominują te o charakterze gospodarczym (1039 w 2015 roku), kryminalne (866) oraz przeciwko mieniu (703).

W odniesieniu do średniej wojewódzkiej wskaźnik liczby przestępstw na 1000 mieszkańców w Siemianowicach Śląskich przybiera wyższe wartości (30,02 wobec 25,59 w województwie). Jest także wyższy od wartości dla Świętochłowic, ale niższy od statystyk dla Piekar Śląskich czy Mysłowic. Na poziomie rodzaju przestępstw wskaźnik dla Siemianowic Śląskich przyjmuje najniższe wartości dla przestępstw o charakterze kryminalnym, drogowych oraz przeciwko mieniu, natomiast najwyższe w przypadku przestępstw gospodarczych i przeciwko życiu i zdrowiu.

Wykrywalność przestępstw w mieście w 2015 roku kształtowała się na poziomie 75,7%, ale w przypadku przestępstw gospodarczych, drogowych i przeciwko zdrowiu i życiu wynosiła

powyżej 90%. Wyższą wykrywalność spośród analizowanych obszarów zanotowano tylko w Piekarach Śląskich. W przypadku wykrywalności przestępstw gospodarczych Siemianowice Śląskie charakteryzowały się największą skutecznością, zaś najniższą wśród przestępstw przeciwko mieniu.

Wykres 10 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców oraz wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (%) w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim oraz wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w 2015 roku.¹²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Siemianowicach Śląskich odnotowało w 2015 roku 2839 interwencji. Liczba interwencji na przestrzeni lat ulegała wahaniom. Najwięcej interwencji zgłoszono w 2012 roku, natomiast najmniej w 2011.

Tabela 8 Liczba interwencji Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Siemianowicach Śląskich w latach 2010-2015.

2010	2011	2012	2013	2014	2015
2964	2131	3064	2906	2805	2839

Źródło: UM Siemianowice Śląskie.

Najczęściej interwencje dotyczyły awarii (wodno-kanalizacyjnych, ciepłowniczych, gazowniczych, energetycznych oraz innych związanych z szeroko rozumianą infrastrukturą techniczną), zwierząt, pasów drogowych (interwencje związane z sytuacjami w obrębie

¹² Linia pionową i poziomą oznaczono średnią dla województwa

pasa drogowego- zabrudzenia jezdni, wyrwy w jezdni, brak pokryw studni kanalizacyjnych), niedziałającej sygnalizacji świetlnej oraz skarg mieszkańców (uwagi i zastrzeżenia mieszkańców dotyczące obszaru działania zarówno Urzędu Miasta jak i innych instytucji).

Najczęstszym adresatem interwencji był Urząd Miasta, w następnej kolejności pogotowia (zwłaszcza wodociągowe i energetyczne), administracja (zwłaszcza MPGKiM) oraz służby (zwłaszcza Straż Miejska).

Oprócz wskazanych wyżej niebezpieczeństw oraz interwencji, na które odpowiadają służby publiczne, należy także wskazać potencjalne źródła zagrożeń. Jednym z nich jest zagrożenie powodziowe. Przez miasto płynie rzeka Brynica. Wyznacza ona północno-wschodnią granicę miasta, tj. z miastami: Wojkowice, Będzin i Czeladź. Rzeka ta posiada obwałowane koryto na całej długości w granicach administracyjnych Siemianowic Śląskich. Na cieku tym jednak znajduje się zbiornik retencyjny wody pitnej Kozłowa Góra. Zagrożenie dla miasta wynika z istnienia tego zbiornika, a konkretnie z możliwości przerwania zapory na nim zlokalizowanej.

Drugim istotnym zagrożeniem są szkody pogórnice. Teren miasta jest bardzo narażony na tak zwane szkody górnicze, spowodowane wieloletnią działalnością Kopalni „Siemianowice”. Ponadto na terenie miasta występuje zjawisko deformacji nieciągłej powierzchni (DNP). Opisywane zjawiska stanowią skutki płytkiej eksploatacji złóż węgla i są tym bardziej niebezpieczne, że powstają na terenach silnie zurbanizowanych, takich jak osiedla mieszkaniowe czy infrastruktura komunikacyjna – np. mosty (kolej, drogi). Powierzchnia wstępnie przeanalizowanych terenów zagrożonych DNP wynosi około 450 ha. Szkody wpływają destrukcyjnie przede wszystkim na konstrukcje budynków, ale również sieci gazowych, wodnych itp. Szkody górnicze mogą być przyczyną awarii i pożarów w obiektach. Potencjalne zagrożenia to zawalenia budynków, awarie sieci gazowych, mogące prowadzić do wybuchów, awarie instalacji elektrycznych wywołujące pożary, awarie instalacji wodnych i zalania w ich wyniku, itp.

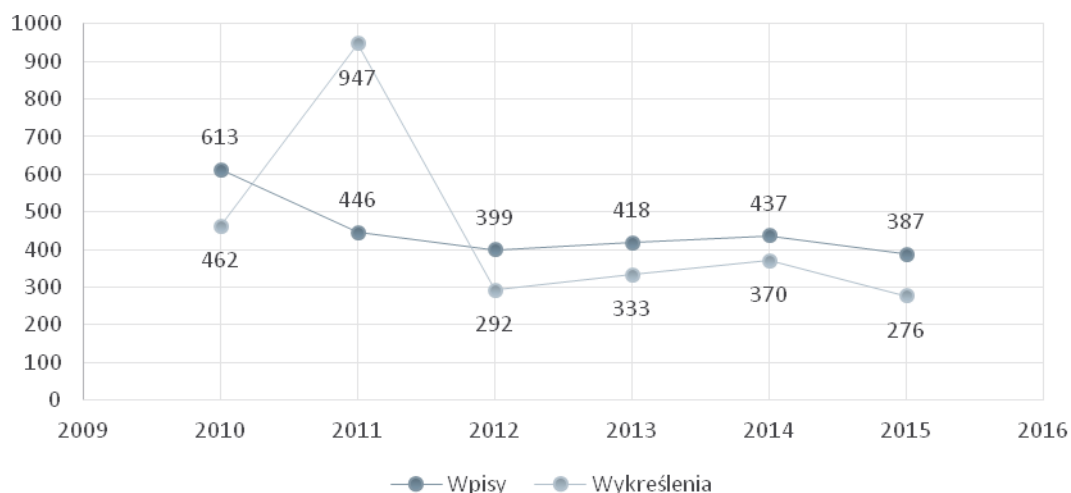
2.2. Sytuacja gospodarcza

2.2.1. Struktura gospodarcza

Według danych uzyskanych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG)¹³ obecnie w Siemianowicach Śląskich zarejestrowanych jest 3 608 podmiotów aktywnych (według głównego miejsca wykonywania działalności), w tym 189 prowadzonych w formie spółki cywilnej. 2 335 podmiotów prowadzonych jest w miejscu zamieszkania. Najwięcej podmiotów prowadzą osoby w wieku 28-48 lat. Najpopularniejsze branże, w ramach których prowadzona jest działalność to sprzedaż detaliczna, szeroko rozumiane roboty budowlane i wykończeniowe, transport drogowy towarów, naprawa samochodów, usługi taksówkarskie, agencje i brokerzy ubezpieczeniowi, fryzjerstwo i kosmetyka, programowanie komputerowe oraz agencje reklamowe. Można więc uznać, że potencjałem miasta jest w głównej mierze sektor usługowy.

Analizując liczbę wpisów i wykreśleń do i z ewidencji działalności gospodarczej na przestrzeni ostatnich lat można wykazać pozytywną tendencję, przejawiającą się stałą nadwyżką liczby wpisów nad wykreśleniami – wyjątek stanowi rok 2011, kiedy to znacząco zwiększyła się liczba wykreśleń, powodując ujemne roczne saldo ruchu w ilości podmiotów. Średnio co roku rejestrowanych jest około 400 nowych podmiotów, a wykreślanych 300-350.

Wykres 11 Liczba wpisów i wykreśleń z CEIDG w Siemianowicach Śląskich w latach 2010-2015.

Źródło: UM Siemianowice Śląskie.

¹³ Dane udostępnione przez UM Siemianowice Śląskie, stan na dzień 26.07.2016.

Wśród przedsiębiorstw zdecydowanie przeważają mikroprzedsiębiorstwa. Według stanu na początek grudnia 2015 roku w mieście działały cztery duże przedsiębiorstwa (nie licząc Urzędu Miasta i Szpitala)¹⁴:

- ROSOMAK S.A. - przedsiębiorstwo branży zbrojeniowej. Zajmuje się remontem, modernizacją i produkcją wyrobów specjalnych dla wojska.
- ADIENT SEATING POLAND SP. Z O. O. , dawniej JOHNSON CONTROLS SIEMIANOWICE SP. Z O.O. - przedsiębiorstwo branży automotive. Zajmuje się produkcją konstrukcji metalowych i ich części.
- PRZEDSIĘBIORSTWO MONTAŻOWE "KOTŁOMONTAŻ" SP. Z O.O. - przedsiębiorstwo branży energetycznej. Zajmuje się produkcją, remontem oraz montażem konstrukcji metalowych i ich części.
- COVERIS RIGID POLSKA SP. Z O.O. – przedsiębiorstwo branży opakowań spożywczych. Zajmuje się produkcją opakowań z papieru, tworzyw sztucznych, materiałów giętkich i włókien celulozowych.

Aby lepiej poznać warunki prowadzenia działalności w Siemianowicach Śląskich została przeprowadzona wśród przedsiębiorców ankieta. Respondenci pozytywnie ocenili zarówno klimat prowadzenia biznesu w mieście (51% odpowiedzi pozytywnych), jak również obsługę świadczoną przez Urząd Miasta (84% pozytywnych wskazań). Wśród głównych problemów, z jakimi borykają się na co dzień, przedsiębiorcy wymieniali coraz mniejszą liczbę klientów, w tym zmniejszającą się ich siłę nabywczą, wysokie koszty prowadzenia działalności, konkurencję ze strony dużych podmiotów, zmiany przestrzenne związane z przeniesieniem punktów aktywności społecznej, braki w infrastrukturze towarzyszącej, jak np. parkingi, brak wykwalifikowanej kadry, zbyt rozwinięta biurokracja. Priorytetami ankietowanych przedsiębiorców w najbliższym czasie były przede wszystkim zdobycie nowych rynków zbytu oraz pozyskanie wykwalifikowanej kadry. Ponadto część osób wskazała na konieczność rozwoju swoich usług/produktów, inwestycji w sprzęt, a także chęć nawiązania współpracy z innymi przedsiębiorcami oraz jednostkami naukowymi.¹⁵

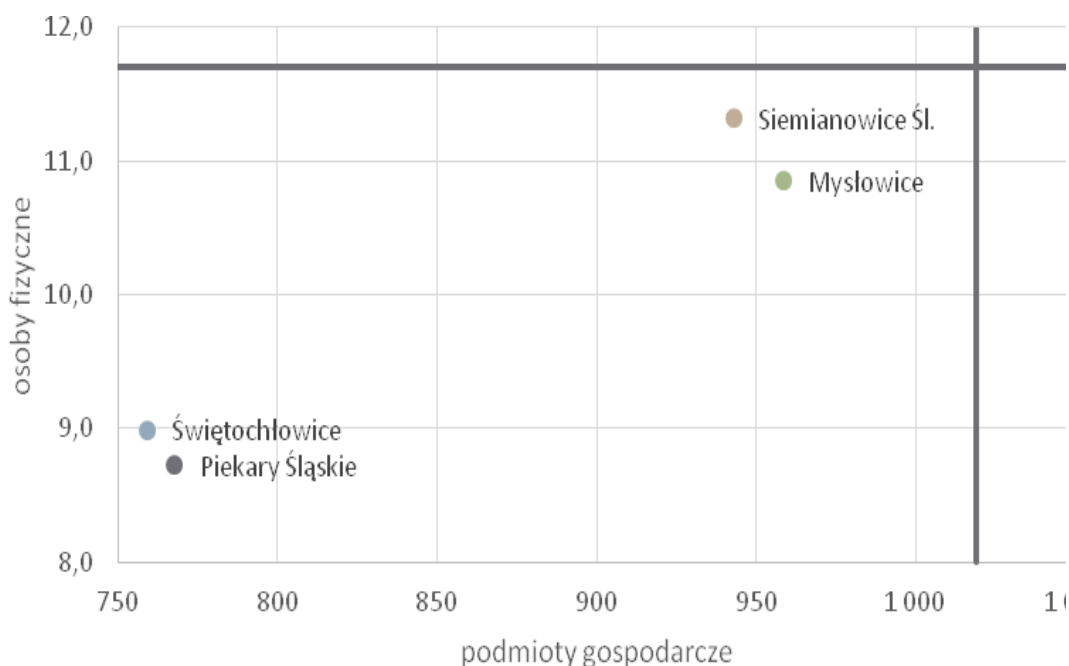
Posiłkując się danymi Głównego Urzędu Statystycznego można porównać poziom przedsiębiorczości pomiędzy wybranymi miastami Metropolii. Analizując liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności, Siemianowice Śląskie z wartością 943 plasują się zdecydowanie poniżej średniej dla

¹⁴ Dane UM Siemianowice Śląskie.

¹⁵ Ankieta przeprowadzona przez UM Siemianowice Śląskie.

województwa, ale w zbliżonej, albo nawet przewyższającą, wartości notowane w wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej. Zdecydowanie lepiej wypada wskaźnik opisujący liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym – w tym przypadku wartość dla Siemianowic Śląskich (11,3) jest wyższa od innych analizowanych miast i bardzo zbliżona do średniej wojewódzkiej.

Wykres 12 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym dla Siemianowic Śląskich, województwa śląskiego oraz wybranych miast Metropolii Górnośląskiej w 2015 roku.¹⁶

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Biuro Obsługi Inwestora działające przy Urzędzie Miasta w Siemianowicach Śląskich prowadzi aktywne działania w zakresie pozyskiwania inwestorów oraz ich kompleksowej obsługi. Oferty inwestycyjne umieszczane są na bieżąco na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Oferta inwestycyjna¹⁷

2.2.2. Rynek pracy

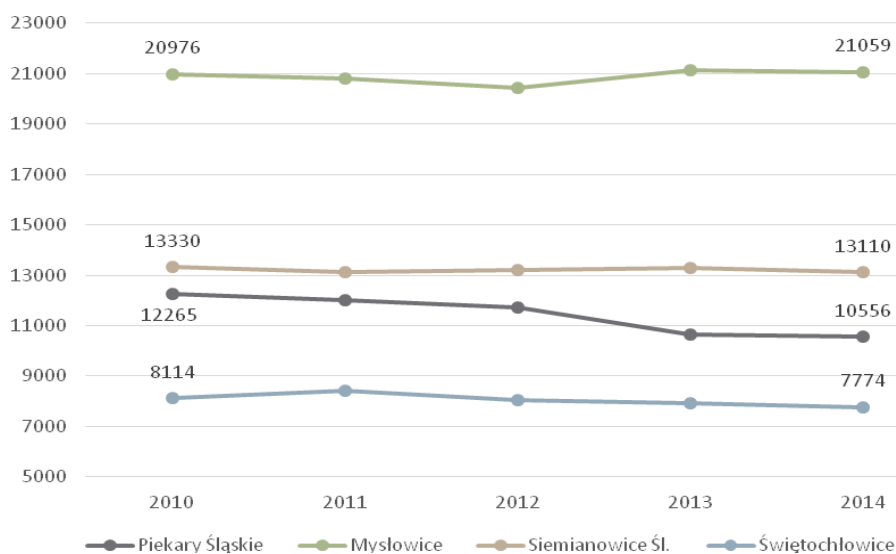
W 2014 roku liczba pracujących w Siemianowicach Śląskich wyniosła 13,1 tys. i była to wartość **Pracujący**

¹⁶ Linia pionową i poziomą oznaczono średnią dla województwa.

¹⁷ www.siemianowice.pl, 20.10.2016.

o 220 mniejsza od tej dla 2010 roku. Spośród analizowanych miast jedynym, które charakteryzuje lekki wzrost pod tym względem były Mysłowice.

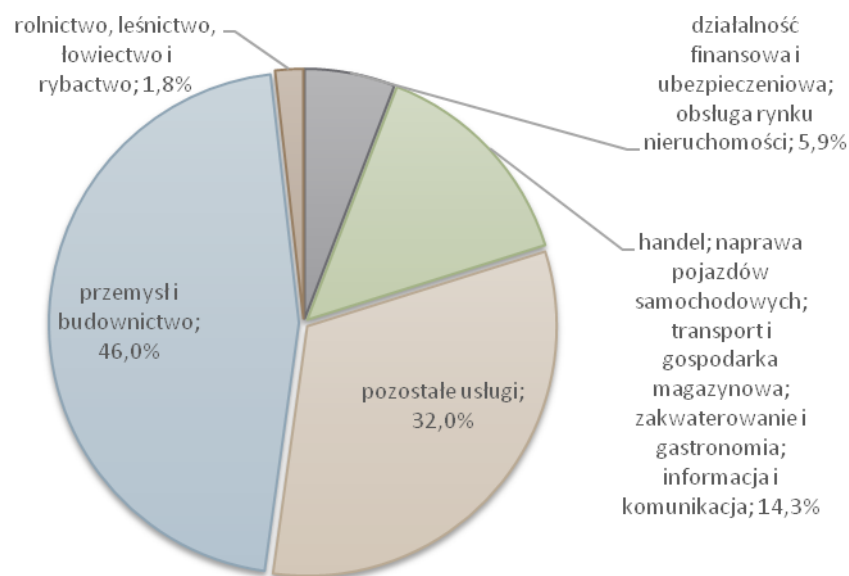
Wykres 13 Pracujący w Siemianowicach Śląskich i wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w latach 2010-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Wśród pracujących zdecydowanie dominowały osoby zatrudnione w przemyśle i budownictwie – 43% ogółu pracujących w 2014 roku. Inny sektor, generujący znaczne zatrudnienie stanowiły usługi – pozostałe usługi (32%), a następnie handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja (14,3%). Najniższe zatrudnienie wykazywał sektor rolniczy.

Wykres 14 Pracujący z podziałem na grupy sekcji PKD w Siemianowicach Śląskich w 2014 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Potrzeby rynku pracy można zidentyfikować m.in. na podstawie analizy wyników badania "Barometr zawodów"¹⁸. "Barometr zawodów" to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Zawody deficytowe to takie, w których w najbliższym roku nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie w ich przypadku duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka. Zawody nadwyżkowe to takie, w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców. Wykaz zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla Siemianowic Śląskich został przedstawiony w tabeli poniżej.

Potrzeby
ryнку pracy

Tabela 9 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w prognozie dla Siemianowic Śląskich.

Zawody deficytowe	Zawody nadwyżkowe
administratorzy systemów komputerowych	architekci i urbaniści
agenci ubezpieczeniowi	archiwiści i muzealnicy
analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych	bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
betoniarze i zbrojarze	ekonomiści
blacharze samochodowi	fakturzyści
cieśle i stolarze budowlani	fizjoterapeuci i masażyści
elektromechanicy i elektrycy	floryści
fryzjerzy	geodeci i kartografowie

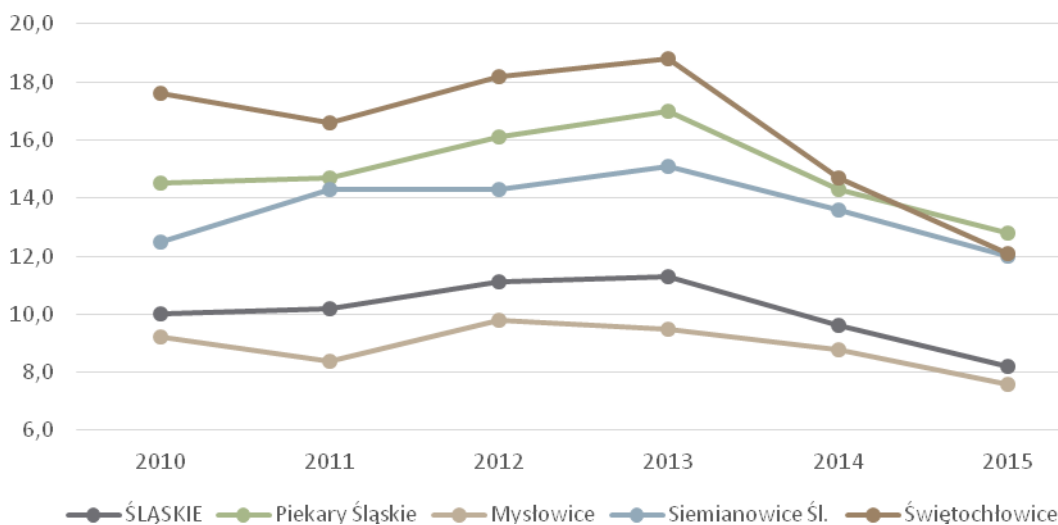
¹⁸ Ogólnopolskie badanie „Barometr zawodów”, realizowane na zlecenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

inżynierowie budownictwa inżynierowie mechanicy kierowcy samochodu ciężarowego kierownicy budowy koordynatorzy projektów unijnych lakiernicy samochodowi mechanicy pojazdów samochodowych nauczyciele praktycznej nauki zawodu operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych operatorzy obrabiarek skrawających piekarze pielęgniarki posadzkarze pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych programiści i administratorzy stron internetowych projektanci i administratorzy baz danych przedstawiciele handlowi robotnicy obróbki drewna i stolarze samodzielni księgowi spawacze metodą TIG specjaliści automatyki i robotyki specjaliści ds. finansowych specjaliści ds. zamówień publicznych specjaliści ds. zastosowań informatyki specjaliści elektroniki i telekomunikacji szefowie kuchni	gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy górniczy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych inżynierowie inżynierii środowiska kadra kierownicza, menedżerowie kelnerzy i barmani kierowcy samochodów dostawczych kierowcy samochodów osobowych krawcy i pracownicy produkcji odzieży magazynierzy mechanicy maszyn i urządzeń murarze ogrodnicy operatorzy wózków jezdniowych opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej pedagodzy politolodzy, historycy i filozofowie pomoce kuchenne pracownicy administracyjni i biurowi pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej pracownicy ds. rachunkowości i księgowości pracownicy fizyczni pracownicy poczty pracownicy produkcyjni pracownicy przetwórstwa metali recepcjoniści i rejestratorzy sekretarki socjologodzy i specjaliści ds. badań społeczno- ekonomicznych specjaliści administracji publicznej specjaliści ochrony środowiska specjaliści technologii żywności i żywienia sprzątaczk i pokojowe sprzedawcy i kasjerzy ślusarze technicy informatycy tynkarze wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
---	---

Źródło: <https://barometrzwodow.pl/>, 10.10.2016.

W końcu 2015 roku liczba bezrobotnych w Siemianowicach wynosiła 2464 osoby, co **Bezrobocie** kształtowało stopę bezrobocia na poziomie 12%. Poziom bezrobocia w mieście na przestrzeni lat ulegał wahaniom – do 2013 roku stopa bezrobocia wzrastała (do poziomu 15,1%), następnie w ostatnich dwóch latach spada. Podobne tendencje obserwuje się w województwie śląskim oraz innych miastach Metropolii Górnośląskiej – po apogeum poziomu bezrobocia w 2013 roku zauważa się wszędzie tendencję malejącą.

Wykres 15 Stopa bezrobocia w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim i wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Wśród bezrobotnych przeważały kobiety (54,4% w 2015 roku), a prawo do zasiłku posiadało tylko nieco powyżej 12% bezrobotnych. Stosunkowo dużą grupę bezrobotnych tworzyli bezrobotni długotrwale (51,5%), a także osoby bez kwalifikacji zawodowych (29,6%), powyżej 50 roku życia (26,7%) oraz bez doświadczenia zawodowego (20,7%). Powyżej 20% bezrobotnych posiadało na utrzymaniu dziecko do 6 roku życia.

Tabela 10 Liczba bezrobotnych oraz wybrane grupy bezrobotnych w Siemianowicach Śląskich w 2015 roku.

Bezrobotni ogółem	2464	100%
W tym		
kobiety	1341	54,4%
z prawem do zasiłku	305	12,4%
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	68	2,8%
bez kwalifikacji zawodowych	729	29,6%
bez doświadczenia zawodowego	509	20,7%
długotrwale bezrobotni	1268	51,5%
powyżej 50 roku życia	659	26,7%
posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	544	22,1%
niepełnosprawni	209	8,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Siemianowicach Śląskich.

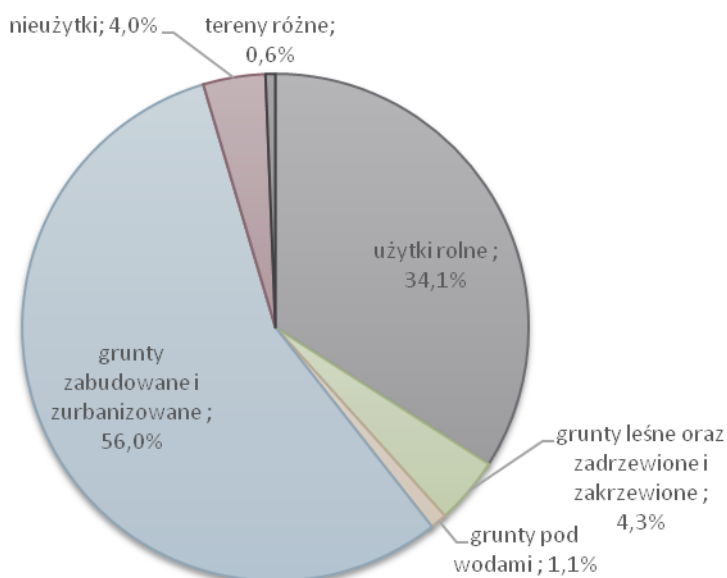
2.3. Przestrzeń i środowisko

2.3.1. Struktura przestrzenna miasta

Siemianowice Śląskie zajmują powierzchnię 2 550 ha, z czego największa część, bo aż 56% to grunty zabudowane i zurbanizowane (głównie tereny przemysłowe- 504 ha oraz tereny mieszkaniowe- 335 ha). Mimo posiadanego statusu miasta, dużą część obszaru stanowią użytki rolne - 34,1% (przede wszystkim są to grunty orne – 813 ha).

Wykorzystanie terenu

Wykres 16 Kierunki wykorzystania powierzchni geodezyjnej Siemianowic Śląskich w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

W Siemianowicach Śląskich zinwentaryzowano 22 obszary poprzemysłowe i zdegradowane, wymagające rewitalizacji, które zajmują łączną powierzchnię 231,9363 ha, co stanowi 9,1% powierzchni miasta. Wśród nieużytków poprzemysłowych w Siemianowicach Śląskich zinwentaryzowano tereny nieczynnych lub dzikich składowisk, wyrobisk, hałd, deformacji oraz obiektów poprzemysłowych. Do obszarów tych należą:

Tereny poprzemysłowe i zdegradowane¹⁹

- teren po wyburzonych obiektach przemysłowych szybu Podsadzkiego II,
- zasypane osadniki po byłej oczyszczalni ścieków KWK „Siemianowice”,
- zrehabilitowane składowisko odpadów powęglowych KWK

¹⁹ „Inwentaryzacja terenów poprzemysłowych i zdegradowanych” – dokument opracowany na zlecenie gminy Siemianowice Śląskie.

„Siemianowice”,

- zrekultywowane składowisko odpadów powęglowych KWK „Siemianowice”
 - Budryka,
- nieczynny osadnik wraz z otaczającym terenem,
- teren sąsiedni byłego Parku Ludowego w Michałkowicach,
- teren przemysłowy po zlikwidowanej kopalni KWK „Siemianowice”,
- składowisko odpadów komunalnych „LANDECO”,
- teren po zlikwidowanej kopalni KWK „Siemianowice”,
- teren po zlikwidowanej kopalni KWK „Siemianowice” – „Michał”,
- teren po zlikwidowanej kopalni i oczyszczalni ścieków KWK „Siemianowice”,
- składowisko odpadów ziemi i gruzu przy ul. Jasnej,
- składowisko odpadów powęglowych i hutniczych przy granicy z Katowicami,
- zrekultywowane składowisko odpadów niebezpiecznych Huty „Jedność”,
- byłe składowisko odpadów hutniczych Huty „Jedność”,
- tereny zdegradowane działalnością przemysłową,
- byłe składowisko odpadów hutniczych,
- zrekultywowane składowisko odpadów powęglowych i odpadów komunalnych,
- tereny przemysłowe przy byłej Walcowni Rur „Jedność”,
- wschodnie tereny przeobrażone działalnością przemysłową,
- tereny przy byłym składowisku odpadów energetycznych EC.

2.3.2. Środowisko przyrodnicze

Stopień skażenia środowiska w mieście Siemianowice Śląskie jest znaczny. Na skutek działania przez okres 200 lat przemysłu wydobywczego węgla kamiennego i hutniczego, w mieście wystąpiły przeobrażenia w postaci:

- trwałego naruszenia struktury geologicznej terenu (eksploatacja podziemna),
- trwałego przeobrażenia rzeźby terenu na powierzchni (eksploatacja odkrywkowa piasku i gliny oraz skutki eksploatacji podziemnej w postaci szkód górniczych i zapadlisk),
- zagrożeń, skażeniem wód powierzchniowych i podziemnych, oddziaływaniem zdeponowanych odpadów oraz nieuregulowaną do końca gospodarką wodno-

**Dziedzictwo
przemysłowe
i stan powietrza**

ściekową,

- postępującej degradacji gleb (całkowita eliminacja niektórych upraw i zmniejszenie ilości plonów),
- zagrożeń przyrody żywej,
- zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Na stan aerosanitarny powietrza w mieście wpływają:

- tzw. „niska emisja” zanieczyszczeń energetycznych,
- emisje zanieczyszczeń przemysłowych (niewielki wpływ),
- emisje ze źródeł zlokalizowanych w sąsiednich miastach i gminach (Siemianowice położone są w centralnej części Aglomeracji Górnośląskiej, taka lokalizacja powoduje potencjalnie duży udział emisji z innych ośrodków przemysłowych w kształtowaniu się stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie miasta,
- rozwój motoryzacji, który wpływa na zanieczyszczenie środowiska emisjami komunikacyjnymi – zanieczyszczenia pyłowo-gazowe oraz hałas (w mieście od kilku lat trwa modernizacja układu komunikacyjnego, mająca na celu poprawę przepustowości dróg i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych w mieście).

Klimat miasta cechuje się pewną przewagą klimatu oceanicznego nad kontynentalnym. Maksymalna temperatura występuje najczęściej w lipcu (rzadziej w czerwcu) i o kilka stopni przekracza 30 °C. Minimalna temperatura zdarza się w styczniu lub lutym i sięga około -20°C. Średnia roczna temperatura oscyluje wokół 8 °C. Opady wynoszą przeciętnie 660-700 mm rocznie. Najbardziej deszczowym miesiącem jest lipiec – było to wyraźnie widoczne w latach 1997-1998. Częstym zjawiskiem, szczególnie zimą i wczesną wiosną, są mgły, które w połączeniu z zanieczyszczeniami powietrza powodują powstawanie smogu. W rozkładzie wiatrów dominuje kierunek południowo-zachodni i zachodni. Gwałtowne wiatry są szczególnym utrapieniem mieszkańców Bytkowa – dzielnicy miasta najwyższej położonej. Szczególnie wyraźne zjawisko to jest odczuwalne na osiedlu Węzłowiec, gdzie domy tworzące układ równoległych bloków dodatkowo wzmagają prędkość wiatru. Według danych ze stacji meteorologicznej w Katowicach wiatry z kierunków zachodnich stanowią około 12,6 %, a południowo-zachodnich około 29,3 % w skali roku. Średnie prędkości wiatru wynoszą od 2,6 do 3,6 m/s.

**Warunki
meteorologiczne
i klimatyczne**

Zdecydowanie dominujący jest obojętny stan równowagi atmosfery. Duży udział

w składzie powietrza zanieczyszczeń pyłowo-gazowych jest przyczyną występowania wspomnianego zjawiska smogu.

W ostatnich kilkunastu latach obserwuje się w zjawiskach klimatycznych w rejonie centrum województwa śląskiego pewne zmiany. Zmniejszenie emisji przemysłowych pozytywnie wpływa na charakter opadów atmosferycznych - mniej jest tzw. „kwaśnych deszczy” oraz mniejsze jest zapylenie powietrza. Ponadto zaobserwowano w Siemianowicach Śląskich niewielki wzrost średniej temperatury powietrza.

Miasto Siemianowice Śląskie usytuowane jest prawie w całości w dorzeczu rzeki Wisły, jedynie niewielka część miasta: północno-zachodnia część dzielnicy Michałkowice, stanowi niewielki fragment dorzecza rzeki Odry (zlewnia rzeki Bytomki). Dział wodny I rzędu rozgraniczający oba dorzecza w tej części miasta ma jednak przebieg niepewny, co jest głównie wynikiem deformacji powierzchni terenu na skutek dawnej podziemnej eksploatacji górniczej. Dorzecze rzeki Wisły w granicach miasta to prawie wyłącznie fragment zlewni rzeki Brynicy, prawobrzeżnego dopływu rzeki Czarnej Przemszy. Rzeka Brynica stanowi północno-wschodnią granicę miasta, na wysokości dzielnic Przełajka i Bańgów. W obrębie miasta do rzeki tej uchodzi jedynie jeden ciek: Rów Michałkowicki, stanowiący jej prawobrzeżny dopływ. W południowo-wschodniej części miasta istnieje jeszcze, również prawobrzeżny, dopływ rzeki Brynicy – Rów Siemianowicki, który uchodzi do tej rzeki już na terenie miasta Katowice (Dąbrówka Mała).

Wody płynące

Koryto Brynicy na wysokości Przełajki i Bańgowa jest uregulowane i wyłożone kamieniem wapiennym. Łąki i lasek na tarasie zalewowym rzeki, na zachód od ulicy Wiejskiej w Przełajce stanowią użytek ekologiczny „Brynicka Terasa”, natomiast łąki na tarasie zalewowym rzeki na wschód od wymienionej ulicy aż do ujścia Rowu Michałkowickiego, stanowią obszar krajobrazu chronionego „Przełajka”. Rów Michałkowicki, płynący z zachodu na wschód, w całości w granicach miasta, w początkowym odcinku i częściowo na terenie dzielnicy Bańgów ujęty jest w kolektor i zamknięty kanał, a na pozostałym odcinku ma uregulowane koryto otwarte. Oba cieki, tj. rzeka Brynica i Rów Michałkowicki przepływają przez tereny silnie zurbanizowane i uprzemysłowione. W przypadku rzeki Brynicy dotyczy to odcinka poniżej zbiornika Kozłowa Góra. W zlewni tej rzeki leżą miasta: Piekary Śląskie, Bytom, Siemianowice Śląskie, Chorzów, Będzin i Katowice oraz funkcjonują liczne zakłady przemysłowe: kopalnie węgla kamiennego, huty metali kolorowych i żelaza, zakłady chemiczne,

elektrociepłownie i inne. W konsekwencji rzeka ta odprowadza znaczne ilości ścieków komunalnych i różnorodnych ścieków przemysłowych. Dotyczy to również Rowu Michałkowickiego, który odprowadza ścieki komunalne z Michałkowic i ścieki przemysłowe, między innymi: z Zakładów Azotowych w Chorzowie oraz z części byłej kopalni KWK „Siemianowice” – Centralnego Zakładu Odwadniania Kopalń.

Na terenie miasta Siemianowice Śląskie istnieje kilkanaście zbiorników wód powierzchniowych, przy czym są to wyłącznie zbiorniki sztuczne, powstałe bezpośrednio lub pośrednio w wyniku działalności człowieka. Są to: stawy, zalewiska, zbiorniki wód przemysłowych, baseny itp. Z ekologicznego punktu widzenia najważniejsze są stawy:

- staw w Parku „Górnik”,
- staw „przy Haldexie”,
- staw (stawy) „Rzęsa”,
- staw „Ogród”,
- staw „Remiza”,
- stawy „Brysiowe”.

Wiele z nich ma również istotne znaczenie sportowo-rekreacyjne. Poważnym problemem wielu z tych zbiorników są niedobory wody, prowadzące do zmniejszania się powierzchni, spłykania i stopniowego wysychania. Tak jest w przypadku stawów „Brysiowych” oraz stawu „Ogród”.

Innym problemem dotyczącym powierzchniowych zbiorników wodnych na terenie miasta jest zanieczyszczanie ich oraz ich sąsiedztwo z odpadami, a także złej jakości wodami gruntowymi i ściekami (staw „przy Haldexie”).

Na znacznych powierzchniach, zwłaszcza w południowej części miasta, gleby są zdegradowane w wyniku długoletniej działalności przemysłowej (wydobycie węgla kamiennego, wapienia, gliny, piasku, hutnictwo i przemysł metalowy). Pomimo prowadzonej rekultywacji tereny o zniszczonych glebach tworzą dotąd rozległe nieużytki, zalewiska, podtopienia, zwałowiska odpadów przemysłowych. Pomimo, iż wpływ zanieczyszczeń, zwłaszcza przemysłowych, dotyczy praktycznie całości gleb na terenie miasta, jednak prowadzona jest gospodarka rolna (Przełajka, Bańgów, częściowo Michałkowice i Bytków). Głównymi źródłami skażeń gleb są istniejące, „stare” składowiska odpadów przemysłowych i komunalnych oraz emisje gazów i pyłów. Największym problemem jest jednak skażenie gleb metalami ciężkimi.

Wody stojące

Gleby

W granicach miasta Siemianowice Śląskie występuje obszar chronionego krajobrazu Przełajka (39,5 ha). Jest to pas podmokłych łąk w dolinie rzeki Brynicy na granicy dwóch aglomeracji miejskich - Siemianowic Śląskich i Czeladzi . Ponadto występują inne przyrodniczo cenne tereny:

Obiekty
przyrodnicze
podlegające
ochronie

- Bażantarnia - to największy (ok. 40 ha) kompleks leśny w mieście w ramach którego istniejące aleje stanowią doskonały obszar rekreacyjny dla ludności Siemianowic (bieganie, spacer, jazda na rowerze). Bażantarnia stanowi centrum kompleksu cennych przyrodniczo miejsc, w skład których wchodzi: Park Pszczelnik, Stawy: Rzęsa, Haldex i Remiza, dawne wyrobiska wapienia.
- Brynica Terasa – to niewielki niespełna 4-hektarowy, obszar położony w Przełajce. W czasie wezbrań Brynicy jej terasa stanowi naturalny niewielki polder, gdzie rzeka może swobodnie wylać nie wyrządzając szkód. Ze względu na charakter dominującej roślinności obiekt jest trudno dostępny dla ludzi, przez co znacznie rośnie jego atrakcyjność dla zwierząt unikających kontaktu z człowiekiem.
- Michałkowicka Kępa to niewielki powierzchniowo obiekt przyrodniczy położony w Michałkowicach – dzielnicy Siemianowic Śląskich. Obecnie cała dawna południowa krawędź Michałkowickiej Kępy jest już zajęta ogrodzonymi posesjami.
- Park Pszczelnik to cenny ponad 8 hektarowy obszar we wschodniej części Siemianowic Śląskich. Proponowany użytek ekologiczny obejmuje północną część parku o charakterze leśnym. Zarówno znajdujące się na jego terenie obiekty rekreacyjne jak i sam park, dają szerokie możliwości aktywnego spędzania czasu w atrakcyjnych warunkach.
- Staw pod Chorzowem - niewielki zbiornik wodny, obecnie ze względu na silne wypłylenie wysychający, położony w zachodniej części miasta, częściowo na terenie administracyjnym Miasta Chorzowa. Stanowi wyspę dzikich zarośli, drzew i krzewów otoczoną przez tereny charakteryzujące się silnym oddziaływaniem antropogenicznym.
- Staw Remiza to obiekt położony w połowie drogi między Pszczelnikiem, a Bażantarnią, Obszar ten posiada szereg walorów przyrodniczych, czemu sprzyja jego kompleksowość, jak i rekreacyjnych. Teren ten leży na uboczu względem centrum miasta, jednak na tyle blisko by być łatwo dostępny dla

wielu jego mieszkańców, którzy łatwo mogą z niego korzystać.

Poza wymienionymi obszarami chronionymi w mieście zlokalizowanych jest 13 pomników przyrody (w Parku Miejskim, w Parku Pszczelnik i Parku Górnik).

2.3.3. Infrastruktura mieszkaniowa

Zwarta zabudowa stanowi część miasta. Szczególnie występuje ona w rejonach ulic Śląskiej z przecznicami, Sobieskiego, Matejki, Głowackiego, Powstańców, Kościelnej. Dzielnice Bańgów i Przelajka posiadają charakter wiejski (domy jednorodzinne). Pozostałe dzielnice, z wyjątkiem dzielnicy Centrum, stanowią w większości zabudowę osiedlową – bloki mieszkalne wielorodzinne. W części dzielnic Michałkowice i Bytków, podobnie jak w Centrum, występuje zwarta, stara zabudowa miejska. Osiedla Węzłowiec i Fabud stanowią bloki o zróżnicowanej wysokości. Osiedle Chemik oraz w przeważającej części Osiedle Tuwim to bloki czterokondygnacyjne.

Zasoby i stan mieszkań

Wśród budynków mieszkalnych dużą grupę stanowią te wysokie i średniowysokie. Budynki wysokie (10 kondygnacji i więcej) skupione są głównie w następujących rejonach miasta: Centrum, Michałkowice oraz Bytków.

Zasobami mieszkaniowymi na terenie miasta administrują następujące Spółdzielnie Mieszkaniowe:

- Siemianowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „SIEMION”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „FABUD”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „MICHAŁ”,
- Zakład Administracji Budynków i Obiektów Budowlanych „TRROL” Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.,
- Robotnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „Jedność”.²⁰

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku w Siemianowicach Śląskich zlokalizowanych było 30,9 tys. mieszkań. W stosunku do roku 2010 liczba mieszkań wzrosła zaledwie o 0,8% (w województwie wzrost ten wyniósł 2,6%). Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła w mieście 53,9 m² i była to wartość niższa od średniej wojewódzkiej, czy wartości osiągniętych w takich miastach jak Piekary Śląskie czy Mysłowice. Podobnie wyglądała sytuacja z przeciętną powierzchnią użytkową mieszkania przypadającą na jedną osobę – wartość 24,5 m²

²⁰ Plan zarządzania kryzysowego Siemianowice Śląskie.

osiągana w Siemianowicach Śląskich była niższa od wartości dla województwa, czy Mysłowic. Jednak w przypadku liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców Siemianowice Śląskie osiągają najwyższą wartość (453,7), znacznie przewyższając średnią wojewódzką, a także analizowane miasta Metropolii Górnośląskiej.

Tabela 11 Wybrane wskaźniki z zakresu gospodarki mieszkaniowej dla Siemianowic Śląskich, województwa śląskiego oraz wybranych miast Metropolii Górnośląskiej w 2015 roku.

	Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę	Mieszkania na 1000 mieszkańców
ŚLĄSKIE	70,4	26,8	380,7
Piekary Śląskie	61,8	24,3	392,7
Mysłowice	67,2	25,4	378,3
Siemianowice Śl.	53,9	24,5	453,7
Świętochłowice	51,1	22,6	442,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Wśród analizowanych miast Metropolii Siemianowice Śląskie posiadają także najwięcej mieszkań socjalnych (573).

Komfort mieszkań zlokalizowanych w Siemianowicach Śląskich nie jest najwyższy. Własną łazienkę posiadało 89,4% ewidencjonowanych zasobów, tj. znacznie mniej od średniej wojewódzkiej czy takich miast jak Piekary Śląskie, Mysłowice. Podobnie wyglądała sytuacja z dostępem do centralnego ogrzewania (72,2% mieszkań). Stosunkowo dużo natomiast zasobów przyłączonych jest do wodociągu (99,4%, średnia wojewódzka to 99,3%).

Tabela 12 Komfort mieszkań położonych w Siemianowicach Śląskich, województwie śląskim oraz w wybranych miastach Metropolii Górnośląskiej w 2015 roku (odsetek mieszkań mających dostęp do wybranych elementów wyposażenia [%]).

	wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
ŚLĄSKIE	99,3	94,6	81,5
Piekary Śląskie	98,8	93,1	74,7
Mysłowice	99,8	95,5	81,3
Siemianowice Śl.	99,4	89,4	72,2
Świętochłowice	99,7	83,8	65,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Według danych Urzędu Miasta na zasób mieszkaniowy gminy składają się:

- 202 budynki mieszkalne, stanowiące jej własność w 100%,
- 152 budynki mieszkalne, stanowiące własność wspólnot mieszkaniowych

- z udziałem gminy,
- 1 budynek mieszkalny stanowiący własność wspólnoty mieszkaniowej z udziałem Skarbu Państwa,
 - 134 budynki mieszkalne, znajdujące się w tzw. przymusowym zarządzie gminy.

W zasobie mieszkaniowym będącym własnością miasta oraz będącym w „przymusowym zarządzie” dominują budynki o stanie zadowalającym, nie występują natomiast budynki o stanie bardzo dobrym. Najwięcej budynków zostało wzniesionych z początkiem XX lub jeszcze w XIX wieku.

Tymczasem budynki będące własnością Wspólnot mieszkaniowych w większości charakteryzują się stanem dobrym lub bardzo dobrym. Większość z nich pochodzi z drugiej połowy XX wieku.

Tabela 13 Rok budowy oraz stan budynków mieszkalnych zlokalizowanych w Siemianowicach Śląskich.

	ZŁY	MIERNY	ZADOWA-LAJĄCY	DOBRY	BARDZO DOBRY	RAZEM
Budynki stanowiące własność Miasta Siemianowice Śląskie						
do 1899	7	2	74	0	0	83
1900 - 1949	11	0	98	2	0	111
1950 - 1999	0	0	2	2	0	4
od 2000	0	0	1	1	0	2
Budynki znajdujące się w tzw. „przymusowym zarządzie”						
do 1899	7	7	29	1	0	44
1900 - 1949	15	17	53	3	0	88
1950 - 1999	0	0	1	0	0	1
od 2000	0	0	0	0	0	0
budynki będące własnością Wspólnot Mieszkaniowych²¹						
do 1899	2	0	11	3	0	16
1900 - 1949	0	0	12	7	0	19
1950 - 1999	0	0	10	92	16	138
od 2000	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane UM Siemianowice Śląskie.

W budynkach będących własnością miasta oddanych jest do użytkowania ponad 1,4 tys. lokali mieszkalnych oraz 81 lokali użytkowych. Nieco mniej lokali użytkowanych jest w budynkach, w tzw. „przymusowym zarządzie”, tj. odpowiednio 1,3 tys. i 75.

Tabela 14 Liczba lokali mieszkalnych i użytkowych w budynkach zlokalizowanych w Siemianowicach Śląskich.

	Liczba lokali mieszkalnych	Liczba lokali użytkowych
Budynki stanowiące własność	1 404	81

²¹ Jeden budynek został zaklasyfikowany dwukrotnie w dwóch przedziałach lat- jego rok budowy to 1895/1905, stan zły/zadowalający.

Miasta Siemianowice Śląskie		
Budynki znajdujące się w tzw. „przymusowym zarządzie”	1 261	75

Źródło: Dane UM Siemianowice Śląskie.

Oprócz powyższych, we Wspólnotach Mieszkaniowych użytkowanych jest ok. 3,9 tys. lokali mieszkalnych, w tym do miasta należy ok. 1,5 tys.

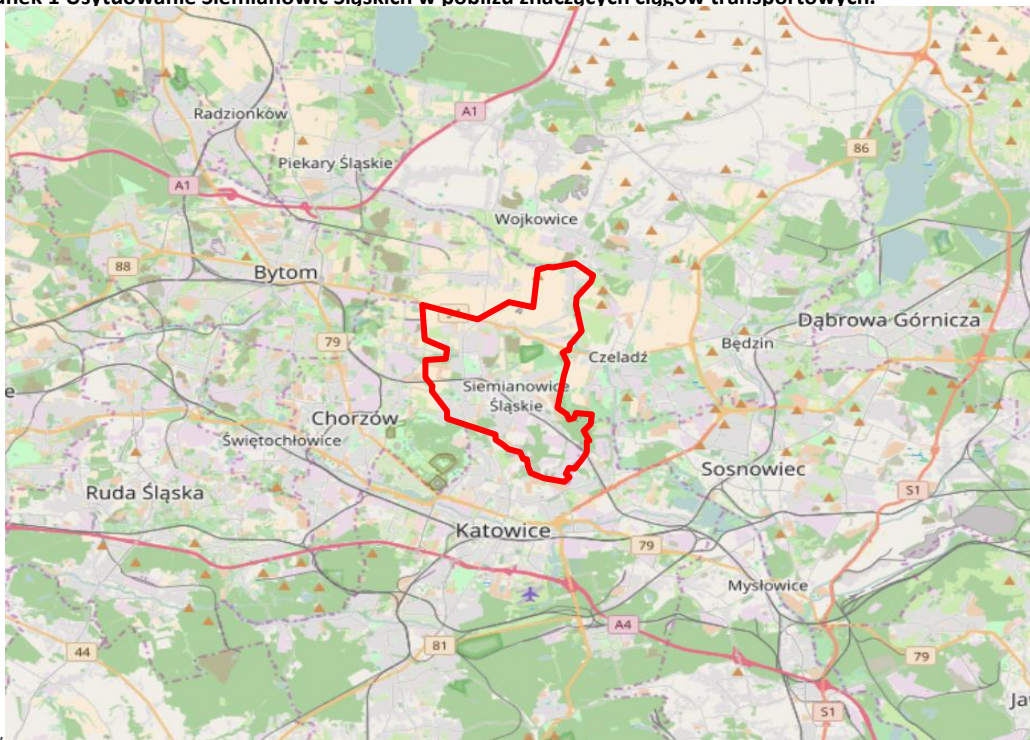
Od 2014 roku miasto Siemianowice Śląskie prowadzi zadanie związane z modernizacją lokali mieszkalnych. Modernizacja lokali polega na podniesieniu ich standardu poprzez wykonanie łazienki. W ramach wspomnianego zadania w latach 2014 – 2015 oddano do zasiedlenia 94 lokale poddane modernizacji. Natomiast w ramach zadania dotyczącego remontów lokali mieszkalnych w ww. okresie wyremontowano 40 mieszkań.

2.3.4. Infrastruktura techniczna

Siemianowice Śląskie położone są w centralnej części Metropolii Górnośląskiej, pomiędzy dwoma kluczowymi drogami regionu- autostradami A1 i A4. Ponadto na zachód od miasta ulokowane są drogi ekspresowe S1 i S86.

Układ drogowy i jakość dróg

Rysunek 1 Usytuowanie Siemianowic Śląskich w pobliżu znaczących ciągów transportowych.

Źródło: <http://www.openstreetmap.org/>.

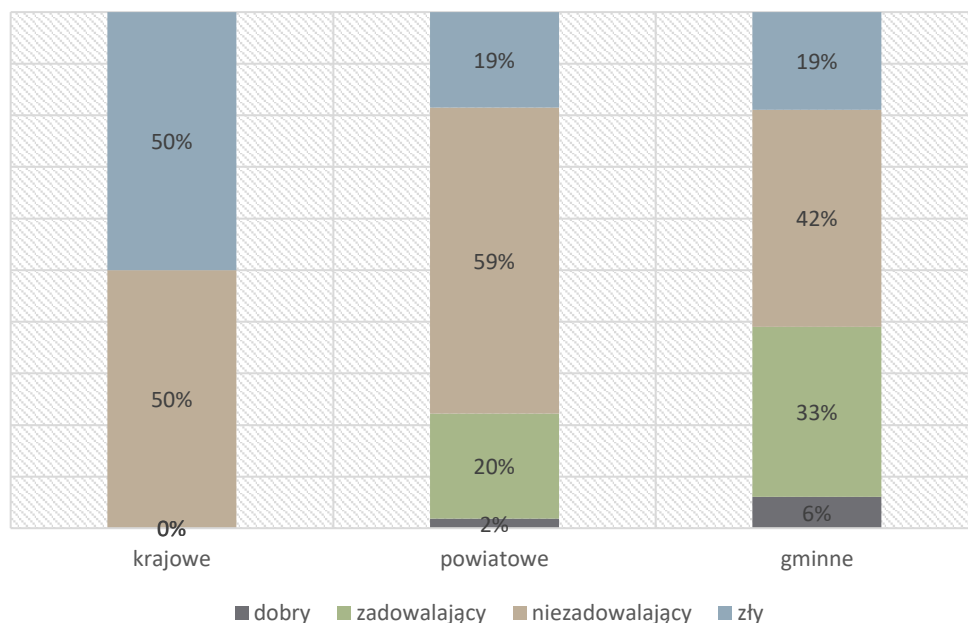
Przez miasto przebiega droga krajowa 94. Ponadto obszar miasta skomunikowany jest

poprzez 47,2 km dróg powiatowych oraz 52 km dróg gminnych²². Łącznie Siemianowice Śląskie zarządzają drogami o długości 102,054 km²³.

Stan techniczny dróg w Siemianowicach Śląskich w 46% można określić jako niezadowolający, a w 30% zadowolający. 19% dróg, tj. 42 odcinki charakteryzują się złym stanem technicznym, a tylko 6%, tj. 13 odcinków dobrym stanem.

Stosunkowo złą kondycją techniczną charakteryzują się drogi gminne i powiatowe, gdzie odpowiednio 61% i 78% dróg jest w stanie niezadowolającym lub złym. Dwa odcinki dróg krajowych, przebiegające przez miasto, zostały oznaczone negatywnie, tj. określono ich stan jako niezadowolający i zły.

Wykres 17 Stan techniczny dróg w Siemianowicach Śląskich.

Źródło: UM Siemianowice Śląskie.

W Siemianowicach Śląskich funkcjonuje jedna linia kolejowa, towarowa (Katowice Szopienice – Chorzów).

Zadanie zaopatrzenia mieszkańców Siemianowic Śląskich w wodę zostało powierzone firmie Wodociągi Siemianowickie AQUA-SPRINT Sp. z o.o. Zezwolenie wydane spółce obejmuje nie tylko dostarczanie wody, ale także odprowadzanie i oczyszczanie ścieków. Firma dokonuje zakupu wody z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa

Infrastruktura
komunalna

²² www.bdl.stat.gov.pl.

²³ Dane Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie

Wodociągów w Katowicach, bowiem na terenie miasta Siemianowice Śląskie brak własnych ujęć wody.

Miejska sieć wodociągowa należy głównie do firmy Wodociągi Siemianowickie AQUA-SPRINT Sp. z o.o., krótkie odcinki sieci wodociągowej i przyłącza są własnością także innych użytkowników. Długość czynnej sieci miejskiej wodociągowej wraz z przyłączami wynosi ok. 145,9 km.¹

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że dostęp do wody za pośrednictwem sieci w 2014 roku miało 99,9% mieszkańców miasta.

Na terenie miasta występuje kanalizacja mieszana. Długość kanalizacji ogólnospławnej i sanitarnej z przykanalikami należącej do majątku firmy Wodociągi Siemianowickie AQUA-SPRINT Sp. z o.o. wynosi ok. 121,6 km². Nowe osiedla mieszkaniowe posiadają kanalizację rozdzielczą, stara zabudowa Śródmieścia i Bytkowa - kanalizację ogólnospławną.

W ramach wieloletniego planu remontów i modernizacji Wodociągi Siemianowickie AQUA-SPRINT Sp. z o.o. sukcesywnie wymieniają stare sieci wodociągowe w celu zmniejszenia awaryjności sieci i poprawy jakości wody. Sukcesywnie modernizowana przez spółkę jest również sieć kanalizacyjna.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że gęstość sieci kanalizacyjnej rozdzielczej w 2014 roku w Siemianowicach wynosiła 410,6 km/km² i było to zdecydowanie więcej od średniej wojewódzkiej (119,9 km/100 km²) i na zbliżonym poziomie jak w miastach Piekary Śląskie czy Mysłowice. Dostęp do kanalizacji miało 99,9% mieszkańców miasta.

Na terenie Siemianowic Śląskich wytwarzane jest średnio 7490 m³/d ścieków komunalnych, w tym 430,5 m³/d ścieków przemysłowych z 29 zakładów i firm. Obecnie wszystkie ścieki z kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej odprowadzane są do oczyszczalni ścieków Dąbrówka Mała – Centrum w Katowicach.

Ponadto w mieście funkcjonuje kanalizacja deszczowa. Ścieki deszczowe z terenu miasta odprowadzane są za pośrednictwem kanalizacji deszczowej i kanalizacji ogólnospławnej. Odbiorcą kanalizacji ogólnospławnej jest oczyszczalnia ścieków Dąbrówka Mała – Centrum w Katowicach. Łączna długość sieci kanalizacji deszczowej w mieście wynosi 53 700 mb.

Istniejąca sieć oświetleniowa miasta to słupy z oprawami w ilości 2687 szt. stanowiące

własność Gminy Siemianowice Śląskie oraz słupy z oprawami w ilości 1849 szt. stanowiące własność firmy Tauron Dystrycja S.A. Istniejące oświetlenie wymaga znacznych nakładów z uwagi na wysokie koszty eksploatacji (zużycie energii oraz konserwacja) wynikające ze stosowanej obecnie technologii sodowej.

2.3.5. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna

Bazę sportową miasta tworzą w szczególności obiekty będące w zarządzie MOSIR **Baza sportowa**

„Pszczelnik” oraz Pływalni Miejskiej. W ramach MOSIR „Pszczelnik” funkcjonują:

- Kompleks sportowy „Michał” obejmujący m.in. basen sportowy i halę widowiskowo-sportową,
- Kompleks sportowy „Siemion” obejmujący boisko ze sztuczną nawierzchnią do hokeja na trawie wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- obiekty w Parku Pszczelnik, do których należą hala sportowa, stadion piłkarski z bieżnią lekkoatletyczną, korty tenisowe, siłownia, boiska treningowe i basen letni,
- teren rekreacyjny przy ul. Rzecznej w dzielnicy Przełajka.

MOSIR „Pszczelnik” zorganizował w 2015 roku 89 imprez, w których wzięło udział ponad 27 tys. osób. Analizując poprzednie lata można zauważyć tendencje wzrostowe w kwestii korzystania z obiektów. Z boisk (Park Pszczelnik, Kompleks Sportowy „Siemion”) skorzystało w analizowanym okresie ponad 30 tys. osób, z hal (Kompleks Sportowy „Michał”, Park Pszczelnik) ponad 105 tys. osób, z basenów (Kompleks Sportowy „Michał”, Park Pszczelnik) ponad 105 tys. osób, z kortów 6,7 tys. osób, a z lodowiska (zorganizowanego w grudniu 2015 roku) – 4,3 tys. osób. Z obiektów korzystało 11 klubów sportowych i 6 szkół. Ponadto wiele firm oraz osób prywatnych.

W ramach Pływalni Miejskiej funkcjonują:

- basen kryty z infrastrukturą towarzyszącą oraz salką fitness i siłownią,
- boisko wielofunkcyjne „Sporcik”, obejmujące boisko do koszykówki, piłki ręcznej, tenisa ziemnego oraz dwa boiska do siatkówki wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

WW 2015 roku odnotowano 28,6 tys. indywidualnych wejść na basen, dodatkowo z

salki fitness i siłowni skorzystało ok. 9 tys. osób. Wewnątrz obiektu prowadzone są zajęcia: z nauki pływania (szkoła podstawowa oraz prywatne szkoły pływackie), fitness, rehabilitacja, gimnastyka korekcyjna itp. Pływalnia Miejska jest również siedzibą siemianowickiego oddziału WOPR.

Oprócz wskazanych obiektów, wiele innych funkcjonuje dodatkowo przy placówkach oświatowych. Przy większości szkół zlokalizowane są boiska zewnętrzne, tj. z nawierzchnią sztuczną, asfaltowe lub trawiaste, o różnych wymiarach (łącznie 19) oraz sale gimnastyczne (20). Ponadto przy dwóch szkołach dostępne są boiska do gry w siatkówkę plażową oraz przy jednej kryta pływalnia. Obiekty szkolne nie służą tylko do realizacji programu wychowania fizycznego, ale są także arenami sportowymi w ramach współzawodnictwa sportowego szkół (np. w roku szkolnym 2015/2016 uczestniczyło w zawodach międzyszkolnych 11 szkół podstawowych, 9 gimnazjów oraz 7 szkół ponadgimnazjalnych), ponadto boiska zewnętrzne pełnią funkcję boisk środowiskowych dla mieszkańców miasta.

Swoją bazą dysponuje także Siemianowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa, która nadzoruje siedem boisk środowiskowych z nawierzchnią syntetyczną (w tym boisko z kortem tenisowym). W mieście można skorzystać z pola golfowego, strzelnicy myśliwskiej, hali tenisowej, stadniny koni czy stawów „Rzęsa”, „Brysiowy” i „Górnik”. Zostały utworzone liczne siłownie na wolnym powietrzu (przy stawie „Rzęsa”, w Parku Górnik, przy Parku Tradycji, na Osiedlu Węzłowiec i Osiedlu Młodych).

Infrastruktura sportowo - rekreacyjna to również nowe obiekty typu Pumptrack, Street Workout, Skate Park czy też specjalny tor dla miłośników pojazdów zdalnie sterowanych.

Pojawia się też wiele prywatnych inicjatyw - są to przede wszystkim sale do zajęć fitness, profesjonalne siłownie czy sale przystosowane do sportów walki.

Rozbudowywana infrastruktura sportowa przyczynia się do wzrostu liczby klubów sportowych w mieście i tak w 2015 roku zarejestrowanych było ich 28, tymczasem jeszcze w 2011 roku tylko 22.

2.4. Wyzwania strategiczne miasta

Podstawą tworzenia Strategii Rozwoju Miasta, w tym także określenia jego wyzwań strategicznych, jest realne i aktywne zaangażowanie interesariuszy lokalnych w ten proces. Jedną z najbardziej skutecznych form współtworzenia Strategii, obok przeprowadzenia trzech badań ankietowych, było rozpoznanie oczekiwań i wyzwań wśród społeczności lokalnej, dzięki realizacji czterech warsztatów strategicznych, dedykowanych odrębnym grupom użytkowników miasta. Zostały one przeprowadzone we wrześniu 2016 roku, a udział w nich wzięło około 140 osób reprezentujących między innymi przedstawicieli sektora publicznego, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe wraz z aktywnymi mieszkańcami (np. wnioskodawcami w budżecie obywatelskim) oraz siemianowicką młodzież.

Rysunek 2 Grupy użytkowników miasta uczestniczące w dedykowanych warsztatach strategicznych.

Źródło: Opracowanie własne.

Jednym z kluczowych wyzwań strategicznych jest określenie najważniejszych atutów, które powinny zostać wykorzystane w procesach rozwoju miasta. Poprzez atuty należy rozumieć nie tylko pozytywne czynniki występujące w mieście, ale bardziej wyróżniające, unikatowe cechy, walory lub potencjały charakteryzujące Siemianowice. Zostały one określone przez wszystkie grupy użytkowników – przedsiębiorców, przedstawicieli sektora publicznego, pozarządowego oraz społeczników i młodzież.

Partycypacja społeczna źródłem wyzwań strategicznych

Atuty, które powinny być wykorzystane

Główne atuty i potencjały wewnętrznego rozwoju w opinii uczestników warsztatów strategicznych

Atuty i potencjały	Przedstawiciele sektora publicznego	Przedsiębiorcy	Organizacje pozarządowe, aktywni mieszkańcy	Młodzież
dużo zieleni oraz miejsc do rekreacji i wypoczynku dla różnych grup wiekowych - tereny zielone i parki, liczne możliwości spędzania czasu wolnego	x	x	x	x
atrakcyjne położenie w centrum aglomeracji , w sąsiedztwie dużych miast, łatwy dojazd do miast aglomeracji, współpraca pomiędzy miastami, bliskość tras komunikacyjnych oraz lotniska, znajomość bliskiego otoczenia	x	x	x	
potencjał terenów przemysłowych do zagospodarowania , oraz tradycje przemysłowe, zwarta zabudowa miejska, w tym przemysłowa	x	x	x	
atrakcyjne, dobrze uzbrojone tereny do zagospodarowania z przeznaczeniem pod rekreację, budownictwo jedno i wielorodzinne, działalności gospodarcze, w tym usługowe, oferty inwestycyjne	x	x		x
bogata infrastruktura sportowo-rekreacyjna , w tym najstarsza kryta pływalnia w Polsce, jedyne w południowej Polsce boisko o sztucznej nawierzchni do hokeja na trawie, udogodnienia dla sportowców	x		x	x
dobra oferta i atrakcyjne obiekty kulturalne , liczne i różnorodne imprezy i festyny integrujące społeczność lokalną, duży potencjał podmiotów artystycznych	x		x	x
zorganizowane i aktywnie działające środowisko organizacji pozarządowych , w tym m.in. seniorów, młodzieży, osób niepełnosprawnych, integracja społeczna, duża liczba akcji społecznych	x		x	x
dobry zespół zarządzający miastem oraz chęć poprawy aktualnego stanu po stronie Urzędu Miasta, wysoko wykwalifikowana kadra pracowników	x		x	x

Urzędu Miasta i jednostek podległych, miasto na prawach powiatu – wszystkie sprawy możliwe do załatwienia w jednym urzędzie, dialog społeczny władz z mieszkańcami, w tym z młodzieżą				
poprawa infrastruktury technicznej , w tym w szczególności dróg w części miasta, dobre rozwiązania drogowe w mieście – ronda	x		x	x
poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy , spadek bezrobocia, wzrost zamożności społeczeństwa, wysoki poziom kreatywności, znaczna mobilność zawodowa i skłonność do zmiany pracy			x	x
potencjał sektora medycznego , w tym Centrum Leczenia Oparzeń oferujące wysokospecjalistyczne usługi medyczne, potencjał kadrowy miejskiego środowiska medycznego oraz aktywność konferencyjna, m.in. w zakresie sterylizacji oraz cukrzycy; poprawa warunków w szpitalu miejskim			x	x
znane w kraju siemianowickie marki - Rosomak (Wojskowe Zakłady Mechaniczne), Centrum Leczenia Oparzeń, Michałki z Siemianowic, pole golfowe – podmioty realizujące funkcje zewnętrzne miasta	x			
duży potencjał miejskiej spółki wodociągowej Aqua-sprint , teren pod własną miejską oczyszczalnię ścieków	x			
kapitał ludzki z jego doświadczeniem przemysłowym i wielkim bogactwem historycznym		x		
kadra i infrastruktura oświatowa - inwestycje w szkołach, dobrze wyszkolona kadra informatyków i mechatroników				x
odnawianie przestrzeni publicznych , utrzymanie ładu i dbałość o porządek w mieście				x
zabytki i walory architektoniczne zabudowy				x

Istotną grupą wyzwań, jakim należy sprostać w strategicznym zarządzaniu miastem, jest identyfikacja barier rozwojowych, a następnie przygotowanie

**Barierę
wymagające
usunięcia**

rozwiązań na poziomie projektów, które mają zniwelować lub przynajmniej osłabić zidentyfikowane bariery.

W pewnym zakresie obszary, w których zostały zidentyfikowane bariery pokrywają się tematycznie ze wskazanymi powyżej płaszczyznami atutów. Jest to zjawisko naturalne, gdyż po pierwsze, prezentowane zagadnienia są na tyle obszerne, iż mogą w sobie zawierać zarówno cechy pozytywne, jak i negatywne, odnoszące się do innego aspektu tego samego obszaru, np. w zakresie drogowej infrastruktury technicznej obserwowana jest odczuwalna poprawa jakości wewnętrznego układu komunikacyjnego poprzez remonty nawierzchni i budowy rond, przy jednocześnie zdiagnozowanej barierze - braku nowych rozwiązań tranzytowych i obwodnicy miasta. Po drugie, prezentowane wyniki prac warsztatowych obejmowały opinie znacznej, ponad stuosobowej grupy osób, co w naturalny sposób przekłada się na różnorodność poglądów poszczególnych uczestników i ich subiektywną ocenę analizowanych procesów.

Prezentowane poniżej wyniki zostały wyprowadzone z opinii udzielonej przez te same grupy użytkowników – przedsiębiorców, przedstawicieli sektora publicznego, pozarządowego, społeczników i młodzież.

Główne bariery wewnętrznego rozwoju w opinii uczestników warsztatów strategicznych

Bariery	Przedstawiciele sektora publicznego	Przedsiębiorcy	Organizacje pozarządowe, aktywni mieszkańcy	Młodzież
problemy oświatowe - odpływ młodzieży szkół ponadgimnazjalnych do szkół w ościennych miastach, niska jakość kształcenia, nieatrakcyjna oferta szkół ponadgimnazjalnych, kształcenie zawodowe niedostosowane do potrzeb rynku pracy, niedopasowanie w relacjach kadry – system edukacji, brak wystarczającej ilości miejsc w przedszkolach i żłobkach	x	x	x	x
nierównomierny rozwój dzielnic miasta w połączeniu ze skumulowaną koncentracją osób wykluczonych społecznie, zaniedbane dzielnice miasta, „trudne” dzielnice np. Hugo, Nowy Świat, rosnące rozwarstwienie	x		x	x

społeczne, negatywne zjawiska społeczne np. alkoholizm, kłótnie, sprzeczki itp.				
zdegradowane tereny, niski poziom estetyki i niespójność przestrzenna , wynikająca z lokalizacji rozległych zakładów przemysłowych i trudnych do zagospodarowania terenów poprzemysłowych utrudniających integrację miasta, niebezpieczne tereny po Hucie „Jedność” oraz hałdy, zaniedbane obiekty, liczne pustostany i obiekty zdewastowane, niezagospodarowane – obiekty wymagające rewitalizacji, wysypiska śmieci	x		x	x
problemy na lokalnym rynku pracy – zbyt mało miejsc pracy, w tym nowoczesnych i dla osób młodych, brak centrów biurowych (biurowców) oraz nieliczne duże firmy – korporacje, brak lokali z miasta pod działalność gospodarczą, zbyt mało terenów inwestycyjnych, uzbrojonych w media, mało firm produkcyjnych, brak motywacji i chęci do podjęcia pracy przez niektóre grupy, niska efektywność oferty urzędu pracy	x		x	x
problemy mieszkaniowe - niska jakość zasobów komunalnych – starych i wyeksploatowanych oraz wysokie ceny terenów do zabudowy indywidualnej, niewystarczająca oferta tanich mieszkań dla ludzi młodych, mały potencjał „mieszkaniowy” – niewiele terenów przeznaczonych pod zabudowę jednorodziną (nie developerzy)	x		x	x
niewystarczająca promocja miasta, w tym wydarzeń kulturalnych , niski poziom koordynacji kalendarzy imprez w mieście oraz zbyt skromne środki finansowe przeznaczane na organizację imprez, zbyt mało imprez masowych, brak dużej imprezy kulturalnej kojarzonej z miastem, nieczytelna strona internetowa miasta	x		x	x
niski poziom aktywności mieszkańców , w tym szczególnie ludzi młodych oraz problemy organizacyjne i lokalowe części organizacji społecznych, niewystarczające wsparcie dla organizacji pozarządowych i niska skłonność do współpracy części podmiotów działających w sferze społecznej, niski poziom wykształcenia i brak świadomości obywatelskiej	x		x	x
brak obwodnicy miasta i nieefektywny system dróg wewnętrznych -	x		x	

problemy tranzytu na osi północ-południe skutkujące zakorkowaniem miasta, brak rozwiązań drogowych o znaczeniu ponadlokalnym, brak połączenia bezpośredniego z A1, brak systemowych remontów dróg – brak miejskiej firmy dla remontu dróg, remonty dróg bez perspektywy rozbudowy wieloletniej, niewystarczająca ilość miejsc parkingowych, brak chodników w miejscach często uczęszczanych				
problemy środowiskowe - niska emisja oraz słabe wykorzystanie zielonej energii, uciążliwa dla środowiska działalność firm, duża ilość zakładów recyklingowych, uciążliwości zapachowe w niektórych częściach miasta	x		x	
braki w infrastrukturze sportowej i kulturalnej - brak rozwiniętej miejskiej infrastruktury sportowej – stadion miejski piłkarski wraz z zapleczem umożliwiającym organizację imprez lekkoatletycznych, zły stan niektórych obiektów kulturalno – sportowych, niewystarczająca ilość dróg rowerowych	x			x
dodatkowe problemy oświatowe – problemy z dyscypliną w szkołach, niski poziom edukacji, łączenie szkół gimnazjalnych ze szkołami ponadgimnazjalnymi, kryzys szkolnictwa średniego – niewielka ilość chętnych do nauki, brak szkoły ponadgimnazjalnej kształcącej w kierunkach związanych z przemysłem motoryzacyjnym		x		x
problemy w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej - brak rozwiązań w zakresie planowanej gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi, nierozwiązany problem zalewania powierzchni przez wody deszczowe, problemy z kanalizacją sanitarną, np. ul. Konopnickiej	x			
problemy w sferze zarządzania publicznego - zbyt mało odważnych, intuicyjnych decyzji menadżerskich w Urzędzie Miasta, zbyt długie procedury decyzyjne w Urzędzie Miasta, niskie zarobki szeregowych urzędników, wysokie podatki miejskie i opłaty lokalne, skromny budżet miasta, brak otwartości części urzędników	x			
bariery architektoniczne i problemy dostępności części usług dla osób niepełnosprawnych - nieprzyjazna przestrzeń publiczna, np. dla wózków,	x			

niedostosowanie części obiektów publicznych do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych i matek z dziećmi, nikłe wsparcie dla osób niepełnosprawnych, np. w kwestii ułatwienia dojazdu na imprezy kulturalne				
niewystarczająca oferta dla seniorów - brak świetlic dziennych i domu całodziennego dla aktywnych seniorów, brak hospicjum w perspektywie starzejącej się społeczności miasta			x	
niewystarczająca oferta dla młodzieży brak świetlic środowiskowych, brak kina i miejsc spotkań dla młodzieży				x
niski poziom bezpieczeństwa publicznego , brak oświetlenia niektórych przestrzeni publicznych, np. boisk				x
niewystarczające przestrzenie dla zwierząt - wybiegi, kosze				x

Kluczowym wyzwaniem strategicznym jest identyfikacja, a w dalszej części także próba sprostania możliwie jak najliczniejszym, konkretnym oczekiwaniom użytkowników miasta. Prezentowane powyżej wyzwania związane zarówno z wykorzystywaniem atutów, jak i usuwaniem barier mogą wspomagać określenie, a następnie osiągnięcie pożądanego warunków, jakie powinny być stworzone w mieście dla poprawy atrakcyjności w oczach jego użytkowników.

informacje mają służyć płynnemu przejściu od części diagnostycznej do projekcji przyszłych, pożądanego stanów i oczekiwanych procesów. Przyczynia się to jednocześnie do określenia wizji, priorytetów oraz celów wraz ze sposobami ich realizacji, co będzie przedmiotem kolejnych części Strategii.

Oczekiwane warunki poprawiające atrakcyjność miasta

Prezentowane wyniki zostały określone przez wszystkie grupy biorące udział w warsztatach.

Warunki, jakie powinny być stworzone w mieście, dla poprawy atrakcyjności w oczach jego użytkowników

Oczekiwane warunki poprawiające atrakcyjność miasta	Przedstawiciele sektora publicznego	Przedsiębiorcy	Organizacje pozarządowe, aktywni mieszkańcy	Młodzież
<p>wysoka jakość kształcenia, skutkująca wysoko wykwalifikowanymi kadrami oraz rozwinięte i dofinansowane szkolnictwo zawodowe, z bardzo dobrym zapleczem do praktycznej nauki zawodu, warsztaty dla uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów dot. wyboru dalszego kierunku kształcenia, wycieczki do zakładów pracy, prezentacje osób wykonujących różnego typu zawody, rozwój lokalnej edukacji dla firm – „<i>edu on demand</i>”, rozwój szkolnictwa zawodowego adekwatnego do potrzeb lokalnego rynku pracy, zachęcanie młodzieży do nauki zawodów deficytowych na rynku pracy, pozyskiwanie środków dla placówek oświatowych, dobór kadry z powołaniem, szerzenie patriotyzmu lokalnego, utworzenie wydziału zamiejscowego dobrej uczelni wyższej, współpraca szkół z organizacją AISEC (projekty międzynarodowe), poprawa wyposażenia szkół w nowoczesne technologie, rozwój szkół integracyjnych, stypendia dla młodzieży, utworzenie kierunku – technik transportu kolejowego, utworzenie centrum kształcenia ustawicznego</p>	x	x	x	x
<p>dobre warunki do rozwoju przedsiębiorczości - rozwój innowacyjnych start-upów oraz pomoc młodym przedsiębiorcom w formalnym i praktycznym prowadzeniu biznesu, otwarcie na potrzeby firm oraz systemy zachęt dla podejmowania nowych działalności gospodarczych i dla inwestorów, uzbrojone tereny dostępne na atrakcyjnych warunkach, możliwość wykupienia na własność gruntów i lokali użytkowych, będących we władaniu gminy, nowe miejsca pracy w branżach innowacyjnych, skutkujące</p>	x	x	x	x

podniesieniem poziomu życia, szczególnie najuboższych, rozwój rzemiosła				
budowa społeczeństwa obywatelskiego, integracja i ekonomia społeczna , zmiana mentalności społecznej – pozytywne nastawienie, efektywna i partnerska współpraca międzysektorowa (samorząd, biznes, nauka, mieszkańcy) oraz współpraca z otoczeniem aglomeracyjnym, wzrost znaczenia inicjatyw z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu, powstanie Zakładów Aktywności Zawodowej oraz placówek wsparcia dziennego jako pomocy dla dzieci, młodzieży i rodzin z zagrożonych środowisk, wsparcie finansowe działalności organizacji pozarządowych oraz stworzenie Centrum Aktywizacji Organizacji Pozarządowych, miasto przyjazne niepełnosprawnym, zainicjowanie ekonomii społecznej (spółdzielczości socjalnej, CSR, zachęcanie przedsiębiorców do wspierania projektów społecznych, młodzieżowy budżet obywatelski), wsparcie i rozwój wolontariatu	x	x	x	x
sprawny system komunikacyjny - rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego i centrów przesiadkowych oraz zmniejszenie liczby samochodów w ruchu miejskim, logiczny i przyjazny mieszkańcom układ komunikacji zbiorowej, lepsze skomunikowanie wschodniej części miasta z Siemianowicami i miastami ościennymi, obwodnica miasta oraz obwodnice dzielnic mieszkaniowych, poprawa tranzytu północ-południe, modyfikacja systemu komunikacyjnego w centrum (część ulic jednokierunkowa), system ścieżek rowerowych, osobne pasy , wypożyczalnie	x	x	x	x
wyższa sprawność działania urzędów - w tym zwiększenie informatyzacji, zwiększenie dostępności czasowej urzędników dla mieszkańców i przedsiębiorców, zwalczanie biurokracji i wysoki poziom transparentności, wzrost rangi Biura Obsługi Inwestora, odpowiednio przygotowani urzędnicy wspierający przedsiębiorców	x	x	x	
nowe budownictwo miejskie - wzrost dostępności mieszkań dla młodych oraz poprawa warunków życia w budynkach komunalnych,	x		x	x

w tym remonty budynków i renowacje kamienic, powstanie większego zespołu mieszkaniowego z pełną ofertą usług, nowe osiedla domków jednorodzinnych, zrównoważanie warunków mieszkaniowych dla różnych grup wiekowych, wysokie centrum miasta z wieżowcami				
poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców i koordynacja służb pomocowych, w tym sprawny i skuteczny system monitoringu oraz infrastruktura (np. drogowa) przyjazna mieszkańcom, zmniejszenie ilości patologii i alkoholizmu, poprawa stanu bezpieczeństwa na „Rzęsie”, powołanie straży obywatelskiej, zwiększenie ilości patroli służb mundurowych	x		x	x
poprawa warunków środowiskowych - ograniczenie zanieczyszczeń środowiska, świeże powietrze, rozwój zielonej energii, ograniczenie /wylimitowanie inwestycji związanych z emisją nieprzyjemnych zapachów, wyeliminowanie uciążliwych zakładów z centrum miasta oraz Michałkowic, zagospodarowywanie terenów zdegradowanych	x		x	
wzrost wpływów budżetowych miasta - sprawne pozyskiwanie dotacji unijnych, działania na rzecz zwiększenia środków w budżecie lokalnym zamiast centralnym, np. z wpływów podatkowych, większa dbałość o dochody własne z tytułu sprzedaży terenów uzbrojonych	x		x	
rozwój usług medycznych i opieka senioralna - rozbudowa centrum medycznego o wąskiej specjalizacji oparzeniowej, rozwój szpitala miejskiego (oddziały zabiegowe, wyższe kontrakty, nowi specjaliści), współpraca z innymi podmiotami medycznymi w mieście oraz utworzenie hospicjum, zabezpieczenie zdrowotne seniorów, wzrost poziomu zdrowia mieszkańców	x		x	
komunikacja, promocja, współpraca klastrowa i partnerstwo - wspólne kanały komunikacji dla podmiotów prywatnych i publicznych, poprawa jakości kontaktów pomiędzy instytucjami publicznymi i mieszkańcami, większa promocja miasta na zewnątrz, promocja wydarzeń kulturalnych w mieście, platformy współpracy		x		x

klastrowej, zachęcanie do realizacji projektów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), specjalna strefa gospodarcza w centrum				
czyste miasto, ład i porządek – poprawa stanu estetyki i użyteczności mienia komunalnego (tereny zielone, ulice, chodniki, budynki) – w konsekwencji poprawa wizerunku miasta, częstsze organizowanie akcji „Sprzątanie świata”			x	x
nowe i zmodernizowane miejsca oraz obiekty sportowo rekreacyjne , w tym parki, zieleńce, place zabaw, boiska, więcej miejsc wypoczynkowych, imprez sportowych			x	x
wzrost dostępności miejsc dla dzieci w żłobkach i przedszkolach			x	x
rozwinięta infrastruktura komunalna - powszechne sieci światłowodowe z dostępnym Internetem, utworzenie miejsca z infrastrukturą na duże imprezy masowe o wymiarze ogólnopolskim (np. festiwale), inwestowanie w istniejącą infrastrukturę sportową i kulturalną, zwiększenie ilości miejsc parkingowych dla uczestników imprez kulturalno-sportowych, wielopoziomowe parkingi w centrum miasta	x			
konkretny wyróżnik zachęcający do wybrania Siemianowic jako miejsca zamieszkania lub prowadzenia biznesu – oprócz obiektów charakterystycznych - Rosomaka, Centrum Leczenia Oparzeń i pola golfowego dopracować się kilku kolejnych ikon, nie zapominając o tych, które już wypromowano, eksponowanie sukcesów siemianowiczian, lokalnych przedsiębiorców, służb miejskich, Urzędu Miasta itp.	x			
wymierna poprawa we wskaźnikach - wzrost liczby mieszkańców o 10 % do 2030 roku, zwiększenie dzietności oraz odmłodzenie społeczne, wzrost dochodów na mieszkańca	x			
diagnoza sektora gospodarczego - mechanizmy stałej diagnozy		x		

<p>poprawa spójności przestrzennej i funkcjonalnej miasta, likwidacja „postindustrialnych wysp” w mieście, wydzielenie strefy bez samochodów, strefy wypoczynku, na obrzeżach miasta strefy przemysłowej, wyrównanie poziomu życia w dzielnicach, w tym poziomu inwestycji w dzielnicach oraz ożywienie zapomnianych części miasta, rewitalizacja i rekultywacja terenów przemysłowych</p>			x	
<p>rozwój kompetencji i talentów wśród młodzieży - organizacja warsztatów, np. pierwszej pomocy, spotkania z ciekawymi ludźmi, organizacja zajęć dodatkowych i klubów naukowych w szkołach, koła zainteresowań, rozwój sieci zajęć pozalekcyjnych, miejsca rozwoju sportowego, tanecznego</p>				x
<p>nowe miejsca integracji i spotkań młodzieży - integracja młodych poprzez naukę i zabawę, utworzenie kawiarenek internetowych i czytelní dla młodzieży, kluby, „ogród marzeń” - zagospodarowanie terenów osiedla Budryka, stworzenie punktów ładowania telefonów wykorzystujących siłę własnych mięśni (np. rowery stacjonarne zamieniające energię wytwarzaną podczas jazdy w prąd umożliwiający ładowanie urządzeń mobilnych)</p>				x

3. WIZJA STRATEGICZNEGO ROZWOJU SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

3.1. Podstawy dla wyznaczenia Wizji

Wizja Strategicznego Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie jest rodzajem scenariusza rozwoju, który posiada następujące cechy:

- odzwierciedla stany i procesy, które są pożądane przez podmioty lokalne,
- łączy ambitne podejście do rozwoju miasta z realizmem, opiera się więc na analizie uwarunkowań, które wspierają rozwój miasta, a równocześnie uwzględnia bariery rozwojowe,
- dzięki uwzględnieniu oczekiwań mieszkańców może być traktowana jako podstawowy element aktywizowania społeczności lokalnych oraz motywowania do współpracy w procesie przekształcania miasta,
- skupia się na procesach nadających miastu witalność oraz tworzących jego pozycję w otoczeniu,
- opiera się na koncepcji rozwoju zrównoważonego i zintegrowanego, to znaczy, że integruje różne wymiary rozwoju miasta, składa się z elementów, które wzajemnie się wspomagają, a procesy rozwoju nie prowadzą do degradacji ważnych wartości środowiskowych i kulturowych,

Istota Wizji
Rozwoju Miasta

Wizja odgrywa fundamentalną rolę w strukturze Strategii. Stanowi podstawę dla wypracowania priorytetów i celów rozwoju miasta.

Wizja Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie została opracowana w dialogu z podmiotami lokalnymi. Do jej sformułowania wykorzystano zbiór pytań szczegółowych:

- Jakie najważniejsze wartości powinno dostarczać miasto swoim interesariuszom, aby:
 - tworzyć i wzmacniać społeczeństwo obywatelskie?
 - rozwijać przedsiębiorczość w wymiarze biznesowym i społecznym?
 - budować trwałe relacje między mieszkańcami a miastem, z uwzględnieniem wartości opierających się na ekonomii, relacjach, lokalnym patriotyzmie?
- Jaka powinna być pozycja miasta w otoczeniu, szczególnie przy uwzględnieniu pozycji w Metropolii Silesia? Czym miasto powinno być dla swego otoczenia – metropolitalnego, regionalnego, krajowego, międzynarodowego? Z czego miasto

Wyznaczenie Wizji
rozwoju miasta

powinno być znane w otoczeniu – przy uwzględnieniu obecnych silnych specjalizacji oraz specjalizacji mających szansę na wyłonienie się w przyszłości?

- Jakie działalności i potencjały miasta powinny być:
 - kreowane (tworzone od podstaw)/rozwijane (wzmacniane)?
 - jakie zjawiska i procesy w mieście powinny być ograniczane lub likwidowane?
 - na jakich posiadanych obecnie potencjałach rozwojowych można opierać rozwój, jakie potencjały należy budować, co ważnego dla rozwoju miasta należy pozyskać z otoczenia?

Powyższe pytania zostały zadane w trakcie spotkań warsztatowych z podmiotami lokalnymi, a uzyskane odpowiedzi uporządkowane w scenariusz rozwoju miasta.

Podstawowe założenia, które zostały przyjęte w trakcie opracowania wizji rozwoju miasta obejmują:

- przyjęcie horyzontu roku 2030 dla osiągnięcia wizji; sytuacja miasta wymaga głębokich i kompleksowych przemian, które nie są możliwe do osiągnięcia w perspektywie kilku lat,
- adresowanie wizji do wielu podmiotów lokalnych, które będą uczestniczyły w procesach rozwoju miasta,
- uwzględnienie w wizji dwóch komplementarnych podejść:
 - ewolucji miasta – to jest rozwoju opartego na wzmacnianiu silnych stron miasta i eliminowaniu barier,
 - kreacji miasta – czyli tworzeniu nowej jakości w procesach rozwoju lokalnego.

**Założenia
dotyczące Wizji
Rozwoju Miasta**

3.2. Wizja Rozwoju Miasta

W poniższej tabeli zaprezentowano Wizję Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie, która została sformułowana w następujących wymiarach rozwoju lokalnego:

- społeczeństwo,
- kapitał ludzki,
- gospodarka,
- przestrzeń,
- pozycja w otoczeniu.

**Wizja Rozwoju
Miasta
Siemianowice
Śląskie 2030**

**Siemianowice Śląskie w 2030 roku to miasto,
które charakteryzować będą następujące atrybuty:**

Społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dogodne warunki dla samodzielnego zaspokajania przez mieszkańców potrzeb ekonomicznych, mieszkaniowych, socjalnych, ▪ stabilna sytuacja demograficzna, opierająca się na rozwoju rodzin oraz napływie do miasta nowych mieszkańców, także spoza województwa śląskiego, ▪ zrównoważona struktura wiekowa z dużym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, ▪ wysoka aktywność społeczna, zainteresowanie mieszkańców rozwojem miasta, aktywne postawy obywatelskie, wspomagane przez funkcjonowanie efektywnych mechanizmów wyzwalających i wspierających nowe inicjatywy społeczne, ▪ głęboka partycypacja mieszkańców w procesach decyzyjnych w mieście oraz rozwinięte kanały komunikacji między mieszkańcami a władzą lokalną, ▪ nowoczesne narzędzia systemowe i techniczne umożliwiające wdrażanie w mieście rozwiązań typu <i>governance</i>, sprzyjających utrwalaniu demokracji uczestniczącej, ▪ ograniczona skala występowania problemów społecznych i zjawiska marginalizacji społecznej, w tym brak występowania skupisk środowisk patologicznych, ▪ zakres i jakość dostępnych usług publicznych dostosowywane do zmieniających się potrzeb społecznych z uwzględnieniem zachodzących przemian demograficznych.
Kapitał ludzki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ miasto tworzące szanse odkrywania oraz rozwoju talentów i aktywności – zarówno dla swoich mieszkańców, jak również dla mieszkańców miast sąsiednich – poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – zapewnianie dostępu do usług publicznych kreujących kwalifikacje i postawy mieszkańców, w szczególności usług edukacyjnych realizowanych w partnerstwie z biznesem, a także usług kulturalnych, budujących kompetencje cywilizacyjne, – kreowanie warunków dla wykorzystania potencjału lokalnej przedsiębiorczości,

	<ul style="list-style-type: none"> - kreowanie warunków przyciągających inwestorów tworzących miejsca pracy zgodne z kwalifikacjami i aspiracjami mieszkańców, ▪ dogodne warunki dla prowadzenia zdrowego stylu życia, wspierane przez dostępność oferty aktywnego spędzania wolnego czasu w zdrowym środowisku.
Gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój gospodarczy opierający się na wykorzystaniu wyjątkowych zasobów środowiskowych, kulturowych i przestrzennych oraz lokalizacji miasta przy respektowaniu praw i potrzeb następných pokoleń, ▪ nowoczesna struktura gospodarcza tworzona przez firmy, które cechuje społeczna odpowiedzialność biznesu, w tym poszanowanie zasad rozwoju zrównoważonego oraz troska o tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, ▪ korzystne warunki dla prowadzenia biznesu, na które składają się: <ul style="list-style-type: none"> - wielowymiarowa polityka realizowana przez władze lokalne, zmierzająca do wspierania biznesu oraz indywidualne podejście do potrzeb przedsiębiorców i inwestorów, - szeroki i stały udział samorządu gospodarczego w kreowaniu rozwiązań wspierających biznes w mieście, - wysokie kwalifikacje i kompetencje mieszkańców, stale doskonalone w powiązaniu z potrzebami rynku pracy, - prawidłowe przygotowanie terenów inwestycyjnych, - położenie w Metropolii Silesia, w sąsiedztwie miast o kluczowym znaczeniu dla rozwoju całego regionu, - wysoka aktywność kapitału ludzkiego miasta i Metropolii w zakresie tworzenia w Siemianowicach Śląskich nowoczesnych firm działających w sferze wykorzystywania nowoczesnych technologii, - dostęp do nowoczesnej infrastruktury, otwierającej możliwości rozwoju biznesu i jego ekspansji w skali ponadlokalnej.
Przestrzeń	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysoka atrakcyjność przestrzeni wynikająca z ładu przestrzennego, atrakcyjnych i dobrze zagospodarowanych terenów zielonych, estetyki architektonicznej, proekologicznych postaw mieszkańców, ▪ zrewitalizowane przestrzenie, o których dynamice decydują aktywności gospodarcze, kulturalne i społeczne, ▪ przenikanie przestrzeni realnej i przestrzeni wirtualnej, wykorzystywanie przez

	mieszkańców i firmy lokalne rozwiązań informatycznych dla swojego rozwoju oraz wykorzystywanie narzędzi telekomunikacyjnych dla podwyższania jakości usług i udogodnień dostępnych w mieście.
Pozycja w otoczeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pełnienie komplementarnych funkcji w zakresie gospodarczym, mieszkaniowym, społecznym, kulturalnym, środowiskowym względem ośrodków Metropolii Silesia i województwa, ▪ wysoka atrakcyjność dla mieszkańców Metropolii, poszukujących warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu w kontakcie z przyrodą, ▪ zachowywanie śląskich wartości jako depozytu ważnego dla miasta, Metropolii i całego regionu, ▪ miasto kreujące nowe idee i rozwiązania, wspierające rozwój lokalny i funkcjonowanie społeczności lokalnych.

4. PRIORYTETY STRATEGICZNE SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

Pomiędzy zawartością Wizji Rozwoju Siemianowic Śląskich, a procesami zachodzącymi w mieście i otoczeniu występują niezgodności, które stanowią podstawę dla wyznaczenia priorytetów strategicznych. Priorytety można rozumieć jako główne sfery rozwoju, na których należy skupić uwagę dla osiągnięcia pożądaných przemian miasta.

Istota
priorytetów
strategicznych

Wyznaczając priorytety zachowano myślenie o łączeniu procesów ewolucyjnych z procesami kreatywnymi, które były brane pod uwagę przy formułowaniu Wizji Rozwoju Miasta.

Realizacja Wizji Rozwoju Siemianowic Śląskich opiera się na czterech filarach:

1. Siemianowice współzarządzane.
2. Siemianowice zrównoważone.
3. E-Siemianowice.
4. Siemianowice w relacjach.

Treść
priorytetów
strategicznych

Wyznaczone priorytety nie mają charakteru rozłącznego. Działania podejmowane w ich ramach powinny wzajemnie się wspomagać. Należy podkreślić, że wprowadzona numeracja nie wyznacza hierarchii priorytetów, a jedynie je

porządkuje. Każdy z priorytetów ma taką samą wartość dla rozwoju miasta.

Rysunek 3 Priorytety strategiczne miasta i współzależne procesy ewolucji i kreacji miasta.

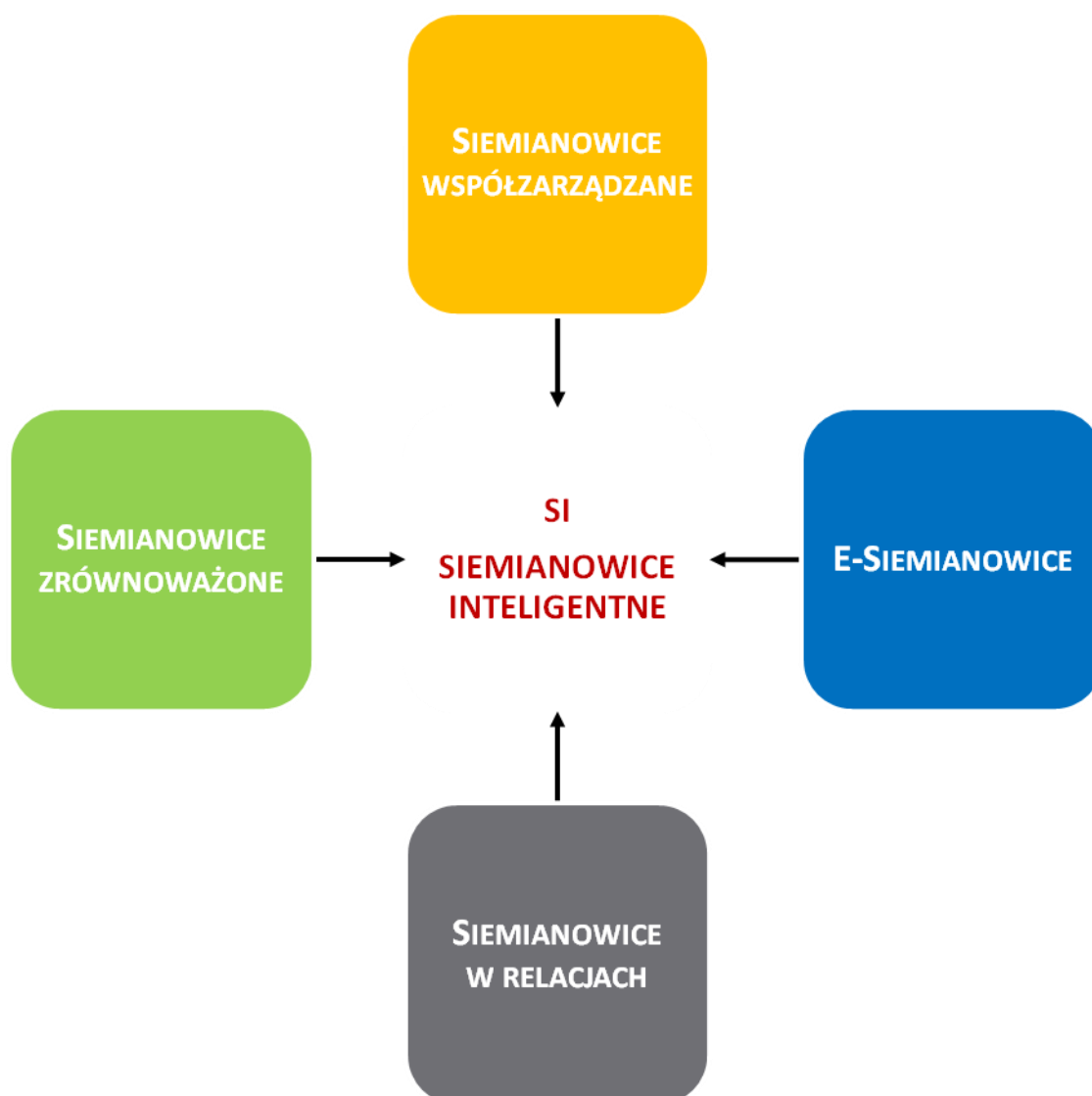
Źródło: Opracowanie własne w oparciu o konsultacje z podmiotami lokalnymi.

Tabela 15 Priorytety strategiczne miasta Siemianowice Śląskie i ich zawartość w kontekście procesów ewolucyjnych i kreatywnych.

WYMIARY ROZWOJU MIASTA		
PRIORYTETY STRATEGICZNE	Ewolucja miasta wykorzystanie sił i specjalizacji, eliminowanie barier utrudniających bieżący rozwój	Kreacja miasta nowa jakość rozwoju, nowe szanse dla użytkowników, nowe specjalizacje
Priorytet 1: SIEMIANOWICE WSPÓŁZARZĄDZANE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkańcy: świadomi, niezależni, samodzielni, prowadzący życie miejskie wysokiej jakości, ▪ demokracja „współpracująca”: udział użytkowników miasta w procesach decyzyjnych, konsensus wokół długofalowych strategii, partnerskie monitorowanie sytuacji miasta, ▪ struktury organizujące społeczność lokalną, ▪ partnerskie kształtowanie kapitału ludzkiego przez sektory: samorząd – edukacja – biznes – nauka – kultura – sektor obywatelski, ▪ zarządzanie usługami publicznymi i efektywność gospodarowania 	
Priorytet 2: SIEMIANOWICE ZRÓWNOWAŻONE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potencjał środowiskowy → oferta rekreacyjna/wyróżnik jakości życia/przyciąganie kapitału ludzkiego/nowa gospodarka, ▪ zachowywane i rozwijane dziedzictwo kulturowe → integracja mieszkańców, ▪ wysokiej jakości usługi publiczne dla mieszkańców – edukacja, zdrowie, kultura, sport, ▪ infrastruktura techniczna podnosząca komfort życia w mieście, umożliwiająca realizację oczekiwań mieszkańców, ochronę przyrody i przestrzeni miasta, ▪ zrównoważony rynek pracy i społeczna odpowiedzialność biznesu, ▪ więzi rodzinne oraz relacje międzypokoleniowe, ▪ równowaga demograficzna, ▪ przestrzenie publiczne „wciągające” mieszkańców/przestrzenie spotkań i aktywności, ▪ rewitalizacja zasobów miasta 	

<p>Priorytet 3: E-SIEMIANOWICE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ inteligentne rozwiązania w zarządzaniu infrastrukturą i usługami publicznymi, ▪ platformy komunikacji łączące podmioty lokalne, ▪ technologie cyfrowe „udostępniające” miasto i jego ofertę, ▪ rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców, w tym zniesienie wykluczenia informacyjnego grup o niższych kompetencjach, ▪ przyciąganie i wykorzystanie aglomeracyjnego potencjału technologicznego ICT, w tym start-upy i <i>skylaby</i> , ▪ inteligentne rozwiązania w zakresie wsparcia i obsługi biznesu
<p>Priorytet 4: SIEMIANOWICE W RELACJACH</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ powiązania wewnętrzne użytkowników miasta, wzmocnienie pozycji partnerów w otoczeniu, ▪ aktywne uczestnictwo miasta (podmiotów z miasta) w sieciach w otoczeniu, ▪ układ metropolitalny: komplementarność oferty miasta, ▪ układ ponadmetropolitalny: współpraca konkurencyjna, ▪ wyróżniki miasta → wyróżniki Metropolii, ▪ utrwalanie tożsamości regionalnej, ▪ lidarskie rozwiązania (współzarządzanie – zrównoważenie – e-miasto)

Rysunek 4 Siemianowice Inteligentne jako wynik skupienia na przyjętych priorytetach rozwoju.

Źródło: Opracowanie własne.

5. CELE ROZWOJU SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

W nawiązaniu do priorytetów (określających dziedziny rozwoju, na których należy się skupić w mieście i wyprowadzonych z wizji rozwoju), sformułowano cele strategiczne oraz odpowiadające im cele operacyjne, odzwierciedlające kluczowe wartości i procesy, jakie powinny zostać osiągnięte w wyniku realizacji Strategii.

Istota celów
rozwoju

Cele strategiczne i konkretyzujące je cele operacyjne są wewnętrznie złożone, dlatego w poniższej tabeli zawarto krótki opis treści mieszczących się w celach operacyjnych.

Tabela 16 Cele strategiczne wynikające z priorytetów strategicznych.

Priorytet strategiczny	Cel strategiczny
SIEMIANOWICE WSPÓŁZARZĄDZANE	Cel strategiczny C I. Siemianowice Śląskie miastem czerpiącym siłę rozwoju z kreatywności i aktywności swoich mieszkańców.
SIEMIANOWICE ZRÓWNOWAŻONE	Cel strategiczny C II. Siemianowice Śląskie miastem wykorzystującym swoje unikatowe atuty dla trwałego i odpowiedzialnego rozwoju.
E-SIEMIANOWICE	Cel strategiczny C III. Siemianowice Śląskie miastem przenikania i synergii przestrzeni realnej i przestrzeni wirtualnej.
SIEMIANOWICE W RELACJACH	Cel strategiczny C IV. Siemianowice Śląskie miastem o silnej pozycji w sieciach powiązań regionalnych i ponadregionalnych.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 17 Cele strategiczne i cele operacyjne miasta Siemianowice Śląskie.

Cel operacyjny	Zawartość celu operacyjnego
Cel strategiczny C I. Siemianowice Śląskie miastem czerpiącym siłę rozwoju z kreatywności i aktywności swoich mieszkańców.	
C I/1 Mieszkańcy Siemianowic Śląskich kreatorami i realizatorami polityki rozwoju miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wiedza mieszkańców o mieście i wyzwaniach związanych z zarządzaniem rozwojem lokalnym, ▪ udział mieszkańców w realizacji Strategii Rozwoju Miasta, ▪ kanały komunikacji i narzędzia partycypacji umożliwiające mieszkańcom włączenie się w rozwój miasta

C I/2 Wysoki poziom samoorganizacji społeczności lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój organizacji pozarządowych, ▪ wzrost liczby i znaczenia inicjatyw oddolnych, realizowanych w ramach wspólnot lokalnych, ▪ funkcjonowanie samorządu gospodarczego, ▪ warunki wspierające wykształcanie się środowisk liderekich, ▪ warunki dogodne dla realizacji projektów oddolnych, wdrażanych przez wspólnoty lokalne, ▪ innowacje społeczne kreowane i wdrażane z udziałem społeczności lokalnych
C I/3 Prorozwojowe postawy mieszkańców miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dyspozycja do podwyższania posiadanych kwalifikacji, ▪ wysoki poziom przedsiębiorczości przejawiający się w działalności biznesowej i społecznej, ▪ zainteresowanie mieszkańców twórczym spędzaniem wolnego czasu, ▪ warunki występujące na terenie miasta, umożliwiające mieszkańcom realizację postaw prorozwojowych
<p>Cel strategiczny C II.</p> <p>Siemianowice Śląskie miastem wykorzystującym swoje unikatowe atuty dla trwałego i odpowiedzialnego rozwoju.</p>	
C II/1 Zrównoważony, kształtowany w partnerstwie podmiotów lokalnych rynek pracy w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ współpraca podmiotów z różnych sektorów w przygotowaniu kadr dla gospodarki, ▪ informacja o popycie i podaży na pracę oraz partnerskie prognozowanie sytuacji na rynku pracy w mieście i otoczeniu, ▪ jakość miejsc pracy stanowiąca podstawę rozwoju rodzin, ▪ dostępność atrakcyjnych miejsc pracy w bezpośrednim otoczeniu miasta
C II/2 Atuty środowiskowo-kulturowe i przestrzenne, wyznaczające atrakcyjność mieszkaniową i biznesową miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyciąganie do miasta nowych mieszkańców, w tym spoza Metropolii i regionu, ▪ warunki dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, ▪ warunki dla rozwoju różnych grup mieszkańców, ▪ proporcje między liczbą mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym zapewniające stabilność demograficzną miasta,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ więzi międzypokoleniowe łączące mieszkańców, ▪ wyróżniająca oferta spędzania czasu wolnego, opierająca się na wykorzystaniu atutów przyrodniczych i wyspecjalizowanej infrastruktury, w tym rozwój i modernizacja infrastruktury sportowej ▪ zbiór udogodnień przyciągających do miasta osoby reprezentujące wysoki poziom kapitału kreatywnego, w tym zainteresowanych zakładaniem w mieście swoich innowacyjnych przedsiębiorstw, ▪ „zielone” miasto atrakcyjne dla młodych ludzi, reprezentujących kwalifikacje poszukiwane na rynku pracy oraz posiadających wysoki kapitał przedsiębiorczości
<p>C II/3 Dogodna dostępność do wysokiej jakości usług publicznych w mieście i Metropolii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysoka jakość usług publicznych dostępnych w mieście, ▪ przestrzenie urządzone w innowacyjny sposób, wspierające aktywne zachowania mieszkańców, ▪ dostępność usług wspierających rozwój biznesu, ▪ powiązania transportowe zapewniające dostęp mieszkańców do ważnych usług publicznych w otoczeniu, ▪ organizacyjne rozwiązania i porozumienia z podmiotami w Metropolii, udostępniające mieszkańcom dostęp do usług i udogodnień w najbliższym otoczeniu, ▪ przystosowanie miejsc publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych i likwidacja barier architektonicznych
<p>C II/4 Odpowiedzialne postawy mieszkańców i rozwinięta infrastruktura zapewniająca zrównoważone gospodarowanie przestrzenią miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wiedza i zainteresowanie mieszkańców, pielęgnowanie i wykorzystywanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, ▪ rozwiązania ograniczające negatywny wpływ gospodarki, mieszkalnictwa, transportu na stan środowiska i zdrowie mieszkańców, ▪ rewitalizacja przywracająca wartość zdegradowanych przestrzeni miasta
<p>Cel strategiczny C III.</p> <p>Siemianowice Śląskie miastem przenikania i synergii przestrzeni realnej i przestrzeni wirtualnej.</p>	

<p>C III/1 Wysokie kompetencje cyfrowe wzmacniające kreatywność i wspierające rozwój podmiotów lokalnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostępność infrastruktury i usług telekomunikacyjnych, ▪ zdolność do wykorzystywania narzędzi telekomunikacyjnych na rzecz rozwoju osobistego, społecznego, ekonomicznego, ▪ system podnoszenia i aktualizowania kompetencji cyfrowych wśród różnych grup wiekowych i zawodowych mieszkańców, ▪ uwzględnienie w procesach rozwoju osób o niższych kompetencjach cyfrowych
<p>C III/2 Siemianowice Śląskie aglomeracyjnym inkubatorem biznesowych inicjatyw, w szczególności ICT.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ korzystne warunki dla zakładania przedsiębiorstw, w szczególności w branżach ICT oraz w branżach wykorzystujących nowoczesne rozwiązania ICT, ▪ rozwój branż związanych z otoczeniem biznesu, opierających się na ICT oraz świadczeniu usług na odległość, ▪ wizerunek miasta jako atrakcyjnego dla młodych ludzi z innowacyjnymi pomysłami, w tym absolwentów uczelni z pobliskich ośrodków akademickich, ▪ środowiska młodego biznesu tworzące nową tkankę samorządu gospodarczego miasta
<p>C III/3 E-narzędzia powszechnie wykorzystywane do zarządzania funkcjami miasta i integracji podmiotów lokalnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wdrażanie rozwiązań typu <i>smart city</i> w zarządzaniu infrastrukturą i usługami publicznymi w mieście, ▪ narzędzia informatyczne tworzące nową jakość funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego i partycypacji społecznej w procesach zarządzania miastem, ▪ nowa organizacja otoczenia biznesu, oparta na rozwiązaniach informatycznych
<p>Cel strategiczny C IV. Siemianowice Śląskie miastem o silnej pozycji w sieciach powiązań regionalnych i ponadregionalnych.</p>	
<p>C IV/1 Rozwijające się specjalizacje miasta, komplementarne względem potencjałów i procesów w Metropolii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promowanie specjalizacji gospodarczych miasta, ▪ nowe usługi publiczne oferowane mieszkańcom miasta i Metropolii, ▪ wykreowanie i rozwijanie funkcji, w tym usług publicznych, na rzecz innych miast Metropolii

<p>C IV/2 Wyróżniki i modelowe rozwiązania kreowane w mieście, tworzące pozycję ważnego ośrodka w regionie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ innowacyjne, wzorcowe rozwiązania wdrażane w mieście przez samorząd, edukację, kulturę, sektor społeczny – w szczególności z wykorzystaniem rozwiązań wykreowanych w innych celach strategicznych, ▪ pilotażowe rozwiązania w zakresie polityki depopulacyjnej, ▪ kadrowe zaplecze w mieście, wspierające tworzenie wyróżniających rozwiązań innowacyjnych, ▪ wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego miasta dla zachowywania i rozwijania dziedzictwa metropolitalnego, ▪ komercjalizacja modelowych rozwiązań i stworzenie oferty dla otoczenia
<p>C IV/3 Siemianowice Śląskie aktywnym ośrodkiem integracji i włączania Metropolii w sieci ponadlokalne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zintegrowane środowiska lokalne funkcjonujące w powiązaniach z podmiotami w Metropolii i w szerszym otoczeniu, ▪ wspólny udział podmiotów z miasta i Metropolii w inicjatywach promocyjnych w otoczeniu krajowym i międzynarodowym, ▪ uczestnictwo miasta we <i>współpracy konkurencyjnej</i> organizowanej przez miasta Metropolii

6. PROJEKTY NA RZECZ OSIĄGNIĘCIA CELÓW ROZWOJU SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

Na poziomie operacyjnym głównymi narzędziami wdrażania Strategii będą projekty strategiczne. Projekty te składają się z zespołu czynności i zadań o istotnym znaczeniu dla osiągnięcia zarysowanych celów rozwoju, a przez to, osiągnięcia nakreślonej Wizji Rozwoju Miasta. W dokumencie Strategii wskazano jedynie grupę projektów które zostały zdefiniowane w toku prac projektowych. Należy jednak mieć na uwadze fakt, że system wdrażania przewiduje pojawienie się w toku realizacji także nowych inicjatyw. By projekt, nie będący w dokumencie Strategii lub w innych uchwalonych przez Radę Miasta dokumentach planistycznych i programowych, mógł zostać uznany za strategiczny z punktu widzenia rozwoju miasta, powinien spełnić następujące, brzegowe warunki:

- odpowiadać na zidentyfikowane w Strategii wyzwania rozwojowe miasta,

Istota projektu strategicznego i kryteria wyboru

- mieć istotny wpływ na osiągnięcie celu rozwoju,
- opierać się na tworzeniu partnerskich relacji w mieście,
- charakteryzować się wysokim stopniem efektywności ekonomicznej w odniesieniu do potrzeb mieszkańców miasta,
- odznaczać się trwałością i użytecznością implementowanych rozwiązań, podnoszących jakość życia w mieście,
- opierać się na rozwiązaniach technologicznych minimalizujących negatywny wpływ na środowisko.

Na etapie prac związanych z przygotowaniem Strategii dokonano wskazania projektów otwierających jej realizację. Należy jednak podkreślić, iż zgodnie z powyższymi zapisami oraz zaprojektowanym systemem wdrażania, w toku realizacji Strategii w perspektywie do roku 2030 przygotowywane będą przez podmioty wdrażające Strategię kolejne projekty oraz wspierane będą działania innych podmiotów, które służyć mogą osiągnięciu celów rozwoju miasta.

Kluczowe projekty relacyjne i wdrażające Strategię

Tabela 18 Kluczowe projekty.

Numer	Projekt
1	Odnowa urbanistyczna centrum miasta i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej
2	Rewitalizacja zdegradowanej przestrzeni w centrum Michałkowic w Siemianowicach Śląskich
3	Rewitalizacja Kompleksu Pałacowo-Parkowego Donnersmarcków wraz z terenami przyległymi
4	Nowy Świat -odnowa
5	Rewitalizacja Osiedla Robotniczego
6	Zwiększenie komunalnych zasobów mieszkaniowych miasta
7	Bezpieczne Siemianowice
8	Zdrowe Siemianowice
9	Modernizacja Szpitala Miejskiego
10	Modernizacja Pływalni Miejskiej
11	Przebudowa i modernizacja obiektów MOSIR Pszczelnik
12	Wzrost dostępności do obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz poprawa warunków wychowania fizycznego dzieci i młodzieży
13	Modernizacja i przebudowa miejskich obiektów kultury
14	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z zastosowaniem rozwiązań z odnawialnych źródeł energii
15	Nowoczesne oświetlenie uliczne z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
16	Kompleksowa poprawa jakości i podniesienie bezpieczeństwa układu drogowego miasta
17	Budowa obwodnicy miasta
18	Wsparcie mobilności miejskiej – projekt udogodnień dla wykorzystujących rower w mieście
19	Rozwój elektromobilności na terenie miasta
20	Zielone Płuca Miasta - ochrona i wykorzystanie zasobów przyrodniczych miasta wraz z kampanią informacyjno - edukacyjną (Ochrona bioróżnorodności i zasobów przyrodniczych -

Numer	Projekt
	Staw Brysiowy, Park Bytkowski)
21	Zieleń Miejska – naturalne bogactwo Miasta
22	Stworzenie profesjonalnej strony www przedstawiającej walory przyrodnicze miasta
23	Poprawa stanu czystości „Rowu Michałkowickiego”
24	Rewitalizacja Brynickiej Terasy
25	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście
26	Miasto przyjazne dla osób starszych
27	Kształtowanie systemu edukacyjnego dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy
28	Mój żłobek, moje przedszkole
29	Utworzenie Stref Przemysłowo Technologicznych
30	Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu poprzemysłowego byłej Huty Jedność
31	Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości i Społecznej Aktywności
32	Aktywni na co dzień – wsparcie dla osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia
33	E-usługi dla powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego wraz z rozwojem cyfrowych geodezyjnych baz danych Miasta Siemianowice Śląskie

Źródło: Opracowanie własne.

Szczegółowy zakres poszczególnych projektów znajduje się w Załączniku nr 1.

7. ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM STRATEGII

7.1. System wdrażania

Strategia Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie stanowi podstawowe narzędzie realizacji otwartej, aktywnej i długofalowej polityki rozwoju opartej na dialogu i partycypacji społecznej. Podstawowym podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie jest zatem Prezydent Miasta, co wynika z roli samorządu lokalnego, jako podmiotu odpowiedzialnego za rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny miasta. Należy podkreślić jednak, iż w wielu miejscach zakres zaprojektowanych przedsięwzięć i projektów realizacyjnych wykracza poza krąg kompetencji ustawowych Samorządu Miasta. Z tego też względu władze miasta nie są tylko bezpośrednim realizatorem tychże zadań, lecz powinny one pełnić funkcję inicjatora działań podejmowanych przez partnerów społecznych i gospodarczych oraz wspierać ich inicjatywy, będące zgodne z określoną w Strategii długofalową polityką rozwoju.

W procesie wdrażania Strategii, poza Prezydentem Miasta i podległym mu Urzędem Miasta w Siemianowicach Śląskich, współodpowiedzialnymi będą jednostki organizacyjne miasta, w tym w szczególności działające w sferze oświaty, kultury, sportu i pomocy społecznej oraz spółki komunalne.

Dla zapewnienia efektywności wdrażania Strategii, w strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta w Siemianowicach Śląskich działać będzie Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania. Zespół ten będzie kontynuował działania powołanego przez Prezydenta Miasta²⁴ Komitetu Sterującego ds. Opracowania „Strategii Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”. **W skład Zespołu** wejść powinni:

- Sekretarz Miasta jako Przewodniczący Zespołu,
- naczelnicy wydziałów i kierownicy referatów, w szczególności ds. rozwoju miasta, obsługi inwestora, gospodarki komunalnej, infrastruktury, ochrony środowiska, edukacji, kultury i sportu, polityki społecznej, gospodarki lokalowej,
- dyrektorzy i kierownicy jednostek podległych, w tym w szczególności reprezentanci jednostek kultury, edukacji, pomocy społecznej.

Do głównych **zadań Zespołu**, działającego w trybie roboczym, którego posiedzenia

Układ
podmiotowy
i instrumenty
wdrażania

²⁴ ZARZĄDZENIE nr 1564/2016 Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie z dnia 28 lipca 2016.

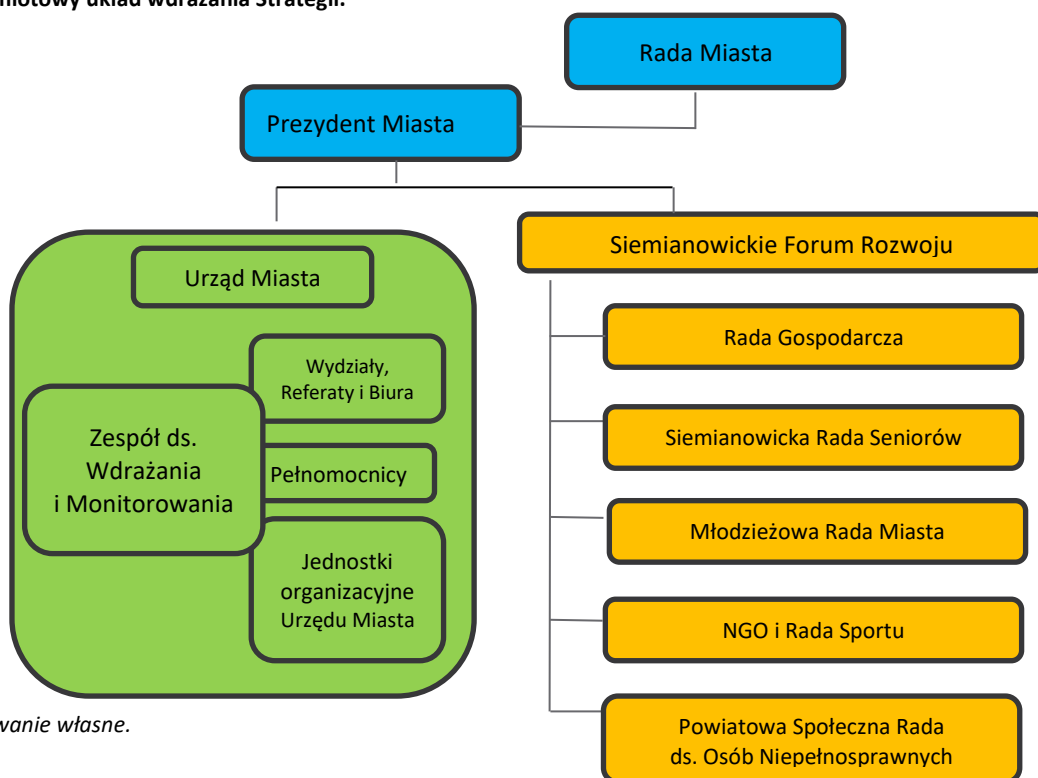
powinny odbywać się przynajmniej raz na pół roku, należeć powinno:

- przygotowywanie propozycji projektów inwestycyjnych i organizacyjnych służących wdrażaniu Strategii,
- przygotowywanie raportów monitoringowych z realizacji projektów strategicznych,
- utrzymywanie stałych kontaktów z podmiotami współkreującymi rozwój miasta,
- inicjowanie i wnioskowanie o aktualizację Strategii rozwoju i/lub innych dokumentów programowych i planistycznych miasta,
- przygotowywanie czteroletnich programów operacyjnych²⁵ do Strategii.

Ponadto dla utrzymania i wykorzystania działających już w mieście platform debaty publicznej, powołane zostanie Siemianowickie Forum Rozwoju, w skład którego wejść powinni przedstawiciele:

- Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta,
- Siemianowickiej Rady Seniorów,
- Młodzieżowej Rady Miasta,
- Organizacji Pozarządowych (NGO) i Rady Sportu.
- Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

Rysunek 5 Podmiotowy układ wdrażania Strategii.

Źródło: Opracowanie własne.

²⁵ Dotychczas był to dokument programowy pn. „Strategiczne Kierunki Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2014 – 2018 z perspektywą na lata 2018 – 2022”.

Forum powinno stanowić platformę wymiany poglądów, dyskusji o bieżących potrzebach miasta oraz pojawiających się szansach i zagrożeniach dla realizacji Strategii. Posiedzenia Forum powinny odbywać się przynajmniej raz w roku, a w trakcie ich trwania przedstawiona powinna być informacja o stanie realizacji Strategii oraz plany na kolejny rok jej wdrażania. Szczegółowe zasady funkcjonowania Forum określi zarządzenie wykonawcze Prezydenta Miasta.

Dla utrzymania stałego kontaktu z mieszkańcami, poza wdrożonymi już instrumentami partycypacyjnymi, jak np. budżet obywatelski, uruchomiony zostanie internetowy portal obywatelski, którego zadaniem będzie umożliwienie stałej debaty z mieszkańcami w zakresie ich potrzeb i oczekiwań. Portal służyć również może do kreowania inicjatyw i projektów społecznych.

Poza instrumentami finansowymi, tj. budżetem miasta oraz jego wyodrębnioną częścią w postaci budżetu obywatelskiego, do głównych narzędzi wdrażania zaliczyć należy:

- projekty, zadania i inwestycje wynikające bezpośrednio z zapisów Strategii,
- projekty i inwestycje ujęte w wieloletniej prognozie finansowej,
- zadania wynikające z programów już uchwalonych przez Radę Miasta, w szczególności: Programu Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2015 - 2017, Programu współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi,
- zadania wynikające z programów w zakresie rewitalizacji, ochrony środowiska, komunikacji, wsparcia społecznego, przygotowywanych w zgodności z celami określonymi w Strategii Rozwoju Miasta.

**Narzędzia
wdrożeńowe
o charakterze
partycypacyjnym**

Rysunek 6 Podstawowe instrumenty wdrażania Strategii.

Źródło: Opracowanie własne.

Polityka rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie cechuje się otwartością oraz budowaniem trwałych relacji partnerskich. Zakłada się, że proces realizacji i wdrażania Strategii opierał się będzie na wartościach cechujących miasto oraz zasadach leżących u podstaw sformułowania niniejszego dokumentu, tj.:

- zrównoważonego rozwoju – dbałość o równowagę pomiędzy rozwojem społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym przy jednoczesnej trosce o zasoby i zaspokajanie potrzeb społeczności w taki sposób, by nie zmniejszać szans rozwojowych przyszłych pokoleń,
- trwałości i spójności – podejmowane działania wdrażające i operacjonalizujące powinny być zgodne z długookresowymi celami rozwoju miasta,
- efektywności i skuteczności – podejmowane działania i zadania wdrożeniowe oparte są na maksymalizacji uzyskanych efektów w stosunku do poniesionych nakładów, przy jednoczesnym uzyskaniu zakładanego efektu rozwojowego,
- innowacyjności – poszukiwanie nowatorskich rozwiązań w zakresie prowadzonych przedsięwzięć oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w sferze społecznej, gospodarczej i organizacyjnej,
- współzarządzania i partnerstwa – budowanie partnerstw oraz wdrażanie stałych

Zasady realizacji Strategii

form debaty publicznej w zakresie podejmowania i wdrażania inicjatyw służących realizacji Strategii i osiągnięciu długofalowych celów rozwoju.

Rysunek 7 Podstawowe zasady wdrażania Strategii.

Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja Strategii to w głównej mierze zadanie Samorządu Miasta. Z tego też względu głównym źródłem jej finansowania będą środki Budżetu Miasta.

Ambitne pozycjonowanie przyszłości miasta oraz zarysowane projekty rozwojowe wymagają jednak podjęcia intensywnych działań w zakresie pozyskania środków zewnętrznych, zarówno ze źródeł publicznych, jak i prywatnych.

Do głównych źródeł zewnętrznych służących wsparciu środków własnych miasta należą:

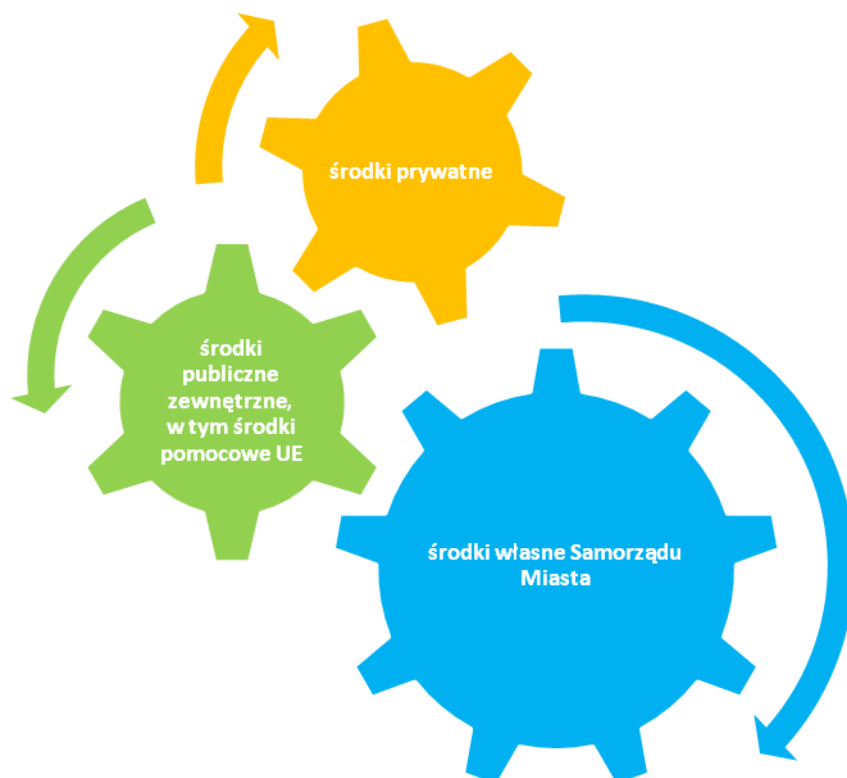
- środki Budżetu Państwa, w tym dotacje i programy rządowe,
- programy operacyjne współfinansowane ze środków UE, w tym w szczególności Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój oraz Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój.

Główne źródła finansowania

Należy jednak podkreślić, iż kluczowym elementem mogącym zdynamizować proces wdrażania Strategii będzie umiejętne budowanie montażu finansowego, pozwalającego

na optymalizację wydatków ze środków publicznych oraz realizację formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, w szczególności w zakresie budownictwa, gospodarki odpadami, energetyki czy transportu.

Rysunek 8 Główne źródła finansowania działań wdrażających.

Źródło: Opracowanie własne.

Ze względu na złożoność zarządzania procesami rozwoju lokalnego, wdrażanie Strategii i realizacja zamierzeń prorozwojowych obarczona jest wieloma ryzykami, które obejmują sfery:

- organizacyjną,
- finansową,
- techniczno-technologiczną,
- społeczną.

Ryzyka realizacyjne

Tabela 19 Kluczowe ryzyka.

SFERA	GŁÓWNE MOŻLIWE RYZYKA	SPOSOBY OGRANICZANIA RYZYK
• organizacyjna	• niskie zaangażowanie w proces projektowania i/lub wdrażania	• powołanie stałego zespołu zajmującego się przygotowaniem

	<p>rozwiązań rozwojowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające kompetencje, • brak identyfikacji podmiotów współrealizujących z celami rozwoju, 	<p>projektów prorozwojowych i monitorowaniem procesu wdrażania,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stałe doskonalenie kadry, • wykorzystanie nowoczesnych technologii ICT w procesach zarządzania i monitorowania ,
<ul style="list-style-type: none"> • finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone środki własne, • brak wsparcia ze środków publicznych krajowych, • brak wsparcia ze środków programów operacyjnych, • trudności w realizacji partnerstwa publiczno-prywatnego, 	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie sprawności w zakresie montażu finansowego, • aktywna polityka w zakresie pozyskiwania finansowania zewnętrznego, • podnoszenie kompetencji w zakresie inżynierii finansowej i realizacji partnerstw publiczno-prywatnych,
<ul style="list-style-type: none"> • techniczno-technologiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • niewłaściwe przygotowanie dokumentacji projektowej dot. zadań inwestycyjnych, • opóźnienia w uzyskaniu zgód na realizację zadań, 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywanie harmonogramów rzeczowo-finansowych inwestycji, uwzględniających możliwie opóźnienia wynikające z trybów administracyjnych, • stosowanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych w projektowanych zadaniach,
<ul style="list-style-type: none"> • społeczna 	<ul style="list-style-type: none"> • brak akceptacji społecznej dla podejmowanych działań, • nikłe uczestnictwo partnerów społecznych w przygotowaniu i realizacji projektów, 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie stałej, otwartej polityki informacyjnej, • dalsze stosowanie technik i narzędzi partycypacyjnych w procesach kształtowania polityki rozwoju i realizacji zadań, • zastosowanie szerokiego wachlarza komunikacji z mieszkańcami, w tym z wykorzystaniem technologii ICT.

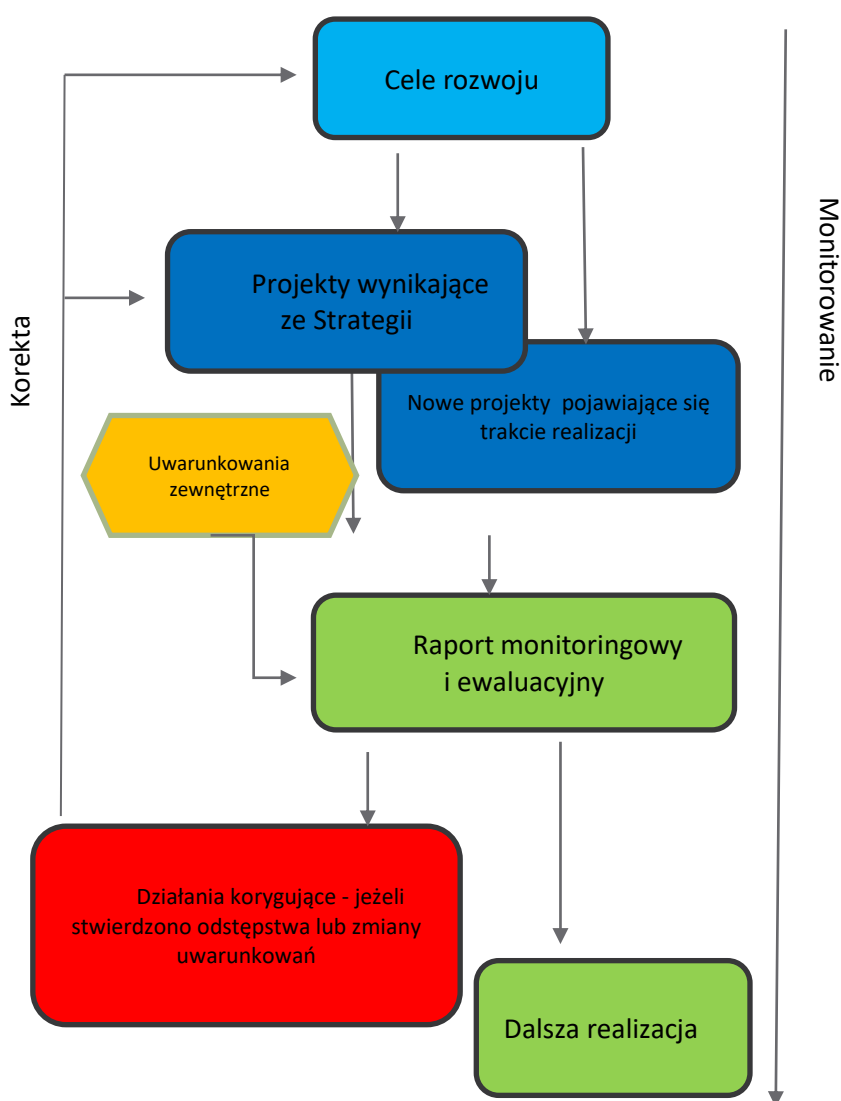
Źródło: Opracowanie własne.

7.2. System monitoringu

System monitorowania stanowi istotny element w procesie zarządzania rozwojem. Sprawny system monitorowania pozwala z jednej strony na ocenę postępów w zakresie realizacji zamierzeń i projektów strategicznych, z drugiej zaś umożliwia ogląd sytuacji w strukturze miasta i warunków wdrażania w otoczeniu.

Rola procesu monitorowania i ewaluacji

Rysunek 9 Proces monitorowania.

Źródło: Opracowanie własne.

Dla zapewnienia sprawności przepływu informacji oraz użyteczności systemu monitoringu, zakłada się stworzenie systemu informatycznego. Narzędzie to powinno pozwolić na bieżące wprowadzenie danych przez komórki Urzędu oraz partnerów wdrażania Strategii - w głównej mierze jednostek miejskich.

Informatyczne
wsparcie procesu
implementacji
Strategii

W systemie powinny się znaleźć kluczowe informacje o projektach.

Tabela 20 Ramowy zakres informacji o projektach w systemie monitorowania.

Projekty po decyzji o realizacji i w trakcie realizacji	Propozycje nowych projektów
	
☐ nazwa projektu	☐ nazwa projektu
☐ charakterystyka projektu	☐ charakterystyka projektu
☐ cel strategiczny Strategii, osiągnięciu którego służy projekt	☐ cel strategiczny Strategii osiągnięciu którego służy projekt
☐ komórka/podmiot realizujący	☐ komórka/podmiot odpowiedzialny za przygotowanie projektu
☐ partnerzy realizacji i ich zadania	☐ partnerzy realizacji i ich zadania
☐ harmonogram realizacji	☐ harmonogram przygotowania projektu – dokumentacji i układu partnerskiego
☐ % zakresu rzeczowego już zrealizowanego	☐ ramowy harmonogram realizacji
☐ nakłady planowane na realizację całości zadania	☐ nakłady planowane na realizację
☐ nakłady poniesione od początku realizacji i w danym roku budżetowym	☐ produkty projektu (wskaźniki)
☐ % nakładów już poniesionych względem planu	☐ wskaźniki rezultatu
☐ ryzyka realizacji projektu i sposoby ich minimalizacji	☐ ryzyka realizacji projektu i sposoby ich minimalizacji
☐ wartość wskaźników produktu osiągniętych po zakończeniu realizacji oraz rok po ukończeniu i ich relacja do wartości pierwotnie zakładanych	

Źródło: Opracowanie własne.

Zakłada się, że przed rozpoczęciem realizacji projektu wdrożeniowego zostanie dla niego opracowana karta otwarcia, natomiast w procesie inicjowania projektów zostaną opracowane karty inicjalne, zgodnie z zakresem informacji wymaganym przez system monitorowania. Zakres odpowiednich kart powinien być zgodny z zakresem informacji ujętych w tabeli powyżej.

Tabela 21 Kluczowe wskaźniki monitorowania i ewaluacji.

Nazwa wskaźnika	Pożądany kierunek zmiany wskaźnika	Źródło informacji
wskaźniki rezultatu		
C I. Siemianowice Śląskie miastem czerpiącym siłę rozwoju z kreatywności i aktywności swoich mieszkańców.		
liczba osób korzystających z pomocy społecznej	spadek	UM, dane własne
liczba studentów	wzrost	UM, dane własne
frekwencja wyborcza	wzrost	PKW
liczba aktywnych NGO	wzrost	GUS, BDL
liczba uczestników konsultacji społecznych	wzrost	UM, dane własne
liczba projektów zgłoszonych w ramach budżetu partycypacyjnego	wzrost	UM, dane własne
C II. Siemianowice Śląskie miastem wykorzystującym swoje unikatowe atuty dla trwałego i odpowiedzialnego rozwoju.		
liczba mieszkańców miasta	wzrost	GUS, BDL
liczba mieszkańców wysoko oceniających jakość życia w mieście	wzrost	UM, dane na podstawie badań ankietowych
liczba uczestników imprez kulturalnych	wzrost	UM, dane własne
liczba korzystających z obiektów sportowych	wzrost	GUS, BDL
poziom zanieczyszczenia powietrza CO2	spadek	WIOŚ
C III. Siemianowice Śląskie miastem przenikania i synergii przestrzeni realnej i przestrzeni wirtualnej.		
liczba podmiotów gospodarczych	wzrost	GUS, BDL
liczba firm w sektorach kreatywnych	wzrost	GUS, BDL
liczba e-usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta i jednostki podległe	wzrost	UM, dane własne
C IV. Siemianowice Śląskie miastem o silnej pozycji w sieciach powiązań regionalnych i ponadregionalnych.		
liczba nowo zameldowanych mieszkańców miasta	wzrost	GUS, BDL
liczba projektów realizowanych w partnerstwie z innymi miastami Metropolii i miastami partnerskimi	wzrost	UM, dane własne

liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego	wzrost	GUS, BDL
wskaźniki produktu		
zgodnie z informacjami o projektach w systemie (karta otwarcia projektu)		komórki i jednostki przygotowujące projekty

Źródło: Opracowanie własne.

W oparciu o zgromadzone dane, pochodzące z systemu monitorowania, powinien być sporządzany w okresach dwuletnich raport o stanie miasta i realizacji polityki rozwoju.

Raport powinien składać się z elementów:

- sytuacja miasta w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym,
- zmiana wskaźników w poszczególnych wymiarach rozwoju w układzie: rok bazowy, rok raportu monitoringowego (z uwzględnieniem opóźnienia związanego z publikacją danych przez GUS),
- informacja o kluczowych zadaniach i projektach realizowanych w okresie sprawozdawczym,
- ocena i rekomendacje w zakresie dalszej realizacji lub podjęcia działań korygujących i/lub aktualizacji Strategii.

**Informatyczne
wsparcie procesu
implementacji
Strategii**

Wyznaczony, średniookresowy horyzont czasowy Strategii do roku 2030, wymaga zaprojektowania systemu okresowej aktualizacji. Pomimo zachowania elastyczności na poziomie operacyjnym, uznając zawarty zbiór projektów jako otwarty, zakłada się, że w przypadku braku nadzwyczajnych zdarzeń wpływających na proces realizacji, do aktualizacji powinno dojść w roku 2024. Aktualizacja ta powinna obejmować weryfikację narzędzi, jak również ocenę aktualności wyznaczonej wizji i celów rozwoju.

**Okresowa
aktualizacja**

W przypadku zidentyfikowania w okresowym raporcie monitoringowym i ewaluacyjnym znacznych odstępstw lub opóźnień w realizacji projektów strategicznych lub identyfikacji nowych trendów i zjawisk w otoczeniu, rzutujących na warunki realizacji, zakłada się przeprowadzenie nadzwyczajnej aktualizacji w zakresie projektów strategicznych i modelu wdrażania.

ZAŁĄCZNIKI

Ramowa charakterystyka projektów

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
1	Odnowa urbanistyczna centrum miasta i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> modernizację i remonty elewacji zewnętrznych kamienic wzdłuż głównych ulic centrum miasta system udogodnień inwestycyjno-finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa estetyki miasta 	2017 - 2028	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	właściciele nieruchomości	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C II.
2	Rewitalizacja zdegradowanej przestrzeni w centrum Michałkowic	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> zagospodarowanie terenów zieleni pomiędzy Pałacem Rheinbabenów a ulicą E. Orzeszkowej poprzez utworzenie strefy wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców zagospodarowanie terenu Placu 11-go listopada poprzez przebudowę układu drogowego z uwzględnieniem układu transportu publicznego, wydzielenie miejsc parkingowych i lokalizacja pawilonów handlowych i gastronomicznych 	<ul style="list-style-type: none"> nowa przestrzeń publiczna dostosowana do potrzeb społecznych mieszkańców 	2017-2023	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor prywatny	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C II.
3	Rewitalizacja Kompleksu Pałacowo-Parkowego Donnersmarcków wraz z terenami przyległymi	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> kompleksowe odnowienie obiektu jak i terenu ogrodu pałacowego oraz przywrócenie im dawnej świetności. 	<ul style="list-style-type: none"> zatrzymanie procesu marginalizacji rewitalizowanej części miasta oraz wzrost jej znaczenia w przestrzeni miasta. zmiana struktury zagospodarowania kompleksu pałacowo-parkowego poprzez zmianę dotychczasowych funkcji. Poprawa stanu technicznego budynków i budowli wchodzących w skład kompleksu. Odtworzenie wartości zabytkowych, historycznych i artystycznych kompleksu pałacowo-parkowego. Rozwój przedsiębiorczości wraz ze stworzeniem nowych miejsc pracy na terenie miasta. 	2016-2025	Inwestor Prywatny	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	środki zewnętrzne, środki prywatne	C IV.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
4	Nowy Świat - odnowa	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • budowę mieszkań komunalnych i socjalnych, • rewitalizację budynków i otoczenia • utworzenie świetlicy środowiskowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby mieszkań. • Rewitalizacja terenu zaniedbanego. • zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym 	2017-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor prywatny	Budżet Miasta, środki zewnętrzne, środki prywatne	C II.
5	Rewitalizacja Osiedla Robotniczego	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • remont dróg osiedlowych i chodników • modernizacja istniejących i budowa nowych miejsc parkingowych • modernizacja boiska „Puma” 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców • zwiększenie możliwości i efektywności aktywnego wypoczynku 	2018-2023	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor prywatny	Budżet Miasta	C II.
6	Zwiększenie komunalnych zasobów mieszkaniowych miasta	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • budowę nowych mieszkań komunalnych w ramach programów rządowych • remonty pustostanów 	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogacenie oferty mieszkaniowej • zmniejszenie ilości osób oczekujących na mieszkania 	2017-2030	Inwestor prywatny	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Budżet Państwa, Budżet Miasta, środki prywatne	C II. C IV.
7	Bezpieczne Siemianowice	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowę monitoringu miejskiego • utworzenie aplikacji internetowej i mobilnej 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa mieszkańców • rozwój nowych technologii komunikacyjnych pomiędzy mieszkańcami a administracją samorządową 	2016-2018	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Straż Miejska	Budżet Miasta, RPO WSL 2014-2020,	C II. C III.
8	Zdrowe Siemianowice	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie Śląskiego Centrum Leczenia Otyłości. • utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego • wdrażanie programów zdrowotnych dla mieszkańców (objęcie szczepieniami przeciwko HPV dziewczynek w wieku 14 lat , profilaktyka raka, edukacja zdrowotna) • utworzenie miejskiego portalu medycznego obejmującego wszystkie usługi związane z dalszym leczeniem i rehabilitacją 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu zdrowia mieszkańców. • zwiększenie usług medycznych dla miasta i regionu. • zwiększony dostęp do usług w zakresie zdrowia psychicznego 	2017-2020	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Szpital Miejski w Siemianowicach Śląskich	Budżet Miast, środki prywatne	C I.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
9	Modernizacja Szpitala Miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie klastra medycznego Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizację obiektów szpitala • informatyzacja szpitala poprzez modernizacja istniejących systemów IT oraz zakupy w zakresie infrastruktury IT i oprogramowania. Ucyfrowienie pracowni RTG. • przebudowa bloku operacyjnego i centralnej sterylizatorni 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost komfortu użytkowania obiektów szpitalnych. • dostosowanie szpitala do wymogów Ustawy z dnia 12 kwietnia 2012r. o krajowych ramach interoperacyjności oraz Ustawy z dnia 8.09.2016r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, a także do normy PN-ISO/IEC 27001:2014 - niezbędne do uzyskania kontraktów. • poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej obiektów 	2017-2020	Szpital Miejski w Siemianowicach Śląskich Sp. z o.o.		Środki unijne w trybie konkursowym lub też pozyskanie dofinansowania z NFOŚiGW, środki własne szpitala	C. II C. III
10	Modernizacja Pływalni Miejskiej	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • przebudowę niecki, hali basenu oraz pomieszczeń przyległych, • montaż urządzeń do prowadzenia zajęć z terapii ruchowej. • modernizację instalacji wentylacyjnej hali basenu oraz pomieszczeń przyległych. • modernizację instalacji centralnego ogrzewania. • remont elewacji budynku. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie zakresu usług proponowanych w obiekcie Pływalni Miejskiej. • rewaloryzacja obiektu o szczególnych walorach historycznych (najstarsza pływalnia w Polsce). 	2017-2022	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Ministerstwo Sportu Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.	Budżet Miasta, Partnerzy projektu	C II.
11	Przebudowa i modernizacja obiektów MOSIR Pszczelnik	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja basenu letniego wraz z zapleczem • modernizacja stadionu (bieżni ,trybun, oświetlenia) • budowa boiska do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności Parku Pszczelnik • poprawa komfortu użytkowania • zwiększenie oferty dla mieszkańców w zakresie uprawiania sportu i rekreacji 	2017 - 2025	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Pszczelnik”		Budżet Miasta, Program Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Śląskiego	C II.
12	Wzrost dostępności do obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz poprawa warunków wychowania fizycznego dzieci i młodzieży	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • budowę i modernizację placów zabaw , z uwzględnieniem placów zabaw przystosowanych dla dzieci z niepełnosprawnością • budowę lub modernizację wielofunkcyjnych boisk 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie integracji społecznej mieszkańców. • poprawa kondycji fizycznej dzieci i młodzieży 	2017-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		Budżet Miasta	C II.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
		<p>środowiskowych przy każdej szkole.</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie innych obiektów rekreacyjnych (np. skateparki, tory rowerowe, ścieżki zdrowia itp.). 						
13	Modernizacja i przebudowa miejskich obiektów kultury	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizację lub przebudowę budynków: Siemianowickiego Centrum Kultury, Pałacu Rheinbabenów, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Muzeum Miejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej obiektów • poprawa warunków świadczenia usług. • zapewnienie dostępności dla osób niepełnosprawnych • poprawa estetyki obiektów 	2017-2021	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Siemianowickie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Miejskie	Budżet Miasta, RPO WSL 2014-2020, Ministerstwo Środowiska – fundusze środowiskowe, Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Programy PFRON	C.IV
14	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z zastosowaniem rozwiązań z odnawialnych źródeł energii	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizację budynków: Zespołu Szkół Sportowych, MOPS, PUP, MOSiR, Szkoły Podstawowej Nr 1 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu technicznego i poprawa efektywności energetycznej budynków. 	2017 -2020	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		Budżet Miasta, RPO WSL 2014-2020	C II.
15	Nowoczesne oświetlenie uliczne z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie nowoczesnej sieci oświetleniowej ulic i chodników • wymiana nieefektywnego energetycznie i montaż nowego oświetlenia 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, ochrona środowiska poprzez zastosowanie efektywnych energetycznie rozwiązań oraz odnawialnych źródeł energii. • zmniejszenie kosztów związanych ze zużyciem energii elektrycznej oraz bieżącą eksploatacją nieefektywnego oświetlenia. 	2016-2023	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor Prywatny	Budżet Miasta, RPO WSL 2014-2020	C II.
16	Kompleksowa poprawa jakości i podniesienie bezpieczeństwa układu drogowego miasta	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę nowych połączeń drogowych usprawniających ruch w mieście • przebudowę i modernizację dróg i chodników 	<ul style="list-style-type: none"> • rozładowanie ruchu drogowego w mieście. • poprawa bezpieczeństwa ruchu. • zmniejszenie niskiej emisji spowodowanej ruchem drogowym 	2017-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C II.
17	Budowa obwodnicy miasta	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę obwodnicy wschodniej miasta poprzez budowę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyeliminowanie ruchu tranzytowego z centrum miasta. 	2017-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C II.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
		odcinków drogowych, infrastruktury okołodrogowej i węzłów komunikacyjnych						
18	Wsparcie mobilności miejskiej – projekt udogodnień dla wykorzystujących rower w mieście	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie Zintegrowanych Centrów Przesiadkowych. Wybudowanie w dzielnicach Centrum, Michałkowice, Bańgów, Bytków parkingów i boksów rowerowych oraz remont wiat przystankowych, • budowa tras rowerowych o łącznej długości 17 km, komunikujących ze sobą główne dzielnice miasta. • uzupełnienie wybudowanego układu tras rowerowych o kolejne odcinki. 	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie ilości samochodów na drogach, • zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. 	2017-2019	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor prywatny	Budżet Miasta, RPO WSL 2014-2020, środki prywatne	C II.
19	Rozwój elektromobilności na terenie miasta	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • zakup pojazdów elektrycznych • budowa mini stacji szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych. • dostosowanie sieci elektroenergetycznej do szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych. • budowa jednej mini stacji wymiany akumulatorów w pojazdach elektrycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie niskiej emisji. • ograniczenie hałasu powodowanego przez eksploatację komunalnych pojazdów spalinowych. • zmniejszenie kosztów eksploatacji ponoszonych przez miasto. • poprawa komfortu życia mieszkańców. 	2020-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor prywatny, Ministerstwo Rozwoju	Budżet Miasta, WFOŚiGW, NFOSiGW Fundusze Unii Europejskiej, Środki i fundusze własne Tauron Polska Energia S.A., MPGiM Sp. z o.o.	C II. C IV.
20	Zielone Płuca Miasta - ochrona i wykorzystanie zasobów przyrodniczych miasta wraz z kampanią informacyjno - edukacyjną (Ochrona bioróżnorodności i zasobów przyrodniczych - Staw Brysiowy, Park Bytkowski)	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizację Stawów Brysiowych w celu utrzymania ich funkcji z zakresu bioróżnorodności. 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie posiadanych zasobów ekologicznych, • ożywienie obszaru realizacji projektu. • nadanie nowej funkcji – rekreacyjnej, poprawa standardu życia mieszkańców. 	2017-2018	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		RPO WSL 2014-2020	C II.
21	Zieleń Miejska – naturalne bogactwo Miasta	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • działania rewitalizacyjne cennych przyrodniczo terenów na terenie 	<ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja terenów zieleni. • utworzenie nowych miejsc wypoczynkowo-rekreacyjnych. 	2016-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		POiIŚ 2014-2020	C II.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
		<p>miasta,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie nowych terenów wypoczynku w ramach 12 terenów zieleni miejskiej (Lasek Bytkowski, Park Ludowy, Park Pszczelnik, Park Górnik, teren przy ul. Budryka, teren przy Stawie Haldex, Zagajnik Bytkowski, Park Bytkowski, Park Hutnik, zieleniec przy kościele Św. Antoniego, Strefa Przyrodniczo-Rekreacyjna Bażantarnia, Park Miejski) 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez zainstalowanie oświetlenia. • uzupełnienie małej architektury. • zwiększenie integracji mieszkańców. 					
22	Stworzenie profesjonalnej strony www przedstawiającej walory przyrodnicze miasta	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej miasta (aktualizacja) • stworzenie portalu przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie miasta Siemianowice Śląskie. 	2018	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C III.
23	Poprawa stanu czystości „Rowu Michałkowickiego”	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrolę wszystkich wylotów do rowu poprzez weryfikację jakościową ścieków odprowadzanych nimi • sformalizowanie stanu prawnego wszystkich wylotów 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości wody w „Rowie Michałkowickim” do wartości dopuszczalnych. 	2018- 2019	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor prywatny, instytucje publiczne	Budżet Miasta	C II.
24	Rewitalizacja Brynickiej Terasy	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnowienie przepustów umożliwiających naturalne nawodnienie obszarów mokradłowych; • utworzenie niewielkiego podłużnego zbiornika wodnego, • utworzenie ścieżki dydaktycznej wraz z pomostem w trzcinowiskach i zbiorniku wodnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost bioróżnorodności. • wzrost świadomości ekologicznej. • wzrost atrakcyjności turystycznej okolicy. • poprawa mikroklimatu okolicznych terenów. • wzrost tzw. małej retencji i poprawa stosunków wodnych w dolinie Brynicy 	2017-2023	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Partner prywatny. organizacje ekologiczne	WFOŚiGW, NFOSiGW Program LIFE, Budżet Miasta	C II.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
25	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę miejskiej oczyszczalni ścieków. • przebudowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, • modernizację sieci kanalizacji deszczowej poprzez adaptację istniejących kanałów ogólnospławnych oraz budowę nowych odcinków. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska naturalnego (gleby, wód podziemnych oraz powierzchniowych). • objęcie systemem gospodarki wodno-ściekowej całego miasta. • optymalizacja kosztów funkcjonowania systemu i opłat ponoszonych przez mieszkańców. 	2016-2022	Wodociągi Siemianowickie Aqua -Sprint Sp. z o.o., Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		Budżet Miasta, POIiŚ 2014 – 2020, środki własne spółki, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	C II.
26	Miasto przyjazne dla osób starszych	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowę DPS (zwiększenie liczby miejsc, większa ilość placówek) • zorganizowane usługi opiekuńcze • miejsca aktywizacji i integracji • rozbudowę miejsc pobytu dla przewlekle chorych • zapewnienie infrastruktury przyjaznej seniorom i osobom z niepełnosprawnościami 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych 	2016-2030	Urząd Miasta	Instytucje zewnętrzne , inwestor prywatny	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C II.
27	Kształtowanie systemu edukacyjnego dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie systemu wymiany informacji między przedsiębiorcami, instytucjami edukacyjnymi oraz samorządem w aspekcie kształtowania kadr dla lokalnego rynku pracy • modernizację infrastruktury szkolnictwa zawodowego poprzez przebudowę i wyposażenie pracowni praktycznej nauki zawodu techników i szkół zawodowych oraz prowadzenie szkoleń i doradztwa zawodowego • rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością – absolwentów szkolnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost osób z kwalifikacjami odpowiednimi do potrzeb pracodawców 	2017-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Przedsiębiorcy, PUP	Budżet Miasta	C III.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
		zawodowego oraz uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej.						
28	Mój żłobek, moje przedszkole	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie nowych miejsc w publicznych żłobkach i przedszkolach • system wsparcia dla rodziców zapewniających opiekę żłobkową lub przedszkolną w placówkach niepublicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost dostępności do opieki żłobkowej i przedszkolnej 	2017-2030	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	Inwestor prywatny	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C II.
29	Utworzenie Stref Przemysłowo Technologicznych	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie Business Park Srokowiec spójnego komunikacyjnie z Górnośląskim Parkiem Przemysłowym w Katowicach • Park badawczo –rozwojowy • Metropolis • tworzenie klastrów przemysłowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie potencjału gospodarczego Miasta i regionu poprzez nadanie nowych funkcji gospodarczych terenom typu brownfield. • stworzenie zaplecza dla małych przedsiębiorstw • likwidacja terenu przemysłowego. • zwiększony wpływ podatków do budżetu z tytułu zajmowania nieruchomości. 	2016-2024	Inwestor prywatny	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie Politechnika Śląska, AGH, KSSE	Budżet Miasta, Środki własne podmiotu prywatnego, RPO WSL 2014-2020, Środki zewnętrzne oraz własne miasta (wkład nieruchomości i uzbrojenie)	C II. C III. C IV.
30	Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu poprzemysłowego byłej Huty Jedność	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • zakończenie prac rozbiórkowych i oczyszczenie terenu • remediację gruntów • wydzielenie działek i ewentualną sprzedaż niektórych z nich na cele usługowo – gastronomiczne • budowę marketu spożywczego • budowę hali widowiskowo-sportowej na ok. 3 tys osób • budowa czterogwiazdkowego hotelu • budowa biurowca • Ewentualna budowa małego osiedla mieszkaniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystny wpływ na wizerunek miasta • zwiększenie atrakcyjności miasta 	2017-2023	Inwestor Prywatny		środki zewnętrzne, środki prywatne	C III C IV
31	Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości i Społecznej	Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie miejsc sprzyjających 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych (w 	2017-2023	Urząd Miasta Siemianowice	Organizacje pozarządowe	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	C I.

Nr	Projekt	Główne zadania składające się na projekt	Główne zakładane efekty projektu	planowany okres realizacji	Lider projektu	Kluczowi Partnerzy	Planowane potencjalne źródła finansowania projektu	Cel
	Aktywności	<p>powstawaniu nowych form działalności gospodarczej</p> <ul style="list-style-type: none"> • udostępnienie organizacjom pozarządowym i aktywnym mieszkańcom pomieszczeń do spotkań i prowadzenia działalności społecznej • prowadzenie działań na rzecz ekonomii społecznej i współpracy międzysektorowej • utworzenie Centrum Wolontariatu 	<p>tym innowacyjne start-upy).</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost aktywności społecznej. 		Śląskie			
32	Aktywni na co dzień – wsparcie dla osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wdrożenie instrumentów pozwalających na zdobycie doświadczenia zawodowego lub zdobycie pożądaných przez pracodawców kwalifikacji, w tym: • warsztaty umiejętności miękkich, szkolenia, staże z gwarancją zatrudnienia odbywane u pracodawców, subsydiowane zatrudnienie, profesjonalne doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • szerszy dostęp do zatrudnienia dla osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych i oddalonych od rynku pracy. 	2017-2020	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie	PUP	Budżet Miasta oraz środki zewnętrzne w tym z EFS	C I.
33	E-usługi dla powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego wraz z rozwojem cyfrowych geodezyjnych baz danych Miasta Siemianowice Śląskie"	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie aplikacji (rozszerzonego Geoportalu) związanych z poszerzonym dostępem do informacji przestrzennej poprzez e-usługi; dostęp ten będzie umożliwiony administracji publicznej, jednostkom organizacyjnym, przedsiębiorcom i obywatelom • cyfryzacja zasobów geodezyjnych i kartograficznych • digitalizacja dokumentów, łącznie z ich szczegółowym opisem metadanymi w celu ich udostępniania. 	<ul style="list-style-type: none"> • pozytywny wpływ (społeczny i ekonomiczny) na społeczność, usprawni funkcjonowanie administracji publicznej. Usługi będą działały w sposób ciągły, również na urządzeniach mobilnych. 	2017-2019	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie		Budżet Miasta oraz środki zewnętrzne w tym z RPO	C III.

Lista osób uczestniczących w opracowaniu strategii

Rafał Piech – Prezydent Miasta

Komitet Sterujący:

Agnieszka Gładysz – Sekretarz Miasta

Barbara Sosada – Wydział Rozwoju Miasta

Małgorzata Pichen – Wydział Kultury i Sportu

Magdalena Faracik-Nowak – Wydział Programów Pomocowych

Monika Gawrońska – Wydział Edukacji

Katarzyna Jończyk – Wydział Polityki Społecznej

Danuta Sobczyk – Pełnomocnik ds. Rodziny

Jakub Nowak – Biuro Inwestora

Piotr Kochanek – Biuro Rzecznika Prasowego

Damian Kołakowski – Wydział Gospodarki Komunalnej

Artur Kledzik – Wydział Ochrony Środowiska

Michał Czaja – Wydział Zarządzania Kryzysowego

Marcin Dylus – Wydział Infrastruktury

Fundacja Kreatywny Śląsk

41-706 Ruda Śląska, ul. Halembaska 120

www.kreatywnyslask.pl